

Rättelse/komplettering

Deldom, 2016-01-12

Rättelse, 2016-01-28

Beslutat av: rådmannen Lars Nyberg

Mark- och miljödomstolen rättar deldomen med stöd av 17 kap. 15 § rättegångsbalken på följande sätt.

De två villkoren, som båda i deldomen erhållit nummer 20, ska i stället betecknas med nummer 20 a, beträffande lukt, damning och nedskräpning (sid 7) samt nummer 20 b, beträffande energi (sid 8).

Under rubriken „Delegation“ (sid 10) i punkten c framgår att delegationen avser villkor 20 b.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2016-01-12
meddelad i Östersund

Mål nr M 3314-13

SÖKANDE

Vallviks Bruk AB
820 21 Vallvik

Ombud: Jur.kand. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

SAKEN

Ansökan om att producera högst 255 000 ton sulfatmassa per år vid Vallviks Bruk på fastigheterna Sörljusne 1:25 och Vallvikshem 1:107 i Söderhamns kommun samt omprövning av tillståndet i övrigt

Avrinningsområde: 48/49

N: 6785680 E: 617315 (SWEREF 99)

DOMSLUT

A. Tillstånd för verksamheten

Mark- och miljödomstolen lämnar Vallviks Bruk AB (Bolaget) tillstånd enligt 9 kap miljöbalken (1998:808) att vid Vallvik producera sulfatmassa upp till 255 000 ton/år samt att fortsätta deponera processavfall i form av icke-farligt avfall från bolagets massafabrik i Vallvik till en total mängd om 200 000 ton på den nya deponin i Vallvik och att vid Bolagets hamn bedriva hamnverksamhet i den omfattning som följer av Bolagets fartygstransporter av massa och råvaror jämte en mindre del externt gods.

B. Villkor mm

Utredningsföreskrifter

Mark- och miljödomstolen skjuter upp avgörandet av slutliga villkor för utsläpp av behandlat processavloppsvatten samt avloppsvatten från den nya deponin och utsläpp till luft av kväve och svavel. Under provotiden ska Bolaget vidta följande åtgärder och utföra följande undersökningar.

Dok.Id 236556

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 88	måndag – fredag 08:00-16:00

Utsläpp till vatten

U1. Bolaget ska i den biologiska reningsanläggningen använda bärare med sådana egenskaper och tillföra så stor mängd av dessa bärare att högsta möjliga reningseffekt uppnås. Dessa åtgärder ska vara genomförda senast 1 juli 2016.

Bolaget ska därefter trimma in anläggningen och optimera driften så att utsläppen av COD, SÄ GF/A, N-tot och P-tot minimeras. Bolaget ska utvärdera aktiviteten i den biologiska reningsanläggningen för att se hur långt Bolaget kan driva reningseffekten samt vilken mängd närsalter som ska tillsättas för att nå maximal reningseffekt.

Bolaget ska parallellt med intrimningsarbetet utreda, bl a genom laboratorieförsök, om en utbyggnad av anläggningen kan ge en högre COD-reduktion och minskade utsläpp av kväve och fosfor.

Bolaget ska under utredningstiden och till dess annat bestäms, utnyttja kemisk fällning så att utsläppen från vattenreningen minimeras. Erfarenheterna av kemisk fällning ska tillsammans med övriga ovanstående redovisningar inlämnas till mark- och miljödomstolen senast 30 juni 2017.

Bolaget ska då redovisa förslag till slutliga villkor samt även redovisa vilken rening som skulle kunna uppnås med en utbyggd reningsanläggning. Av utredningen ska framgå kostnader för en utbyggd rening samt förväntad verkningsgrad. Utredningen ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

U2. Bolaget ska även fortsatt utreda vilka möjligheter som ges att leda kondensat till bio-reningen, kostnader för detta samt vilka effekter detta skulle ge avseende de totala utsläppen av COD, SÄ, fosfor och kväve. Resultatet av utredningsarbetet jämte redovisning av kostnader för olika åtgärder samt förslag till slutliga villkor ska ske senast 30 juni 2017.

U3. Bolaget ska under en prövotid i samråd med tillsynsmyndigheten utföra kemisk och biologisk karaktärisering av avloppsvattnet från den nya deponin. Prövotiden löper två

år från den tidpunkt då den gamla deponin sluttäckts. Bolaget ska underrätta mark- och miljödomstolen och tillsynsmyndigheten när deponin sluttäckts. Bolaget ska före provotidens utgång till mark- och miljödomstolen redovisa resultaten av karaktäriseringen och i förekommande fall föreslå vilka försiktighetsmått man avser att vidta.

Resultatet av utredningsarbete avseende U3 samt kostnaderna för eventuella åtgärder och förslag till slutliga villkor ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast den 30 juni 2017.

Vid utredningarna ovan ska Bolaget som målvärde uppnå minst 75 % reduktion av COD från hela fabriken, vilket innebär att målet för COD-utsläpp är högst 11 kg/ton ECF-massa.

Utsläpp till luft

- U4. Bolaget ska utreda möjligheterna att begränsa utsläppen av kväveoxider från sodapannan genom förbränningstekniska åtgärder, intrimningsåtgärder och dosering av ammoniakgaser. Utredningen, inklusive förslag till slutliga villkor samt kostnader för olika åtgärder, ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter att lagakraftvunnen dom föreligger. Om Bolaget identifierar säkerhetsrisker med någon åtgärd får tillsynsmyndigheten medge undantag från kravet i den delen.
- U5. Bolaget ska under en provotid utreda vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt för förbättring av tillgängligheten i starkgassystemet med målet att minska driftstiden på facklan till 1 % med undantag för stopp och uppstart i samband med revisionsstopp. Utredningen ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter att lagakraftvunnen dom föreligger.

Provisoriska föreskrifter

Under provotiden och till dess mark- och miljödomstolen förordnar annat ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

Utsläpp till vatten

P1. Nedanstående värden får som årsmedelvärde och riktvärde* ej överskridas. Bolaget ska under prövotiden till tillsynsmyndigheten kvartalsvis redovisa utsläppen till vatten.

COD (ECF)	15 ton/dygn
COD (UKP)	6,5 ton/dygn
SÄ (GF/A)	2,5 ton/dygn
Klorat (ECF)	0,6 kg/ton ECF-massa
AOX (ECF)	0,25 kg/ton ECF-massa
Fosfor (ECF/UKP)	25 kg/dygn
Kväve (ECF/UKP)	175 kg/dygn

Utsläpp till luft*Kväveoxider*

P2. Utsläpp av kväveoxider (NO + NO₂ som NO₂) från sodapannan, mesaugnen och gasdestruktionen får under prövotiden inte överstiga 420 ton/år som riktvärde*.

Slutliga villkor*Allmänt villkor*

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska anläggningen och verksamheten, inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bolaget har uppgett eller åtagit sig i målet.

Utsläpp till luft*Svavel*

2. Utsläpp av gasformigt svavel från sodapannan, mesaugnen, gasdestruktionsugnen och starka gaser som facklas eller släpps ut oförbrända får sammantaget inte överstiga 80 ton/år.
3. Från 1 januari 2018 får utsläpp av svavel från svaga diffusa gaser uppgå till högst 0,18 kg/ton massa. Detta ska ske genom att ett nytt svaggassystem för förbränning av gaser

har tagits i drift eller genom att andra interna åtgärder vidtagits. Intill dess får utsläppen av svavel uppgå till högst 0,3 kg/ton massa.

Stoft barkpanna

4. Utsläpp av stoft från barkpannan, får som årsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 50 mg/m³ relativt 6 % O₂. Barkpannan ska vara försedd med kontinuerligt arbetande instrument för registrering av rökgasernas innehåll av stoft. Kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom fyra manuella kontrollmätningar per år.

Stoft och H₂S från mesaugnen

5. Utsläpp av stoft från mesaugnen, får som årsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 50 mg/m³ ntg relativt 6 % O₂ som ska utgöra medelvärdet av sex kontrollmätningar per år.
6. Utsläpp av H₂S från mesaugnen, får överskrida 50 mg/m³ ntg relativt 6 % O₂ högst 10 % av den normala drifttiden per månad som begränsningsvärde.

Stoft och H₂S från sodapannan

7. Utsläpp av stoft från sodapannan, får som årsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 40 mg/m³ ntg, vilket ska utgöra medelvärdet av sex kontrollmätningar per år.
8. Utsläpp av H₂S, får överskrida 10 mg/m³ ntg relativt 6 % O₂ högst 5 % av den normala drifttiden per månad som begränsningsvärde.

Klor och klordioxid

9. Utsläpp av klor och klordioxid till luft, får räknat som klor uppgå till högst 0,1 kg/t ECF-massa som årsmedelvärde och begränsningsvärde, vilket ska utgöra medelvärdet av fyra kontrollmätningar per år.

NO_x från barkpannan

10. Utsläpp av kväveoxider - omräknat till NO₂ - från barkpanna får som årsmedelsvärde och begränsningsvärde inte överstiga 60 mg/MJ bränsle.

Illaluktande gaser

11. Destruktion av luktande gaser från stripper, kokeri och indunstning ska ske genom förbränning eller på annat likvärdigt sätt. Tillgängligheten på systemet ska vara minst 99 % som årsmedelvärde och begränsningsvärde.

Buller

12. Buller från verksamheten får fr.o.m. den 1 juli 2017 inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 55 dB(A) under dagtid (06.00 - 22.00), dock att buller från verksamheten inte får ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 48 dB(A) nattetid (22.00 - 06.00).

T.o.m. den 30 juni 2017 får den ekvivalenta ljudnivån nattetid uppgå till 50 dB(A).

Arbeten som typiskt sett ger upphov till momentana ljudnivåer högre än 65 dB(A) får inte förekomma nattetid (22.00 – 06.00).

Förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer ska föregås av beräkningar med digital ljudkarta. Resultatet av sådana beräkningar ska beaktas för att säkerställa att en förändring av verksamheten inte får till följd att värdena överskrids.

Ekvivalentvärden ska beräknas för de tidsperioder som anges. Kontroll ska ske så snart det skett förändring i verksamheten som kan påverka ljudnivån eller efter anmodan från tillsynsmyndigheten. Kontroll ska dock ske minst en gång per år. Om värdena överskrids vid en mätning ska åtgärder vidtas så att värdena kan innehållas vid en uppföljande mätning vid tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Släckvatten

13. Bolaget ska upprätta skriftliga rutiner för uppsamling och omhändertagande av släckvattenhantering på anläggningen. Vidare ska nödvändig utrustning för omhändertagande av släckvatten finnas tillgänglig.

Deponi

14. Under tätskiktet kan avfall som kan tas emot vid deponier för icke-farligt avfall användas som konstruktionsmaterial under förutsättning att avfallet har lämpliga tekniska egenskaper för ändamålet.
15. För användning över tätskiktet kan material med föroreningshalter som underskrider Naturvårdsverkets generella riktvärde för mindre känslig markanvändning användas. Alternativt kan material som underskrider gränsvärdet alternativt begränsningsvärdet för avfall som får tas emot på deponier för internt avfall användas.
16. Bolaget ska aktivt arbeta för att finna avsättning för de olika avfallsslagen. Arbetet ska årligen redovisas i miljörapporten till tillsynsmyndigheten.
17. Deponins höjd får inte överstiga nivån + 40 m i RH 70.
18. Kontrollprogram avseende botten tätningen ska inges till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan arbetena påbörjas.
19. Deponeringen ska utföras så att framtida materialåtervinning eller materialanvändning inte försvåras.
20. Verksamheten får inte bedrivas så att lukt, damning (även från övriga ytor), vindspredning av avfall, nedskräpning eller förekomst av skadedjur ger upphov till olägenheter i omgivningen. Skulle olägenheter trots allt uppstå ska åtgärder snarast vidtas för att avhjälpa problemen.

Energi

20. Bolaget ska årligen tillsammans med miljörapporten ge in en energihushållningsplan till tillsynsmyndigheten. I planen ska redovisas planerade energihushållningsåtgärder samt resultatet av genomförda åtgärder.
21. Efter den 1 januari 2017 får inte bark med negativt värmevärde (där olja måste tillsättas för att förbränning ska ske) eldas i barkpannan.

Ekonomisk säkerhet

22. För fullgörande av de skyldigheter som enligt detta tillstånd och förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller i fråga om denna deponi ska Bolaget, hos Länsstyreslen i Gävleborgs län, senast två månader efter det att laga kraftvunnen dom föreligger ställa säkerhet successivt efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer i enlighet med den plan Bolaget presenterat uppgående till belopp för respektive etapp på sätt framgår nedan

Etapp 1	5 000 000 kronor
Etapp 2	5 760 000 kronor
Etapp 3	6 080 000 kronor
Etapp 4	5 550 000 kronor
Etapp 5	5 010 000 kronor
Etapp 6	4 200 000 kronor
Sluttäckningsfas	2 690 000 kronor
Efterbehandlingsfas	680 000 kronor

Säkerheten får ställas i form av bankgaranti, pantförskrivning av medel på konto (spärrat konto) eller moderbolagsgaranti ställd av moderbolaget Rottneros AB. Om säkerhet ställs i form av moderbolagsborgen av Rottneros AB ska följande gälla.

Om skuldsättningsgraden (hos Bolaget eller Rottneros AB) enligt kvartalsbokslut eller reviderat årsbokslut överstiger 1,0 ska moderbolagsborgensåtagandet, om tillsynsmyndigheten begär det, kompletteras med bankgaranti eller motsvarande garanti enligt

ovan ställd av kreditinstitut, motsvarande det säkerställda beloppet. Skuldsättningsgraden ska beräknas efter avdrag av latent skatteskuld.

Skuldsättningsgraden ska rapporteras av Bolaget i samband med att Rottneros ABs kvartalsrapport och årsbokslut offentliggörs.

Kemiska produkter och farligt avfall

23. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på tät yta som är skyddad från nederbörd. Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras på tät invallad yta under tak. Invallningar ska rymma hela den största behållarens volym plus 10 % av inom invallningen förvarade övriga behållares volym. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras inneslutna i för ändamålet lämpliga kärl.

Särskilda villkor för hamnverksamheten

24. Om ny typ av gods ska hanteras i hamnen ska anmälan om detta göras till tillsynsmyndigheten i god tid innan hanteringen startar.

25. Vid lastning och lossning av råterpentin, olja, råttallolja och andra liknande vätskor i hamnen ska skyddslänsor finnas i beredskap för att minska risken för spridning i vattenområdet vid eventuellt spill. Adsorptionsmedel ska finnas tillgängligt vid lastning och lossning av flytande gods.

26. Ventiler och pumpar och andra ur läckagesynpunkt känsliga installationer i hamnverksamheten ska vara försedda med spillskydd som samlar upp eventuellt spill.

Kontroll

27. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram, som möjliggör bedömning av om villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder.

Återställning

28. Bolaget ska i god tid innan hela eller del av verksamheten upphör, till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för avhjälpande av eventuella miljöskador och andra återställ-

ningsåtgärder. I planen ska anges hur mark och vattenområden, grundvatten, byggnader och anläggningar ska undersökas med avseende på förekomst av förorenings-skador från verksamheten samt hur riskbedömning ska utföras. Undersökningar och eventuella åtgärder ska planeras och genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken till tillsynsmyndigheten att föreskriva närmare villkor i följande avseenden.

- a. Hantering och omhändertagande av avfall.
- b. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått enligt villkor 19.
- c. Energihushållningsåtgärder enligt villkor 20.
- d. Skyddsåtgärder vid hantering av ny typ av gods enligt villkor 23.
- e. Godkännande av konstruktionsmaterial samt material som används ovan tätskiktet i deponin.
- f. Utsläpp från imkanalen.
- g. Kontroll av verksamheten.

C. Sedan tidigare beslutade prövotider

I Bolagets sedan tidigare gällande tillståndsdomar finns ett antal utestående prövotider som ännu inte slutredovisats. Beträffande dessa gäller att till den del denna tillståndsdom innehåller reglering som motsvarar den tidigare prövotidsregeringen behöver dessa prövotider inte redovisas i avvaktan på att denna dom vinner laga kraft.

När denna dom vinner laga kraft och tidigare prövotidsförfarande regleras genom denna dom faller det sedan tidigare beslutade prövotidsförfarandet och ersätts istället genom slutliga villkor eller nya prövotider med provisoriska föreskrifter enligt denna dom.

Om denna dom ändras efter överklagande så att sedan tidigare beslutad prövotid inte ersätts genom denna dom eller om domen inte tas i anspråk av Bolaget inom tre månader från det att denna dom vunnit laga kraft ska sedan tidigare beslutade prövotider fortsatt gälla. Tidigare beslutade prövotider ska då redovisas inom sex månader från det att denna dom vunnit laga kraft.

D. Mark- och miljödomstolen förordnar att när detta tillstånd vinner laga kraft och har tagits i anspråk av Bolaget, upphävs tidigare meddelade tillstånd för Bolagets verksamhet vid Vallvik, således avseende produktion av sulfatmassa, deponering av processavfall samt bedrivandet av hamnverksamhet. Bolaget ska anmäla till tillsynsmyndigheten och mark- och miljödomstolen när tillståndet tas i anspråk.

E. Övrigt

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen finner att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen godkänns därmed.

Verkställighetsförordnande

Mark- och miljödomstolen avslår Bolagets yrkande om verkställighetsförordnande.

---

*Med riktvärde menas ett värde som om det överskrids ska medföra att Bolaget snarast ska vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas.

ANSÖKAN**Bakgrund**

Samhället Vallvik uppstod i samband med att Marma Sågverk AB, Ljusne-Woxna AB och Långrörs AB 1906-12-04 bildade Sulfitaktiebolaget Ljusnan. I början av 1907 påbörjades byggnationen av fabriken och den första massan lastades 1908-12-18. Därefter har bruket (dvs. Vallvik) varit samhället Vallviks huvudverksamhet och har efterhand utvecklats till ett modernt massabruk.

Bolaget är sedan 1995 ett helägt dotterbolag till Rottneros AB (publ), som har en produktionskapacitet på cirka 400 000 ton massa per år vid två bruk i Sverige. I Vallvik tillverkas kemisk massa medan bruket i Rottneros producerar mekanisk massa. Rottneroskoncernen hade cirka 275 medarbetare under 2012, varav flertalet i Sverige och omsatte cirka 1,5 miljarder kronor. Rottnerosaktien är sedan november månad 1987 noterad på NASDAQ OMX Nordic, Stockholm.

Bolaget bedriver verksamhet som omfattar tillverkning av långfibrig sulfatmassa av två kvaliteter, helblekt sulfatmassa ECF (Elemental Chlorine Free) och oblekt sulfatmassa UKP (Unbleached Kraft Pulp). I dagsläget utgör produktionen av ECF-massa ca 70 % av totalproduktionen. Den massa som Bolaget tillverkar nyttjas för produktion av olika typer av slutprodukter såsom filter (vätske och luft), isolermaterial, saturated board, tissue, skriv- och tryckpapper samt kartonger. All den av Bolaget tillverkade massan säljs för vidareförädling. Det tidigare produktionstillståndet omfattar en produktion av maximalt 242 000 ton blekt och oblekt barmassa per år, vilket är ett tillfälligt produktionstillstånd som gällde fram till utgången av 2014.

Bolaget har även sedan 2008-12-29 tillstånd att bedriva hamnverksamhet enligt miljöbalken vid Bolagets hamn i den omfattning som följer av massabrukets fartygstransporter av massa och råvaror jämte en mindre del externt gods.

Bolaget har även genom deldom meddelad 2009-01-28 tillstånd enligt miljöbalken för deponering av processavfall från massafabriken i Vallvik innebärande att Bolaget getts rätt att anlägga en ny deponi ovanpå den gamla deponin. Sluttäckningen av den gamla deponin

påbörjades 2012 och sker i etapper. Den första etappen av den nya deponin togs i bruk 2013-10-31.

Miljöpolitiska mål – miljö kvalitetsmål

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljö kvalitetsmål som ska styra det svenska miljöarbetet.

Det finns även regionala miljömål för Gävleborgs län, vilka inledningsvis antogs i juni 2002 genom ett program med förslag till åtgärder. De regionala miljömålen sträckte sig från 2002 till 2010, som var målåret för åtgärderna. Länsstyrelsen kom sedermera att revidera de antagna regionala miljömålen år 2006 och det har därefter konstaterats att det kan vara svårt att klara vissa mål till 2010. Fram till att nya miljömål har antagits, vilket inledningsvis beräknades ske 2012, gäller alltså de reviderade regionala miljömålen. Regeringen har sedan under 2012 och 2013 kommit att fastställa preciseringar och etappmål för miljö kvalitetsmålen. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram ett förslag till ett nytt åtgärdsprogram för miljömålen och det finns en remiss med förslag till åtgärdsprogram för de nya miljömål att gälla under 2014-2020.

En sammanställning av de regionala miljömålen som gäller för den ansökta verksamheten återfinns i miljökonsekvensbeskrivningen, liksom en sammanfattning på vilket sätt de regionala miljömålen berörs av hela den ansökta verksamheten, liksom den planerade produktionsökningen i Vallvik.

För den ansökta verksamheten föreligger även lokala miljömål. Söderhamns kommun har tillsammans med Länsstyrelsen Gävleborgs Län tecknat ”*Överenskommelse kring åtgärdsarbetet för de regionala miljömålen*”. Kommunens målarbete sker idag framför allt i form av en sammanvägd strategi utifrån ekonomiska möjligheter. En sammanställning av de lokala miljömålen som gäller för den ansökta verksamheten återfinns i miljökonsekvensbeskrivningen liksom en sammanfattning på vilket sätt de lokala miljömålen berörs av den planerade produktionsökningen i Vallvik.

Bolaget bedriver, på sätt redovisats ovan, verksamhet som omfattar tillverkning av långfibrig sulfatmassa av två kvaliteter, helblekt sulfatmassa ECF och oblekt sulfatmassa UKP. Det nuvarande produktionstillståndet omfattar en produktion av maximalt 242 000 ton/år enligt ett tillfälligt tillstånd under 2012-2014 medan den annars tillståndsgivna produktionen uppgår till 220 000 ton/år.

Bolaget har tre olika tillstånd för sin verksamhet och det gällande tillståndet för Bolagets huvudverksamhet – massaproduktionen – är meddelat enligt de tidigare reglerna såsom bl.a. miljöskyddslagen samt lämnades av Koncessionsnämnden genom beslut 1988-11-01. Länsstyrelsen och Naturvårdsverket har vid ett flertal tillfällen framfört önskemål om att Bolaget bör ansöka om ett samlat tillstånd för sin hela verksamhet enligt miljöbalken och i samband med ansökan om tillfällig produktionsökning, som ingavs till mark- och miljödomstolen i december 2011, uppgav Bolaget att det avsåg inge en ny tillståndsansökan för hela sin verksamhet. Mot den bakgrunden är således huvudskälet till den nu föreliggande ansökan att Bolaget avser pröva hela sin bedrivna verksamhet enligt miljöbalkens regelverk för att visa att Bolaget uppfyller gällande lagstiftning.

För att Bolaget ska vara långsiktigt konkurrenskraftigt måste verksamheten också ständigt effektiviseras och utvecklas. En ökad produktion ger dessutom kostnadsfördelar per ton producerad massa, vilket är nödvändigt för Bolaget av konkurrensskäl. Av den anledningen har anläggningens produktionskapacitet varit föremål för ett omfattande investeringsprogram, vilket är nödvändigt för att säkerställa en konkurrenskraftig verksamhet med hög och jämn produktkvalitet samt förbättrad produktivitet för att Bolaget ska kunna tillmötesgå marknadens efterfrågan på ett lönsamt sätt. Mot den bakgrunden inleddes under 2010 ett investeringsprogram som innebar en rad förbättrande åtgärder ur miljösynpunkt men som också skulle möjliggöra en ökad produktionskapacitet, varför Bolaget ansökte om tillstånd till en tillfällig produktionsökning under åren 2012-2014, vilket tillstånd också erhöles av mark- och miljödomstolen.

Under år 2010 inleddes en första etapp för att nå en produktionsökning som innebar att omfattande ombyggnationer ägt rum, bl.a. byggdes sodapannan om och en ny stripper installerades. Vidare har Bolaget för att förbättra miljön och reningsprocessen arbetat med

installation av en bioreningsanläggning, vilken tagits i bruk vid årsskiftet 2011/2012. Dessa åtgärder har också krävt stora investeringar av Bolaget.

Villkorsvärden för utsläpp till vatten är fortfarande under provotid och har redovisats till mark- och miljödomstolen 2013-12-31 i mål M 135-99, liksom ett antal andra utredningar.

Ansökans omfattning

Bolagets ansökan utgör således en samlad prövning enligt miljöbalken av *hela* den verksamhet som bedrivs av Bolaget och avser att ersätta de olika tillstånd som Bolaget innehar från olika myndigheter och domstolar med *ett* samlat tillstånd för hela verksamheten samt i det tillståndet även erhålla samtliga villkor som ska gälla för verksamheten som helhet. Den inkluderar även den hamn- och deponiverksamhet som Bolaget har särskilda tillstånd för.

Ansökan omfattar en något ökad produktionsmängd upp till en produktionsnivå om 255 000 ton/år att jämföras med idag tillståndsgiven produktion om 220 000 ton/år enligt Koncessionsnämndens beslut 1988-11-01. I ansökan är utgångspunkten därför Bolagets tillstånd till produktion av 220 000 ton helblekt sulfatmassa enligt beslutet från 1988-11-01, varför alternativet benämns "Nollalternativet" i det följande. Det ska dock noteras att Bolaget fram till 2014-12-31 genom dom om tillfällig produktionsökning haft rätt att producera 242 000 ton/år.

Bolaget har utfört en rad utredningar enligt villkor i dom 2012-07-19, mål M 3286-11, efter önskemål från Länsstyrelsen avseende bl.a. provotidsutredning såvitt gäller bioreningens kapacitet, bullerutredning m.m. samt frågor kring bioreningsanläggningen enligt domslut. Uppfyllandet av utredningsvillkoret och redovisningen av respektive utredning kommer att ske separat i mål M 135-99 enligt föreskrift i de olika domsluten. Med den nu föreliggande ansökan avser Bolaget således att erhålla tillstånd till hela sin verksamhet enligt miljöbalken inkluderande en ökning av gällande produktionstillstånd i syfte att effektivare kunna utnyttja anläggningens produktionskapacitet och tillmötesgå marknadens efterfrågan samt möjliggöra ytterligare åtgärder och försiktighetsmått för att Bolaget ska kunna driva sin verksamhet på bästa möjliga sätt.

Bolagets verksamhet utgör en anläggning som omfattas av de nya reglerna om industriutsläpp enligt EU:s Industriutsläppsdirektiv ("IED"), som innebär att nya regler införts i miljöbalken med ikraftträdande 2013-01-07 och att regler införts genom Industriutsläppsförordningen ("IUF") och Miljöprövningsförordningen ("MPF"). Oaktat att BAT-slutsatser inte är fastställda för skogsindustrin då denna ansökan lämnas in till mark- och miljödomstolen ska IUF och MPF beaktas då prövning nu sker.

Enligt 13 kap 1 § IUF ska vid prövning av tillståndsvillkor för en verksamhet en anpassning göras till IUF. Innebörden av bestämmelserna är att prövningsmyndigheten, i detta fall mark- och miljödomstolen, ska göra en sådan anpassning genom att som referens använda

- de utsläppsvärden och de beskrivningar av andra försiktighetsmått som finns i de slutsatser om bästa tillgängliga teknik som har antagits under IED, och
- de beskrivningar av försiktighetsmått i ett sådant BAT-referensdokument, BREF, som enligt artikel 13.7 i direktiv 2010/75/EU har antagits före IED trädde i kraft, dvs. före 2011-01-07 (man bör för dessa "gamla" BREF-ar uppmärksamma att det endast är BAT-slutsatser utan utsläppsvärden som ska användas som referens).

Mot bakgrund av ovanstående omfattar ansökan även det nya regelverket enligt IUF och MPF.

Det kan härvid vara värt att notera att en *huvudverksamhet* enligt IUF är den huvudsakliga IED-verksamhet som bedrivs på en anläggning och *sidoverksamhet* en IED-verksamhet som inte är den huvudsakliga. Det är inte alltid självklart vad som är huvudverksamhet men beträffande Bolaget är det naturligtvis framställning av pappersmassa som utgör huvudverksamheten. Den sidoverksamhet som finns i Vallvik är förbränning av bränsle i en anläggning med en installerad effekt av minst 50 MW.

Länsstyrelsen har genom beslut 2013-11-30 beslutat att den befintliga verksamheten och planerade produktionsökningen medför en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap 5 § miljöbalken, innebärande att miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas med särskilt innehåll.

Avgränsningar

Påverkan från trafik utanför verksamheten i Vallvik har inte behandlats i miljökonsekvensbeskrivningen med tillhörande transportutredning, utan denna har begränsats till att redovisa den berörda trafiken i närområdet kring Vallvik och inom fabriksområdet.

Ansökan omfattar påverkan från verksamhet vid hamnen i Vallvik då den utgör en del av hela verksamheten vid Vallvik. Dock kan noteras att hamnverksamheten vid Vallvik är prövad enligt miljöbalken och tillstånd erhöles av mark- och miljödomstolen i Östersund 2008-12-29.

Vidare omfattar ansökan även påverkan från den deponi som finns på Vallviks område då hela verksamheten nu ska prövas enligt miljöbalken, oaktat att tillstånd enligt miljöbalken anlägga en ny deponi redan erhållits genom tillstånd 2009-01-28 meddelat av mark- och miljödomstolen i Östersund.

Ansökan omfattar inte koldioxidutsläpp och de beslut som Länsstyrelsen fattat vid olika tillfällen sedan Bolaget erhöles tillstånd till utsläpp av koldioxid enligt lagen (2005:656) om utsläpp av koldioxid.

Planerad verksamhet

Bolaget utvecklar, producerar och säljer högkvalitativa massaprodukter som ofta används för tillverkning av specialprodukter. Den massa som produceras används i olika slutprodukter såsom filter (vätske- och luft), tissue, skriv- och tryckpapper samt isolermaterial till elektrisk utrustning såsom havskablar och transformatorer. Inom tryckpappersområdet tillverkar Vallvik massa för LWC (Light Weight Coated) och ULWC papper (Ultra Light Weight Coated).

På sätt redovisats ovan tillverkar Bolaget långfibrig sulfatmassa av två kvaliteter, helblekt sulfatmassa ECF och oblekt sulfatmassa UKP för avsalu. Nuvarande fördelning av den totala produktionen utgöres av 70-75 % ECF-massa och 25-30 % UKP-massa. Ansökan innefattar dock möjligheten till en produktion av 100 % ECF-massa och således inte någon begränsning till ett visst slag av sulfatmassa. Bolagets flingtorkade massor ger t.ex. viktiga

egenskaper hos filter och absorberande produkter. Den kvalitetsledande position som Bolaget har ställer höga krav på en hög och jämn kvalitetsnivå, vilket gör att Bolagets tillverkningsprocesser måste anpassas därefter. Det erfordras således ständiga förbättringar och effektiviseringar inom massaindustrin för att ett bolag som Bolaget ska kunna vara konkurrenskraftigt. Som ett led i att effektivare kunna utnyttja anläggningens produktionskapacitet och tillmötesgå marknads efterfrågan av Bolagets specialprodukter samt uppfylla gällande miljölagstiftning och vidta miljöskyddsåtgärder, ansöker Bolaget om att få öka produktionskapacitet något ytterligare.

Bolagets anläggning inkluderar vedhantering, fiberlinje, kemikalieåtervinning, kemikaliehantering, ångpannor, ångturbin samt system för vatten- och avloppsvattenhantering. Vidare finns avdelningar för underhåll och administrativa kontorslokaler. Produktionen i Vallvik kan delas in i två huvudlinjer; fiberlinjen och återvinningen. I fiberlinjen sker den huvudsakliga produktionen medan återvinningen producerar ånga och el samt återvinner kemikalier. Fabriken körs i dag med kontinuerligt drift i 6-skift. Dagtidspersonal finns på produktionsledning, laboratorium, underhålls- och serviceavdelningar samt administrativa kontor. För en närmare redogörelse av den tekniska delen av verksamheten hänvisas till den Tekniska beskrivningen.

Den planerade produktionsökningen kommer inte att innebära några större ombyggnationer utan den planerade produktionsökningen kommer att ske inom befintliga byggnader. Produktionsökningen ska ske genom i huvudsak trimningar av och ökad tillgänglighet av befintliga system och utrustning samt i begränsad omfattning genom kompletteringar och nyinstallationer. De åtgärder som krävs för att nå den nu ansökta produktionen kommer att genomföras allteftersom begränsande flaskhalsar uppstår i produktionen.

Bolaget har under de senaste åren genomfört betydande investeringar på miljövårdande åtgärder. Under åren 2007 till och med 2012 har Bolaget investerat totalt investerat 415 MSEK, varav 311 MSEK, avser direkt miljörelaterade åtgärder. I samband med de produktions- och kvalitetshöjande insatser som vidtagits har Bolaget även genomfört miljöförbättrande åtgärder och den del av investeringen som kan hänföras till miljö framgår den Tekniska beskrivningen.

De åtgärder som nu planeras berör huvudsakligen möjligheter att ytterligare begränsa utsläppen till vatten. En viktig åtgärd är att minimera överlöp av blekeribakvatten, som då leds förbi bioreningen. Bland de åtgärder som undersöks är förbättrad styrning av blekeritvättarna, styrning av bakvattenåterföring samt alternativ för återföring av PO-stegsavlopp. Vilken lösning som kommer att väljas är inte ännu beslutat.

Under hösten 2013 har Bolaget också investerat i ytterligare fyllkroppar i det biologiska reningssteget för att begränsa utsläppen till vatten. Bolaget har ännu inte har kunnat utvärdera effektiviteten hos den biologiska reningen efter denna kompletterande åtgärd, vilken åtgärd var planerad att genomföras redan under våren 2013 men kom att stoppas pga. påstått patentintrång från annan leverantör av biorenare. Detta föranledde en juridisk diskussion med utomstående parter under cirka sex månader där Bolaget var fråntagen möjligheten att vidta planerade åtgärder för att kunna utreda effekten av det biologiska reningssteget på sätt planerats. Mot den bakgrunden är det för närvarande inte möjligt att bedöma om och i så fall vilka åtgärder som krävs för att nå målsättningsvärdena vid den högre produktionsnivån samt inte heller för nollalternativet. Effekten av denna åtgärd och vilka eventuella ytterligare åtgärder som krävs i bioreningsanläggningen för att innehålla målvärdena för utsläpp till vatten vid den ansökta produktionsnivån måste utredas vidare och Bolaget anser det därför lämpligt med ett förlängt provotidsvillkor då det är omöjligt att föreslå slutligt villkor. Detta gäller oaktat att någon produktionsökning inte skulle vara aktuellt med hänsyn till att det med rådande underlag är omöjligt att föreslå några villkor.

Den ansökta produktionsökningen kommer inte medföra några förändringar avseende kemikaliehantering och produktionsökningen innebär inte heller att några nya kemikalier tillkommer.

Den planerade produktionsökningen kommer att innebära ett ökat behov både av ånga och av elenergi. Vallviks bedömning är att bolaget genom kapacitetsökning i befintliga anläggningar kan erhålla erforderlig energi för en ökad produktion. Ökad förbränning i befintliga anläggningar kommer att medföra förhöjda totalutsläpp. Vad som ska noteras att de utsläppssiffror som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen är en redovisning av högsta tänkbara utsläpp, vilket dock inte alltid är fallet.

Den redan tillståndsgivna hamn- och deponiverksamheten kommer inte att påverkas av den planerade produktionsökning, dock att några fler anlop kommer ske till hamnen och några fler transportrörelser på landsidan kommer ske enligt vad som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Befintliga tillstånd***Koncessionsnämndens beslut 1988-11-01***

Bolaget har genom koncessionsnämndens beslut från 1988-11-01, 1995-11-17, och 2001-11-16 erhållit tillstånd att bedriva den idag bedriva verksamheten avseende massa-produktion. Genom besluten erhöll Bolaget tillstånd för en årlig tillverkning av högst 220 000 ton oblekt och helblekt sulfatmassa.

Länsstyrelsens tillstånd 2004-12-23 m.fl. – Koldioxidutsläpp (omfattas dock inte av tillståndsbeslut enligt denna ansökan).

Länsstyrelsen lämnade 2004-12-23 efter ansökan Bolaget tillstånd till utsläpp av koldioxid enligt lagen (2005:656) om utsläpp av koldioxid. Nytt tillstånd lämnades av Länsstyrelsen 2006-03-27 till följd av ändrad övervakningsnivå för ett av de fossila bränslena. 2012-06-14 beslutade Länsstyrelsen om nytt tillstånd till utsläpp av koldioxid enligt lagen om handel med utsläppsrätter. Anledningen till det nya tillståndet var att en ny utsläppspunkt, gaspannan tillkommit. Länsstyrelsen beslutade 2012-12-20 om ytterligare ett nytt tillstånd till utsläpp av koldioxid enligt lagen om handel med utsläppsrätter. Anledningen till det nya tillståndet var denna gång ny lagstiftning kring övervakningsplan.

Miljödomstolens deldom 2005-02-14 – Slutligt villkor för NO_x-emissioner

2005-02-14 beslutade Miljödomstolen vid Östersunds Tingsrätt om slutliga villkor gällande NO_x-emissioner.

Miljödomstolens dom 2007-03-06 – Slutligt villkor för svavel till luft

Genom Miljödomstolens dom 2007-03-06, Mål M 135-99, kom det slutliga villkoret avseende utsläpp av svavel till luft såvitt gäller riktvärde och årsmedelvärde samt gränsvärde att slutligt fastställas från år 2009. Bolaget ansökte inför verksamhetsåret 2011 om ett till-

fälligt, förhöjt gränsvärde avseende svavelutsläppen till luft men detta ogillades av mark- och miljödomstolen och överinstanserna meddelade inte prövningstillstånd.

Bolaget installerade för att uppnå svavelvillkoret således en ny förbränningsugn som togs i drift i september månad 2012. Anmälan härom lämnades in till Länsstyrelsen 2011-10-27. Länsstyrelsen hade inte någon erinran mot anmälan och ärendet är avslutat.

Miljödomstolens dom 2007-03-06 - Bioreningsanläggningen

I dom från Miljödomstolen som angavs som villkor för produktionen av blekt massa att Bolaget senast 2010-01-10 skulle ta i drift en anläggning för biologisk rening av avloppsvatten eller annan reningsanläggning av motsvarande reningsgrad. Villkorsförslag för utsläpp till vatten skulle redovisas senast 2011-01-11. Domen överklagades av Bolaget men fastställdes sedermera av Miljööverdomstolen 2008-04-30. Genom domen förlängdes tiden för färdigställande av reningsanläggningen till 2011-12-31 och tiden för redovisning av villkorsförslag till 2012-12-31.

2012-12-26 ansökte Bolaget om förlängd tid för redovisning av resultat och villkorsförslag. Förlängning beviljades till 2013-12-31 då Bolaget enligt domen skulle lämna förslag till slutliga villkor för utsläpp till vatten, eftersom villkorsvärden för utsläpp till vatten fortfarande är under prövotid.

Miljödomstolens dom 2008-12-29 – Hamnverksamhet

Miljödomstolen lämnade genom dom 2008-12-29 Bolaget tillstånd enligt miljöbalken till hamnverksamhet vid Bolagets hamn i Vallvik i den omfattning som följer av massabrukets fartygstransporter av massa och råvaror jämte en del mindre externt gods.

Bolagets ansökan avsåg en fortsättning på en pågående hamnverksamhet sedan lång tid. Det kan noteras att ingen remissinstans hade någon invändning utan tillstyrkte ansökan och därmed tillståndet.

Miljödomstolens dedom 2009-01-28 – Deponiverksamhet

Miljödomstolen lämnade genom domen Bolaget tillstånd enligt miljöbalken för deponering av processavfall från Bolagets massafabrik i Vallvik till en total mängd om 200 000 ton på en ny deponi i Vallvik på Bolagets nuvarande deponi. Den nya deponin ska utgöras av en deponi för icke farligt avfall.

Mark- och miljödomstolen förlängde på ansökan av Bolaget den i Östersunds tingsrätts, Miljödomstolens, dedom 2009-01-28 angivna igångsättningstiden till och med 2013-10-30 genom sin dom 2012-03-27.

Miljödomstolens dedom 2009-01-28 – ekonomisk säkerhet deponi

I samband med dedomens beslutade även Miljödomstolen såsom slutligt villkor 2 att Vallvik för ianspråktaganden av deponin hade att ställa en ekonomisk säkerhet hos Länsstyrelsen i form av bankgaranti eller insättning på spärrat konto uppgående till ett belopp om 19,3 MSEK innan verksamheten påbörjas.

Bolaget överklagade villkoret och yrkade i samband med överklagandet att en successiv säkerhet skulle godtas men Miljööverdomstolen fastställde genom dom 2010-08-25 miljödomstolens dom, varefter Bolaget överklagade till Högsta domstolen som redan vid tidpunkten för överklagandet hanterade ett mål i sin slutfas som avsåg samma fråga (s.k. Bolidenmålet, NJA 2011 s 296) och således beviljade Högsta domstolen inte Bolaget prövningstillstånd utan menade att domen i Bolidenmålet även skulle komma att tillämpas för Bolaget.

I samband med att Bolaget i oktober 2013 skulle ianspråka den nya deponin har Bolaget till mark- och miljödomstolen ingivit en ansökan om omprövning av villkor 2 innebärande att detta ska upphävas. Samtidigt ingav Bolaget till Länsstyrelsen förslag till ställande av säkerhet (enligt den procedur som Högsta domstolen anser bör ske efter uttalanden i Bolidenmålet) inkluderande ställande av successiv säkerhet, som Länsstyrelsen accepterat i Miljööverdomstolen. Länsstyrelsen har emellertid genom beslut 2013-11-25 kommit att avvisa Vallviks förslag på ekonomisk säkerhet att ställas för den nya deponin, varför Vallvik överklagat beslutet till mark- och miljödomstolen 2013-12-16.

Mark- och miljödomstolens dom 2011-06-02 – upphävande av villkor

Mark- och miljödomstolen upphävde på yrkande av Bolaget genom domen villkor 5 i Koncessionsnämndens Beslut 1988-11-01 som föreskrev att det riktvärde och årsmedelvärde för utsläpp av COD om 10 kg/ton massa som tvättförlust skulle upphöra att gälla fr.o.m. 2011-11-01.

Mark- och miljödomstolens dom 2012-07-17 – Tillfällig Produktionsökning

Efter ansökan av Bolaget lämnade mark- och miljödomstolen Bolaget tillstånd att under tiden 2012-01-01--2014-12-31 producera 242 000 ton sulfatmassa per år. Ändring av villkor 10, 11, 12 och 13 meddelades i samband härmed men då tillståndet ännu inte tagits i anspråk gäller fortfarande de tidigare villkoren.

Övrigt – utredningsvillkor etc

Bolaget lämnade till miljödomstolen 2005-12-29 den sista prøvotidsredovisningen avseende de utredningsvillkor, som meddelats i domen 2001-11-16. Redovisningen kompletterades av Bolaget 2006-04-28 med en kemisk och biologisk karaktärisering av fabriken avloppsvatten samt en sammanställning och utvärdering av resultatet.

Sammanfattning av gällande villkor

Mot bakgrund av att Bolaget har flera tillstånd för sin verksamhet föreligger en rad villkor för verksamheterna som bedrivs i olika beslut och domar.

De villkor, eller delar av villkor, som inte längre är aktuella med hänsyn till att TCF-blekt sulfatmassa inte längre produceras av Bolaget är dock utelämnade ur villkorssammanställningen. Detsamma gäller beträffande utredningsvillkor 3 och 4 från domen 2001-11-16 på sätt redovisats ovan.

Bolaget har bedrivit sin verksamhet så att gällande villkor i efterlevts med något smärre undantag.

Allmänt villkor - villkor om överensstämmelse med ansökan och åtaganden***Villkor 1 - KN Beslut 1988-11-01***

Om ej annat nedan anges skall ny- och ombyggnader verkställas samt verksamheten vid olika anläggningsenheter - inklusive åtgärder för att begränsa vatten- och luftföroreningar och andra störningar för omgivningen - bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig. Mindre ändring av den tekniska utformningen av nya eller ombyggda anläggningsenheter samt av process- eller reningsförfarande får dock vidtas efter godkännande av länsstyrelsen. Som förutsättning för länsstyrelsens godkännande skall gälla att ändringen bedöms inte kunna medföra ökning av förorening eller annan störning till följd av verksamheten. Om länsstyrelsen inte godkänner föreslagen ändring, äger bolaget underställa frågan koncessionsnämnden för avgörande.

Villkor om utformning och drift av process och anläggningar***Kemikalieanvändning Villkor 14-KN Beslut 1988-11-01***

Bolaget skall i samråd med länsstyrelsen dels gå igenom använda kemikalier och där så är möjligt byta ut mer miljöfarliga kemikalier mot mindre miljöfarliga, dels medverka till att dokumentation tas fram där sådan saknas. Genomgången skall även avse kemikalier som innehåller eller utgörs av kväve- och fosforföreningar.

Avfall Villkor 16 - KN Beslut 1988-11-01

Redovisning av utformning av avfallsdeponin och sätt för omhändertagande av avfall - inklusive förbränning av sådant oljespill som inte är att hänföra till miljöfarligt avfall enligt förordningen härom - skall ske till länsstyrelsen som äger föreskriva närmare bestämmelser för verksamheten jämte skyddsåtgärder.

Luftregister, sodapannan Provisorisk föreskrift - Beslut 1995-11-17

Det åligger bolaget att i samband med ombyggnad av sodapannan förse denna med ett fjärde luftregister för att begränsa utsläppen av kväveoxider. Gäller från 1995-12-19,

Villkor om reningsutrustningens drift*Kondensatavdrivarkolonns effektivitet Villkor 6 - KN Beslut 1988-11-01*

Om effektiviteten i kondensatavdrivningskolonnen mätt som minskad COD-halt i kondensatet annat än undertagsvis understiger 90 % som månadsmedelvärde skall bolaget vidta kompletterande åtgärder varigenom angivna effektivitetsnivå därefter inte underskrids.

Luktdestruktion Villkor 8 - KN Beslut 1988-11-01

Destruktion av luktande gaser från stripper, kokeri och indunstning skall ske genom förbränning eller på annat likvärdigt sätt. Tillgängligheten på systemet skall vara minst 98 % som årsmedelvärde och riktvärde.

Utsläppsvillkor, vatten*Suspenderade ämnen Villkor 3 - KN Beslut 1988-11-01*

Utsläppet av suspenderade ämnen, mätt enligt ss 02 81 38, får som årsmedelvärde och gränsvärde uppgå till högst 1,5 t/d och som månadsmedelvärde och riktvärde till högst 2,0 t/d.

COD Villkor 4 - KN Beslut 1988-11-01

Utsläpp av organisk substans mätt som COD enligt SS 02 81 42 på filtrat från 70 µm viraduk får som årsmedelvärde och gränsvärde uppgå till högst 35 t/d och som månadsmedelvärde och riktvärde högst 38 t/d. (Gäller ECF produktion)

COD oblekt massa Provisorisk föreskrift 1 - Beslut 2001-11-16

Utsläpp av COD till vatten vid tillverkning av oblekt massa (UKP) får som riktvärde och årsmedelvärde inte överstiga 18 ton/dygn.

AOX - Provisorisk föreskrift 3 - Beslut 2001-11-16

Utsläpp av AOX till vatten vid tillverkning av ECF-massa får som gränsvärde och årsmedelvärde inte överstiga 0,8 kg/ton ECF-massa.

Klorat - Provisorisk föreskrift 4 - Beslut 2001-11-16

Utsläpp av klorat till vatten vid tillverkning av ECF-massa får som riktvärde och årsmedelvärde inte överstiga 1,5 ton/dygn.

Utsläppsvillkor, luft

Svavel till luft - Slutliga villkor - Dom 2007-03-06

Med ändring av villkor 9 i Koncessionsnämndens för miljöskydd beslut 1988-11-01 gäller att utsläpp av svavel till luft inte får överstiga 0,7 kg/ton massa som riktvärde och årsmedelvärde och 185 ton/år som gränsvärde. Från och med år 2009 får utsläpp av svavel till luft inte överstiga 0,5 kg/ton massa som riktvärde och årsmedelvärde och 135 ton/år som gränsvärde.

Villkor 9 - KN Beslut 1988-11-01

Värdet skall belysas med s-balans.

Stoft från barkpanna - Villkor 10 - KN Beslut 1988-11-01

Utsläppet av stoft från barkpannan får som månadsmedelvärde och gränsvärde uppgå till högst 100 mg/m³ ntg vid 10 % CO₂. Barkpannan skall vara försedd med kontinuerligt arbetande instrument för registrering av rökgasernas innehåll av stoft.

Ändras i och med att beslut från 2012-07-19 tas i anspråk till - Utsläpp av stoft från barkpannan, får som månadsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 50 mg/m³ ntg vid 10 % CO₂. Barkpannan skall vara försedd med kontinuerligt arbetande instrument för registrering av rökgasernas innehåll av stoft.

Stoft och H₂S från mesaugnen - Villkor 11 - KN Beslut 1988-11-01

Utsläppet av stoft från mesaugnen får som månadsmedelvärde och gränsvärde uppgå till högst 250 mg/m³ ntg. Utsläppet av H₂S från mesaugnen får överskrida 50 mg/m³ ntg högst 10 % av drifttiden per månad som gränsvärde.

Ändras i och med att beslut från 2012-07-19 tas i anspråk till - Utsläpp av stoft från mesaugnen, får som månadsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 100

mg/m³ ntg. Utsläpp av H₂S från mesaugnen, får överskrida 50 mg/m³ ntg högst 10 % av drifttiden per månad som gränsvärde.

Stoft och H₂S sodapannan - Villkor 12 - KN Beslut 1988-11-01

Utsläpp av stoft från sodapannan får som månadsmedelvärde och gränsvärde uppgå till högst 250 mg/m³ ntg. Utsläppet av H₂S från sodapannan får överskrida 10 mg/m³ ntg högst 5 % av drifttiden per månad som gränsvärde.

Ändras i och med att beslut från 2012-07-19 tas i anspråk till - Utsläpp av stoft från sodapannan, får som månadsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 100 mg/m³ ntg. Utsläpp av H₂S, får överskrida 10 mg/m³ ntg högst 5 % av drifttiden per månad som gränsvärde.

Klor och klordioxid - Villkor 13 - KN Beslut 1988-11-01

Utsläppet av klor och klordioxid till luft får räknat som klor uppgå till högst 0,2 kg/t massa som årsmedelvärde och riktvärde

Ändras i och med att beslut från 2012-07-19 tas i anspråk till - Utsläpp av klor och klordioxid till luft, får räknat som klor uppgå till högst 0,1 kg/t ECF-massa som årsmedelvärde och begränsningsvärde.

Process-NOx - Dedom 2005-02-14

Utsläpp av kväveoxider - omräknat till NO₂-från sodapanna, mesaugn och gasdestruktion får som riktvärde och årsmedelvärde inte överstiga 1,5 kg NO₂ per ton massa.

NOx från barkpannan - Dedom 2005-02-14

Utsläpp av kväveoxider - omräknat till NO₂- från barkpanna får som riktvärde och årsmedelvärde inte överstiga 60 mg/MJ bränsle.

Villkor om påverkan på omgivningen*Buller - Villkor 15 - KN Beslut 1988-11-01*

Bullret från verksamheten får ej ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 50 dB(A). Momentana ljud natttidfar uppgå till högst 65 dB(A). Om ljudet innehåller hörbara tonkomponenter skall för den ekvivalenta ljudnivån tillämpas ett värde 5 dB (A) enheter lägre än vad som angetts ovan. Bolaget skall fortlöpande samråda med länsstyrelsen i syfte att minska bullerolägenheterna.

Villkor om kontroll samt drift-, skötsel-, och arbetsrutiner*Mätning av utsläpp av närsalter - Villkor 7 - KN Beslut 1988-11-01*

Bolaget skall inom kontrollprogrammets ram mäta utsläppen av närsalter och i samråd med länsstyrelsen vidta rimliga utsläpps begränsande åtgärder.

Administrativa villkor*Villkor 17 - KN Beslut 1988-11-01*

Under en intrimningstid av ett år, räknat från idrifttagandet av varje ny enhet, får överskridande av till sådan enhet hänförliga villkor och föreskrifter ske, om det ej kan undvikas trots att alla föreskrivna och förutsatta skyddsåtgärder är vidtagna. Länsstyrelsen äger härvid befogenhet att föreskriva inskränkningar i driften, om mera betydande, bestående överskridanden förekommer ävensom att förordna om förkortning av intrimningstiden, om så visar sig möjligt.

Villkor 19 - KN Beslut 1988-11-01

Uppkommer meningsskiljaktigheter mellan bolaget och länsstyrelsen vid tillämpning av uppskovsförordnandena eller villkorspunkterna 3, 7, 9, 14, 15, 16 eller 17 skall frågan hänskjutas till koncessionsnämnden (numera miljödomstolen) för avgörande.

Biologisk rening*Utförning och drift - Villkor 1 - Dom 2007-03-06 samt 2009-11-25*

För rätten att tillverka sulfatmassa gäller att verksamhetsutövaren senast den 31 december 2011 skall ta i drift en anläggning för biologisk rening av processavloppsvatten eller annan reningsanläggning med motsvarande reningsgrad.

Anläggningen skall vara dimensionerad för 65-70 % rening av COD och en utgående halt av suspenderade ämnen som understiger 30 mg/l avloppsvatten och en utgående halt av totalfosfor och totalkväve som understiger 0,3 mg/l resp. 3 mg/l avloppsvatten.

Utformningen av reningsanläggningen skall bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Villkor utsläpp till vatten - Dom 2007-03-06 samt 2009-11-25

Verksamhetsutövaren skall senast den 31 december 2012 redovisa resultatet av reningen av processavloppsvattnet och föreslå slutliga villkor för utsläpp till vatten av COD, totalkväve, totalfosfor, metaller och suspenderade ämnen från produktion av både oblekt och blekt massa samt A OX och klorat vid produktion av blekt massa.

Tillstånd till utsläpp av koldioxid

Övervakning av utsläpp av koldioxid - Villkor 1 - Länsstyrelsens Beslut 2008-03-26, utgår i och med beslut 2012-06-14

För övervakning av utsläpp av koldioxid från förbränning av eldningsolja och gasol ska formel 1 i bilaga 2 till Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om utsläppsrätter för koldioxid (NFS 2007:5) användas.

Övervakning av utsläpp av koldioxid - Villkor 2 - Länsstyrelsens Beslut 2008-03-26, utgår i och med beslut 2012-06-14

Utsläpp av koldioxid ska, vad avser tillvägagångssättet för att praktiskt mäta och beräkna förbrukad mängd biobränsle samt lagerförändringarna av eldningsolja och gasol, övervakas i enlighet med vad som angivits i tidigare inlämnad ansökan.

Övervakningsmetod - Villkor 3 - Länsstyrelsens Beslut 2008-03-26 och Villkor 1 i Beslut 2012-06-14

Utsläpp av koldioxid ska övervakas i enlighet med vad som angivits i anmälan. Vallviks Bruk AB ska byta till en övervakningsmetod med lägre osäkerhet om det är tekniskt möjligt och inte leder till orimliga kostnader. Vallviks Bruk AB ska byta övervakningsmetod när fel i övervakningsmetoden har upptäckts.

Utsläppsrapportering - Villkor 4 - Länsstyrelsens Beslut 2008-03-26 och Villkor 2 i Beslut 2012-06-14

Vallviks Bruk AB ska årligen lämna utsläppsrapport till Naturvårdsverket.

Överlämning av utsläppsrätter - Villkor 5 - Länsstyrelsens Beslut 2008-03-26 och Villkor 3 i Beslut 2012-06-14

Vallviks Bruk AB ska årligen senast 30 april överlämna utsläppsrätter för annullering motsvarande de sammanlagda utsläppen av fossil koldioxid från anläggningen under föregående år.

Hamnverksamhet

Bolaget har tillstånd till hamnverksamhet enligt miljöbalken att vid bolagets hamn i den omfattning som följer av Vallviks fartygstransporter av massa och råvaror jämte en mindre del externt gods.

Allmänt villkor - villkor om överensstämmelse med ansökan - Villkor 1 - Dom 2008-12-29

Om inte annat följer av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett eller åtagit sig i målet.

Godstyper - Villkor 2 - Dom 2008-12-29

Andra gods typer än de som angetts i ansökan får transporteras till/från hamnen efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Påverkan på omgivningen - Villkor 3 - Dom 2008-12-19

Mottagning, hantering och lagring av gods ska ske på sådant sätt att risken för störning i form av damning, lukt eller buller liksom risken för annan påverkan på människors hälsa eller miljö minimeras. Uppkommer olägenheter från verksamheten ska problemen omedelbart avhjälpas.

Spill och avfall - Villkor 4 - Dom 2008-12-19

Vid lossning och lastning över kaj ska åtgärder vidtas så att spill på kaj och i vattnet minimeras. Spill av produkt eller avfall ska omgående samlas upp och tas om hand.

Farligt avfall och kemiska produkter - Villkor 5 - Dom 2008-12-29

Förvaring av farligt avfall och kemiska produkter ska ske på tät yta som är beständig mot det som lagras och så att det skyddas mot nederbörd. Behållare ska vara märkta, ändamålsenliga, säkra och skyddade mot påkörning.

Utsläpp till mark, luft och vatten - Villkor 6 - Dom 2008-12-29

Hantering av avfall, farligt avfall och kemiska produkter ska ske så att utsläpp till mark, luft eller vatten motverkas. Vid risk för spill eller läckage ska hantering ske så att spridning till mark eller vatten förhindras. Spill ska omgående samlas upp och tas om hand.

Service av arbetsfordon - Villkor 7 - Dom 2008-12-29

Ytor där service på arbetsfordon sker ska vara hårdgjorda och oljeförorenat avloppsvatten ska avledas till oljeavskiljare med larm.

Buller - Villkor 8 - Dom 2008-12-29

Hamnverksamheten vid Vallviks Bruk AB ska införlivas i det bullervillkor som finns för anläggningen i övrigt. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 50 dB(A). Om ljudet innehåller hörbara tonkomponenter ska för den ekvivalenta ljudnivån tillämpas ett 5 dB (A)-enheter lägre värde.

Momentana ljud nattetid får uppgå till högst 65 dB (A).

Bolaget ska fortlöpande samråda med tillsynsmyndigheten i syfte att minska bullerolägenheterna.

Lågfrekvent buller - Villkor 9 - Dom 2008-12-29

Om problem med lågfrekvent buller uppkommer ska bolaget aktivt arbeta för att minska bullerolagenheterna. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa hur man arbetat med frågan samt redovisa vilka åtgärder som genomförts.

Landström - Villkor 10 - Dom 2008-12-29

När det är tekniskt möjligt ska landström anslutas till fartyg med en förväntad liggtid som är längre än 15 timmar. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa hur man arbetat för att möjliggöra detta och vilket resultat som uppnåtts.

Sjömätning - Villkor 11 - Dom 2008-12-29

Sökanden ska i samråd med Sjöfartsverket utföra sjömätning enligt de förslag som har framförts i målet av Sjöfartsverket (aktbilaga 9).

Deponiverksamhet

Bolaget har tillstånd enligt miljöbalken för deponering av processavfall från Bolagets massafabrik i Vallvik till en total mängd om 200 000 ton på en ny deponi i Vallvik på Bolagets nuvarande deponi. Den nya deponin ska utgöras av en ny deponi för icke-farligt avfall. De avfallstyper som får deponeras enligt bilaga 2 till avfallsförordningen (2001:1063) är följande; 03 03 02, 03 03 09, 03 03 11, 10 01 15 samt 10 01 17.

Bolaget medgavs också i tillståndet undantag från att utföra en geologisk barriär mellan den nya deponin och den befintliga deponin.

Allmänt villkor - villkor om överensstämmelse med ansökan - Villkor 1 - Deldom 2009-01-28

Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska anläggningen utformas och verksamheten - inklusive åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar från omgivningen - bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.

Ekonomisk säkerhet - Villkor 2 - Deldom 2009-01-28

För fullgörandet av de skyldigheter som enligt detta tillstånd och förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller ifråga om denna deponi, ska bolaget enligt 15 kap 34 § miljöbalken, hos Länsstyrelsen i Gävleborgs län ställa säkerhet i form av bankgaranti eller insättning på spärrat konto uppgående till ett belopp om 19.3 miljoner kronor innan verksamheten påbörjas.

Tätskikt - Villkor 3 - Deldom 2009-01-28

Under tätskiktet kan avfall som kan tas emot vid deponier för icke-farligt avfall användas som konstruktionsmaterial under förutsättning att avfallet har lämpliga tekniska egenskaper för ändamålet.

Tätskikt - Villkor 4 - Deldom 2009-01-28

För användning över tätskiktet kan material med föroreningshalter som underskrider Naturvårdsverkets generella riktvärde för mindre känslig markanvändning användas. Alternativt kan material som underskrider gränsvärdet för avfall som far tas emot på deponier för internt avfall användas.

Avsättning - Villkor 5 - Deldom 2009-01-28

Bolaget ska aktivt arbeta för att finna avsättning för de olika avfallsslagen. Arbetet ska årligen redovisas i miljörapporten till tillsynsmyndigheten.

Höjd - Villkor 6 - Deldom 2009-01-28

Deponins höjd får inte överstiga nivån + 40 m i RH 70.

Kontrollprogram - Villkor 7 - Deldom 2009-01-28

Ett kontrollprogram avseende botten tätningen ska inges till tillsynsmyndigheten senast 6 veckor innan arbetena påbörjas. Kontrollprogrammet ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan arbetena får påbörjas.

Återvinning - Villkor 8 - Dedom 2009-01-28

Deponeringen ska utföras så att framtida materialåtervinning eller materialanvändning inte försvåras

Övrigt - Villkor 9 - Dedom 2009-01-28

Verksamheten får inte bedrivas så att lukt, damning, vindspridning av avfall, nedskräpning eller förekomst av skadedjur inte ger upphov till olägenheter i omgivningen. Skulle olägenheter trots allt uppstå ska åtgärder snarast vidtas för att avhjälpa problemen.

Buller - Villkor 10 - Dedom 2009-01-28

Buller från deponiverksamheten ska omfattas av gällande bullervillkor för bolagets massabruk.

Igångsättningstid - Villkor 11 - Dedom 2009-01-28

Verksamheten ska ha satts igång inom 3 år från det att denna dom i tillståndsdelen vunnit laga kraft.

Utredningsvillkor- Villkor U1 - Dedom 2009-01-28

Bolaget ska under en prövotid i samråd med tillsynsmyndigheten utföra kemisk och biologisk karaktärisering av avloppsvattnet från den nya deponin- Prövotiden löper 2 år efter det att den nya deponin tagits i drift. Det åligger bolaget att omedelbart skriftligen underätta miljödomstolen om idrifttagning av deponin. Bolaget ska före prövotidens utgång till miljödomstolen redovisa resultaten av karaktäriseringen och i förekommande fall föreslå försiktighetsmått.

Fysiska förhållanden och planfrågor***Fysiska förhållanden***

Bolagets verksamhet är lokaliserad i samhället Vallvik i Söderhamns kommun, Gävleborgs län, cirka 15 km sydost om Söderhamn. Fabriken ligger på en udde vid Ljusnans utlopp till Ljusnefjärden.

Verksamheten bedrivs inom fastigheterna Sörljusne 1:25 (uppgående till en yta om 452 000 m²) och Vallvikshem 1:107 (uppgående till en yta om 184 624 m²). Båda fastigheterna ägs av Vallvik och är klassade som industrifastigheter. Verksamheten kommer även fortsättningsvis att bedrivas inom de nuvarande fastigheterna. Bolaget har en egen hamn för mottagning av vedråvara och utlastning av färdig massa.

I anläggningens närområde finns i huvudsak bostadsbebyggelse söder och sydost om fabriken. Inom tätorten Vallvik, som angränsar till industriområdet finns cirka 260 invånare. Det är cirka 600 meter till de närmaste hyreshusen men någon skola eller förskoleverksamhet finns inte. Söder om samhället ligger en småbåtshamn med bad och uppställningsplats för husvagnar. I anslutning till samhället ligger även en idrottsplats avsedd främst för fotboll och bandy.

Planfrågor

För Bolagets fabriksområde finns områdesplan från 1980 och där detta avsatts som industriområde. Den tillfälliga produktionsökningen enligt denna ansökan kommer inte att förändra planförhållandena och verksamheten kommer alltjämt att bedrivas inom det område och den fastighet som den befintliga verksamheten bedrivs.

Vidare finns en gällande översiktsplan som antogs av Söderhamns kommun 2006-03-07. Enligt den gällande översiktsplanen finns en fördjupad översiktsplan för Vallvik.

Vallvik omnämns i Söderhamns Översiktsplan som ett område med kulturvärde vari bl.a. anges att Vallvik är ett av landets bäst bevarade massaindustrisamhällen och att området är av riksintresse för kulturminnesvård.

Riksintressen och områdesskydd

En närmare redovisning av dessa frågor finns i miljökonsekvensbeskrivningen.

I Söderhamns kommun finns 8 stycken skyddade naturreservat. Det naturreservat som ligger närmast Vallvik är Stenöorn och ligger cirka 7 km norr om fabriksområdet. Vidare

finns naturreservaten Skatön, Ålsjön och Lugnsjön cirka 15 km nordväst om fabriksområdet.

Den ansökta verksamhetens närområde berörs av områdesskydd enligt miljöbalken då det i Vallviks närområde finns riksintressen i form av fyra Natura 2000 områden (Storröjningsmorän, Ålsjön, Axmar-Gåsholma och Stenöorn), vilka är utvalda enligt gynnsam bevarandestatus samt särskilda skyddsområden enligt EU:s habitat- och fågeldirektiv.

Kustområdet i och runt Vallvik är skyddat som riksintresse för kulturmiljövård med hänsyn till den teknik- och arkitekturhistoriska intressanta industrimiljö med representativ bostadsbebyggelse från 1900-talets början. Vallviks kontorsbyggnader är K-märkta men i övrigt berörs inte den sökta verksamheten.

Mot bakgrund av vad som angetts ovan och i miljökonsekvensbeskrivningen kan konstateras att den nuvarande och den ansökta verksamheten inte medför störningar av betydelse för något av de ovan redovisade områdena.

Nollalternativ och alternativ lokalisering

Nollalternativet

För att kunna jämföra de bedömda framtida miljökonsekvenserna av den ansökta verksamheten har ett "Nollalternativ" definierats. Nollalternativet utgörs av det sannolika scenariot i den mån att den planerade produktionsökningen inte skulle komma till stånd vid Vallvik. Mot bakgrund av att Bolaget redan idag innehar ett giltigt tillstånd för en verksamhet med en massproduktion om 220 000 ton/år samt därtill ett tillstånd för en tillfällig massproduktion om 242 000 ton/år fram till 2014-12-31 innebär det således att nollalternativet utgörs av det gällande tillståndet för en massproduktion om 220 000 ton/år efter 2014-12-31. Alternativet benämns "Nollalternativet" i det följande.

Data för nollalternativets utsläpp till luft och vatten har beräknats utgående från det tekniska nuläget d.v.s. med reningsanläggningen för avloppsvatten och gaspannan (för destruktion av starka luktgaser) i drift. Underlaget för beräkningarna av noll- alternativet

enligt just dessa utsläpp är begränsat, eftersom dessa anläggningar är nya och har varit i drift relativt kort tid och fortfarande är under trimning.

Alternativ lokalisering

Den av Bolaget bedrivna verksamheten är lokaliserad i samhället Vallvik, Söderhamns kommun, Gävleborgs län. Vidare är Vallviks samhälle och Vallviks Bruk tätt sammanvävda. Söderhamns kommun konstaterar i sin översiktplan från 2006 att "*Industrins betydelse för orten har varit mycket stor och det finns en intim koppling mellan industrins och samhällets utveckling.*"

I Vallvik har industriell verksamhet bedrivits sedan början av 1900-talet då bruket anlades. Alternativ lokalisering av den av Bolaget bedrivna verksamheten är att denna flyttas till annan befintlig verksamhet inom den koncern som Bolaget ingår (Rottneros AB (publ)) eller upphör. Rottneroskoncernen bedriver verksamhet vid två massabruk, varav Bolaget är det ena och Rottneros Bruk (i Värmland) det andra. Vid Rottneros Bruk är produktionen en helt annan och vid det bruket produceras mekanisk massa (och inte kemisk massa) av två kvaliteter; slip- respektive CTMP-massa. Det är således fråga om produktion av två olika sorters massa vid Vallvik (kemisk massa) och Rottneros Bruk (mekanisk massa). Därtill ska tilläggas att man i Vallvik byggt upp en unik teknisk och personell kompetens samt investerat mycket pengar i bl.a. en nyinstallerad biologisk reningsanläggning.

Den verksamhet som ansökan om miljötillstånd omfattar har som mål att använda och på olika sätt fortsatt utveckla de produktionsenheter och den kapacitet som Bolaget har idag. I detta ingår även befintlig infrastruktur (väg och järnväg), den egna hamnen i Fäbodvallsviken, anläggningarna för rening av avloppsvatten samt deponin.

Det finns alltså inga tekniska eller ekonomiska möjligheter att lokalisera den planerade utökningen på någon annan plats.

Mot den ovan redovisade bakgrunden skulle en alternativ lokalisering av produktionen innebära oöverskådliga kostnader och konsekvenser för såväl Bolaget som hela Rottneroskoncernen. Vidare skulle en alternativ lokalisering medföra betydande konsekvenser för

samhället, såväl lokalt som kommunalt. Det finns alltså inga tekniska eller ekonomiska möjligheter att lokalisera den planerade utökningen av verksamheten på någon annan plats.

Miljökonsekvensbeskrivning (i sammandrag)

Allmänt

Bolaget har tillstånd att tillverka högst 220 000 ton per år helblekt sulfatmassa. Genom beslut i mark- och miljödomstolen 2012-07-19 har Vallviks Bruk tillstånd att tillverka 242 000 ton sulfatmassa per år under åren 2012 - 2014. Ansökan avser tillstånd att producera upp till 255 000 ton per år helblekt och oblekt sulfatmassa.

En ökad produktion till den av Bolaget ansökta nivån utgör en begränsad förändring av den pågående verksamheten (Nollalternativet) men kommer ändå att ge en viss ökad belastning på människan och miljön. Genom adekvata åtgärder kommer dock inte belastningen bli proportionell med produktionsökningen.

Bolaget har separata miljötillstånd för en egen hamnanläggning och en egen deponi för icke-farligt avfall från produktionen. Dessa verksamheter ingår även i ansökan.

Ansökan avser en samlad prövning enligt miljöbalken av hela den verksamhet som bedrivs av Bolaget. Ansökan avser att ersätta de olika tillstånd som Bolaget innehar från olika myndigheter och domstolar med ett samlat tillstånd för hela verksamheten samt i det tillståndet även erhålla samtliga villkor som ska gälla för verksamheten som helhet. Samtidigt ansöks om utökad produktion för att möjliggöra högre produktion och ytterligare förbättrad produktkvalitet och produktivitet. Därigenom säkerställs en fortsatt effektiv och konkurrenskraftig verksamhet.

Lokalisering

Bolagets anläggningar ligger i Vallviks samhälle inom Söderhamns kommun inom ett område som enligt gällande detaljplan är avsatt som industriområde. Ungefär 250 meter söder om staketet för massabrukets industriområde finns bostadsområden. Från anläggningens centrala delar är det ca 600 meter till närmaste bostäder. Restprodukter från verksamheten som inte kan återanvändas deponeras på den egna deponin. Reningsanläggningen för av-

loppsvatten ligger på den östra delen av fabriksområdet ut mot havet. En egen hamn finns i Fäbodvallsviken.

Vallviks Bruk ligger vid Ljusnans utlopp till Ljusnefjärden och Bottenhavet.

Verksamheten

Bolaget ingår i koncernen Rottneros AB tillsammans med Rottneros Bruk AB. I koncernen finns en mindre tillverkning av livsmedelsförpackning inom dotterbolaget Rottneros Packaging AB. Koncernen har även ett vedförsörjningsbolag Rottneros Baltic SIA i Lettland.

Vid anläggningen tillverkas långfibrig oblekt och helblekt sulfatmassa. Vedråvaran utgörs av gran och tall. Den helblekta massan används till vita eller ljusa pappers- och kartongprodukter och framförallt vid tillverkning av skriv- och tryckpapper, hygienpapper och vita förpackningar. Den oblekta massan har gjort Bolaget till en globalt ledande leverantör för användning i transformatorer och kablar. Bolagets massor är flingtorkade vilket ger vissa specifika egenskaper, lämpliga för bland annat filter och andra absorberande produkter.

Bolaget har tillstånd enligt miljöbalken för deponering av processavfall på den egna deponin inom fabriksområdet (Deldom 2009-01-28). Deponins kapacitet är tillräcklig för den ansökta produktionen och några förändringar planeras inte. Bolaget har miljötillstånd enligt miljöbalken för den egna hamnen i anslutning till produktionsanläggningarna (dom 2008-12-29). Bolaget använder hamnen huvudsakligen för utskeppning av massa samt införsel av massaved och flis. Hamnens kapacitet är tillräcklig för den ansökta produktionen och några förändringar planeras inte.

Ansökt verksamhet

Ansökan avser en samlad prövning enligt miljöbalken av hela den verksamhet som bedrivs av Bolaget. Ansökan avser att ersätta de olika tillstånd som Bolaget innehar från olika myndigheter och domstolar med ett samlat tillstånd för hela verksamheten samt i det tillståndet även erhålla samtliga villkor som ska gälla för verksamheten som helhet.

Samtidigt ansöks om utökad produktion till 255 000 ton/år blekt och oblekt sulfatmassa vid Vallviks Bruk.

Under 2012 genomfördes den sista delen av ett investeringsprogram. Investeringarna har resulterat i att kapaciteten successivt har höjts med mål att efter kompletterande åtgärder nå nu ansökt kapacitet, 255 000 ton per år.

Miljöskyddsåtgärder

Under 2012 genomfördes den sista delen av det investeringsprogram på sammanlagt drygt 250 MSEK, som inleddes under 2009. Syftet med investeringarna var att öka produktionskapaciteten samt minska utsläppen till luft och vatten.

Programmet omfattade bland annat:

- Ombyggnad av sodapannan
- Installation av en biologisk reningsanläggning
- Ombyggnation av indunstningsanläggning
- Installation av ny kondensatstripper
- Installation av en förbränningsugn/gaspanna för destruktion av svavelhaltiga gaser och metanolkondensat

Vatten

Hösten 2011 installerades en biologisk reningsanläggning, vilket markant minskade utsläpp av COD under 2012. Nuvarande avloppsrening består därtill av en sedimenteringsbassäng för fiberförande avlopp och kemikalieavlopp samt två sedimenteringsdammar för respektive återvinnings- och renseriavloppet. Trimningen fortgår av den biologiska reningsanläggningen.

Under 2010/2012 genomfördes även åtgärder för att öka slutningen av processflöden inom blekeriet samt komplettering av massatvätten. Detta resulterade i dels minskat utsläpp av COD, men även reducerad vattenförbrukning och lägre belastning på den externa reningen. Vidare har, efter slutningen av blekeriet, hanteringen av bakvatten från filter och pressar, blivit allt mer viktigt för att hålla nere utsläpp av COD.

Nya rutiner har arbetats fram och implementerats i processen under 2012 och 2013. Under 2011 uppgraderades spilluppsamlingssystemet, vilket minskar risker för tillfälliga utsläpp.

Under 2010 investerades i en ny stripper för rening av kondensat och lägre COD-utsläpp.

För att ytterligare minska COD-utsläpp i kondensatavloppet används sedan 2013 kondensat som nivåhållare i svaglutscistern i stället för vatten som använts tidigare.

Luft

En förbränningsugn/gaspanna för destruktion av starka gaser och metanol installerades år 2012.

För att minska de diffusa svavelutsläppen från tjocklutscisternerna har dessa gaser förts in i det befintliga starkgassystemet år 2010.

Deponi/Avfall

Arbetet fortgår med källsorteringen med mål att öka sorteringsgraden. Bolaget strävar kontinuerligt efter att minska mängden avfall. Gemensamma arbeten inom skogsindustrin pågår kontinuerligt för att hitta andra avsättningar på lång sikt.

Hamn

Det finns beredskapsrutiner för uppsamling och sanering av eventuellt oljespill och kemikaliespill på land och i vatten.

Ansökt verksamhet

De miljöskyddsåtgärder som planeras berör huvudsakligen möjligheter att ytterligare begränsa utsläppen till vatten. Viktiga åtgärder är att optimera den biologiska reningsanläggningen och att minimera överlöp av blekeribakvatten som leds förbi bioreningen, vilket Bolaget arbetar med. Bolaget arbetar även med att undersöka andra åtgärder.

Förbrukning och hushållning med resurser*Vedråvara*

Vedråvaran köps i form av massaved eller som flis från sågverk. Ungefär 70 % av vedråvaran utgörs av rundved och ungefär 20 % av vedråvaran importeras, huvuddelen som flis. Bark och utsållat spån som uppstår används som bränsle i fastbränslepannan. Barköverskott säljs till externa användare som energiråvara. Genom denna integration med effektiv egen vedhantering, externa sågverk och energiproducenter erhålls nästan 100 % utnyttjande av inkommande ved och fiberresurser.

Vatten

Vattenförbrukningen vid Bolagets anläggning utgörs av processvatten, kylvatten, matarvattnet och dricksvatten. År 2011 genomfördes åtgärder för att öka slutningen av processflöden, vilket ledde till reducerad vattenförbrukning.

Energi

Bolaget har sedan 2004 deltagit i PFE, Programmet för Energieffektivisering. Bolaget deltar även i nu pågående period för PFE som sträcker sig till halvårsskiftet 2014. I slutet av 2012 startades diskussion om projektet El-Spar som kommer att fortgå över 2013. År 2007 installerades en ny turbin för ökad intern elgenerering och åtgärder för eleffektiviseringar har genomförts.

Ombyggnationen av sodapannan hösten 2010 förbättrade ytterligare möjligheten att öka produktionen av grön el.

Den planerade produktionsökningen kommer att innebära ett ökat behov både av ånga och av elenergi. Bolagets bedömning är att Bolaget genom kapacitetsökning i befintliga anläggningar kan få ut erforderlig energi för en ökad produktion. Ökad förbränning i befintliga anläggningar kommer att medföra förhöjda totalutsläpp, dock ej i proportion till den ökade produktionen.

Den ökade produktionen kommer att kräva ökad användning av vedråvara, process- och kylvatten, kemikalier och energi. Bolagets processer och rutiner används i syfte att be-

gränsa resursförbrukningen. Biobränslen svarar för nära 99 % av tillförd energi och självförsörjningsgraden för el bedöms för ansökta förhållanden till 88 %.

Bolaget kommer fortsättningsvis att nyttja nästan 100 % av inkommande ved och fiberresurser med samma rutiner som vid dagens förhållanden.

Processvatten recirkuleras där möjligt och leds därefter via reningsanläggning eller sedimentering till recipient. Kylvatten återanvänds eller går till recipienten Ljusnefjärden. Användningen av fossil olja har minskat under 2000-talet och bedöms inte öka vid ansökt produktion.

Kemikalier

När det gäller användningen av kemikalier arbetar Bolaget av miljö- och kostnadsskäl kontinuerligt för att minimera användningen. Inga nya kemikalier planeras tillkomma vid den ansökta produktionen med undantag av de som byts ut inom ramen för det pågående arbetet med att finna mer miljöanpassade eller på annat sätt effektivare alternativ.

Vid Bolaget finns en kemikaliegrupp, där rutinerna under 2012 har uppdaterats för att tydliggöra arbetsfördelning och ansvar. De kemikalier som används är godkända av Bolagets kemikaliegrupp. Kemikaliegruppen har bl.a. i uppdrag att begränsa sortimentet av kemiska produkter. Produktvalsregeln tillämpas, vilket innebär att kemiska produkter som kan medföra risker för människors hälsa eller miljön ersätts med mindre farliga. Det sker främst en sortering vid inköp av nya produkter.

De process- och tillsatskemikalier som används i produktionen vid Bolaget är välkända och allmänt förekommande inom branschen. De används huvudsakligen vid beredning av kokvätska för produktion av oblekt massa, blekning av massa, råvattenbehandling samt framställning av matarvatten för ångproduktionen, processrengöring och vid avloppsvattenrening.

Bolaget har ett omfattande system för effektiv återvinning av kokkemikalier. I reningsutrustningen för rökgaser från sodapannorna, mesaugnen, pannan för förbränning av svavelhaltiga gaser och skrubbern för starka luktgaser avskiljs och återanvänds kemikalier.

Utsläpp till vatten och luft samt avfall

Utsläpp till vatten

Vid ansökt produktion ökar utsläpp till vatten något jämfört med Nollalternativet. Bidraget av kväve från Bolaget vid ansökt produktion (180 kg/d) är marginellt jämfört med landbaserade källor (i storleksordningen 1 %). Utsläppsnivån av COD vid ansökt produktion (18 ton/d) kan jämföras med transporten av organiskt material, i form av humus via Ljusnan, som ligger i storleksordningen 600 ton COD per dygn. Detta betyder att bidraget från Bolagets verksamhet av organiskt material till Ljusnefjärden i genomsnitt kommer att ligga på nivån ca 3 %. Fosforbidraget från Bolagets verksamhet vid ansökt produktion (30 kg/d) har beräknats till nivån 14 % jämfört med bidraget från landbaserade källor till Ljusnefjärden och är densamma som dagens nivå.

Recipientbedömningen konstaterar att någon tydligt gödande eller eutrofierande inverkan inte har kunnat påvisas i recipienten i de undersökningar som utförts från 1970-talet och framåt. Den kemiska och biologiska karakteriseringen tillsammans med fältundersökningar visade att det inte förekom någon toxisk/hormonell påverkan gentemot vare sig testade organismer eller vildlevande fisk.

Recipientförhållandena bedöms inte förändras vid ansökt produktion jämfört med dagens situation. Bolagets ansökta produktion bedöms därmed inte hindra att miljökvalitetsnormen ”God ekologisk ytvattenstatus” och ”God kemisk ytvatten status” uppnås år 2015.

Verksamhetens totala emissioner till vatten bedöms inte öka i proportion till produktionsökningen. Vid ansökt produktion bedöms utsläpp till vatten bli något högre jämfört med nollalternativet. Recipientförhållandena bedöms inte förändras vid ansökt produktion jämfört med dagens situation. Bolagets ansökta produktion bedöms därmed inte hindra att miljökvalitetsnormen ”God ekologisk ytvattenstatus” och ”God kemisk ytvattenstatus” uppnås år 2015.

Vidtagna och planerade åtgärder, såsom men inte enbart, installationen av bioreningsanläggningen och åtgärder i blekeriet, har minskat de totala emissionerna av främst COD och fosfor jämfört med i dag. Fosfornivån vid ansökt produktion bedöms bli på samma nivå idag.

Avloppsvatten från Bolagets verksamhet leds ut i ett antal avlopp efter passage genom sedimentering eller biorening vidare till Ljusnefjärden. Bioreningen togs i bruk senhösten 2011 och trimning fortgår. Ett antal åtgärder har genomförts under senare år för att reducera utsläpp till vatten, bl.a. slutning av blekeriet och installation av en biologisk reningsanläggning. Underlaget för beräkningen av Nollalternativet och ansökt produktion är begränsat då reningsanläggningen endast varit i drift under relativt kort tid. Vidare har kompletterande åtgärder genomförts i den biologiska reningsanläggningen så sent som hösten 2013.

Vid ansökt produktion bedöms utsläpp till vatten bli något högre jämfört med Nollalternativ. Fosfornivån vid ansökt produktion bedöms bli på samma nivå som perioden före installation av reningsanläggning, då avlopp 6 med fosforhaltigt mesa är planerade att åtgärdas inom snar framtid.

Luft

För Bolaget har inte några platsspecifika uppgifter tagits fram avseende spridning av utsläpp till luft. Bedömning avseende utsläpp från ansökt produktion grundas på tidigare miljökonsekvensbeskrivning i ansökan från år 2011, som baserades på erfarenheter från andra likartade anläggningar kompletterat med jämförelser med andra spridningsberäkningar.

Utsläppen från processer och energiproduktion för nu ansökt produktion, 255 000 ton per år, är i nivå med bedömningarna 2011 eller något högre.

Utsläpp till luft från transporter bedömdes inte som relevanta i 2011 års ansökan, samma bedömning görs nu. Utsläpp av exempelvis kväveoxider från transporter beräknas vara på nivån 17 ton per år vid ansökt produktion, vilket kan jämföras med 440 ton från processer och energiproduktion.

Utsläpp till luft från Bolagets verksamhet kommer från generering av värmeenergi i soda-pannan och biobrännlepannan. Dessutom kommer utsläpp från mesaugnen och vid destruktion av de koncentrerade luktgaserna samt från diffusa luktgaser som inte är anslutna till starkgassystemet.

Vid ansökt produktion bedöms fossilt koldioxid bli på samma nivå som Nollalternativet medan utsläpp till luft avseende svavel, kväveoxider och stoft bedöms att öka något. Miljö kvalitetsnormerna för svaveldioxid, kvävedioxid och partiklar bedöms också innehållas vid ansökt produktion.

Bolagets andel av lastbilstransporter på vägarna i närområdet vid ansökt produktion kommer endast att öka med några procentandelar. De ökade volymerna planeras i stället ske i huvudsak att transporteras med fartyg och järnväg. Som framgår av Transportutredningen, är de beräknade utsläppen från transporter vid ansökt produktion marginellt högre jämfört med beräknade utsläpp vid Nollalternativet.

Utsläpp till luft från hamnverksamheten är låga i relation till övriga utsläpp från verksamheten. Den beräknade ökningen av utsläppen från hamnverksamheten vid den ansökta produktionen är begränsade. När det gäller utsläpp till luft från de totala transporterna blir de marginellt högre jämfört med Nollalternativet.

Utsläpp till luft från Bolagets verksamhet kommer från generering av värmeenergi i soda-pannan och biobrännlepannan. Dessutom kommer utsläpp från mesaugnen och vid destruktion av de koncentrerade luktgaserna (gaspannan) samt från diffusa luktgaser som inte är anslutna till starkgassystemet.

Vid ansökt produktion bedöms fossilt koldioxid bli på samma nivå som nollalternativet medan utsläpp till luft avseende svavel, kväveoxider och stoft bedöms att öka något.

I transportutredningen framgår att transportvolymerna vid ansökt produktion kommer att öka jämfört med Nollalternativet. Bolagets andel av lastbilspassagera på vägarna i närom-

rådet vid ansökt produktion kommer att endast öka med några procentandelar. De ökade volymerna planeras i huvudsak att transporteras med fartyg och järnväg.

Utsläpp till luft från hamnverksamheten är låga i relation till övriga utsläpp från verksamheten. När det gäller utsläpp till luft från de totala transporterna blir de marginellt högre jämfört med nollalternativet.

Kväveoxider

Bedömningen år 2011 var att relevant regional bakgrundshalt tillsammans med haltbidrag från Bolagets verksamhet vid då ansökt produktion låg klart under miljökvalitetsnormerna. Detta bedöms gälla, även beaktat det bedömda högre utsläppet från processer och energiproduktion och om lokalt utsläpp från transporter inkluderas. Bedömningen kvarstår fortfarande för ansökt produktion; vid ansökt produktion bedöms miljökvalitetsnormerna för kvävedioxid att underskridas med marginal.

Partiklar

Gällande gränsvärdesnorm för partiklar (PM₁₀) är för att skydda människors hälsa. Miljö kvalitetsnorm för partiklar (PM_{2,5}) är både målsättnings- och gränsvärdesnorm för att skydda människors hälsa. Riktvärdet för PM₁₀ och PM_{2,5} är för att uppnå miljökvalitetsmålet och har satts för att skydda känsliga personer. Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmålen för PM₁₀ och PM_{2,5} bedöms underskridas vid ansökt produktion.

Svavel

Miljömålet för svaveldioxid i luft uppfylldes i hela Sverige år 2005. Vid ansökt produktion bedöms miljökvalitetsnormen för svaveldioxid att underskridas med bred marginal.

Miljökvalitetsnormerna för svaveldioxid, kvävedioxid och partiklar bedöms innehållas vid ansökt produktion.

Restmaterial, avfall och deponi

Bolaget återvinner eller återanvänder huvuddelen av allt avfall och avfallsmängderna har reducerats till låga nivåer. Branschspecifikt avfall, icke-farligt avfall uppkommer dock,

varav grönlutsslam och aska är dominerande. Mängden farligt avfall från verksamheten hanteras externt.

Vid ansökt produktion bedöms mängden processrelaterat, icke-farligt avfall samt mängderna farligt avfall att öka något.

Bolaget strävar efter att minimera mängden avfall och nyttiggöra så stor andel som möjligt, varför rutiner finns vid Bolaget för hantering av det avfall som uppkommer. I dessa rutiner ingår samtliga avfallsslag förtecknade med avfallskod, specifikation av var och hur avfallet uppkommer, uppsamlingsplats, hantering, slutdestination, ansvarig för rutinen och operativt ansvarig. Allt avfall källsorteras för att möjliggöra en korrekt fortsatt hantering. Avsikterna är dels att avfall som lämpar sig för materialåtervinning respektive energiutvinning inte ska blandas med annat avfall som försvårar återvinningsprocessen, dels att farligt avfall ska omhändertas på bästa sätt med hänsyn till hälsa och miljö. Restprodukter från verksamheten som inte direkt kan återanvändas mellanlagras inom fabriksområdet. Mängden farligt avfall från Bolagets verksamhet hanteras externt.

Den ansökta produktionen innebär ingen märkbar ändring av avfallsmängder och bedöms inte heller medföra någon negativ påverkan på omgivningen. Bolaget kommer även fortsättningsvis att huvudsakligen deponera grönlutsslam. Dessutom kommer mindre mängder aska från barkpannan, rejektkalk och slam från sedimenteringsdammen. En del kan användas som konstruktionsmaterial vid avslutning av den gamla och även av den nya deponin. Grönlutsslam används för närvarande som avjämningsmaterial och kommer även fortsättningsvis att användas på samma sätt.

Det avfall som inte kan återvinnas eller liknande tas om hand på ett betryggande sätt. Inga särskilda miljöeffekter bedöms därmed kunna uppstå som en följd av avfall eller avfallshandling. De ökade mängderna med anledning av produktionsökningen bedöms därför inte komma att medföra någon negativ påverkan för omgivningen.

Bolaget fortsätter att arbeta med att begränsa mängderna restprodukter. Det avfall som inte kan återvinnas eller liknande, tas om hand på ett betryggande sätt. Avfallsnivån vid ansökt

produktion bedöms inte bli märkbart högre än idag. Inga påtagliga miljöeffekter bedöms därmed kunna uppstå som följd av avfall eller avfallshantering.

Avfall som läggs på egen deponi i anslutning till industriområdet utgörs, till största delen av grönlutsslam, men även mindre mängder aska, rejeatkalk, och kalkhaltig mesa.

Bolaget har påbörjat att avsluta den befintliga deponin och etablera en ny deponi på den befintliga platån, över den gamla deponin enligt särskilt tillstånd. Genom att deponin successivt täcks kommer lakvattenmängden att minska vid ansökt produktion, varför påverkan på Ljusnafjärden blir än mindre.

Avfallsnivån vid ansökt produktion bedöms bli något högre jämfört med idag. Även om antalet interna transporter kan tänkas öka något av den ökade produktionen bedöms utsläppen till luften bli marginella då avståndet är kort. Övriga miljökonsekvenser av buller och damning bedöms inte förändras då Bolaget planerar att arbeta med samma rutiner, bl.a. saltning vid damning av körvägen till deponin.

När det gäller deponin så är en därmed sammanhängande fråga den säkerhet som ska ställas.

Sedan 2011 pågår avslutning av den gamla deponin och konstruktionen av en ny deponi som kommer att ligga ovanpå den gamla. Sluttäckningen som påbörjades 2012 sker i etapper med en konstruktion som minst motsvarar kraven på sluttäckningar enligt förordningen 2001:512 om deponering av avfall. Den befintliga platån terrasseras och förses med botten-tätning och dränerande materialskikt, vilket samtidigt utgör botten-tätning för den nya deponin. Etapp 1 av den nya deponin togs i drift i oktober 2013. Sluttäckningen av den gamla deponin planeras att sträcka sig till ca år 2017 och fram tills kommer den nya deponin endast att innehålla begränsade mängder avfall.

Uppsamling av lakvatten sker i diken som omger deponin på tre sidor och leds vidare till Ljusnefjärden.

I miljökonsekvensbeskrivningen inför ansökan av deponi (Mål nr M 294-08) konstaterades att området genom vilket lakvatten kan strömma till Ljusnefjärden ägs av Bolaget och bedöms inte kunna bli intressant för etablering av vattentäkter. Vidare konstaterades att när lakvattnet når Ljusnefjärden sker en omedelbar utspädning av en storleksordning som innebär att det inte finns någon risk för påverkan på miljön i fjärden. De övriga miljökonsekvenser som kunde förutses var damning, utsläpp till luft vid transport av avfall, buller från transporter och arbetsmaskiner på deponin.

Bolaget har påbörjat att avsluta deponin och etablera en ny deponi på den befintliga platån, över den gamla deponin. Genom att deponin successivt täcks kommer lakvattenmängden att minska vid ansökt produktion, varför påverkan på Ljusnefjärden blir än mindre.

Avfallsnivån vid ansökt produktion bedöms inte bli märkbart högre än idag. Även om antalet interna transporter kan tänkas öka något av den ökade produktionen, bedöms utsläppen till luften bli marginella, då avståndet är kort. Övriga miljökonsekvenser av buller och damning bedöms inte förändras då Vallviks Bruk planerar att arbeta med samma rutiner som idag. Bolaget har beredskap för dammbekämpning.

Naturvårdsintressen och miljömål

Inga nationalparker, naturreservat, Natura 2000-områden, naturminnen, skyddsområden, Ramsarområden eller riksintressen för friluftsliv, naturvård och kulturvård kommer att påverkas vid ansökt produktion.

Bolagets ansökta verksamhet bedöms huvudsakligen att följa de uppsatta nationella, regionala och kommunala miljömålen.

Kemikalier

De kemikalier som har studerats för ansökt produktion bedöms inte medföra risk för vattenmiljön.

De process- och tillsatskemikalier som används i Bolagets produktion är välkända och allmänt förekommande inom branschen. De används huvudsakligen vid beredning av kok-

vätska för produktion av oblekt massa, blekning, råvattenbehandling samt framställning av matarvatten för ångproduktionen, processrengöring och vid avloppsvattenrening.

De kemikalier som har studerats för ansökt produktion bedöms inte medföra några oacceptabla risker för vattenmiljön

Transporter

Transporter till och från verksamheten sker med lastbil, järnväg och fartyg. Massaved och flis transporteras till ca 70 % med lastbil. Kemikalier, bränslen och drivmedel transporteras i stort sett till 100 % med lastbil. Restprodukter (biprodukter och avfall) transporteras ut med lastbil. Järnväg nyttjas för transport av mindre mängd massaved, flis och färdig massa. För båttransporterna används främst den egna hamnen. I dagsläget transporteras ca 25 % av det totala vedråvarubehovet på båt till Vallvik. Merparten av den färdiga massan transporteras på båt från verksamheten.

Transportvolymerna vid ansökt produktion kommer att öka något jämfört med Nollalternativet.

Bolagets andel av lastbilspassagera på vägarna i närområdet utgör ca en tredjedel vid Nollalternativet. Bolagets andel av lastbilspassagera på vägarna i närområdet vid ansökt produktion kommer att öka med några procentandelar. De ökade volymerna planeras i huvudsak att transporteras med fartyg och järnväg.

Det ökade transportarbetet vid ansökt produktion leder till en marginell förändring avseende utsläpp till luft jämfört med Nollalternativet.

Buller

Verksamhetsområdet för industrin är ett förhållandevis stort industriområde med många kontinuerliga bullerkällor. Inom området bedrivs även egen hamnverksamhet och inom området sker transporter i form av lastbilar, tåg, truckar etc för hantering av ved/flis, kemikalier och produkter.

Vid planeringen för den ansökta produktionen är bullerutbredningen en viktig faktor och en särskild bullerutredning har därför genomförts på sätt framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Planerna på en utökad produktion bygger ofta på en ökad driftstid, vilket inte är fallet för Bolaget då anläggningsdelarna i olika omfattning kan brukas under hela dygnet redan nu. Bolaget är medvetet om de strikta bullerkrav som generellt gäller för industriell verksamhet. Bolaget har ett relativt strängt bullervillkor för sin verksamhet i Koncessionsnämndens beslut från 1988-11-01. Det nu gällande bullervillkoret gäller dessutom redan för hela verksamheten, således även hamnverksamheten enligt särskilt tillstånd, liksom deponiverksamheten.

Den ansökta produktionsökningen kommer i huvudsak att ske genom intrimningar av och ökad tillgänglighet för befintliga produktionsenheter och system, samt i begränsad omfattning genom kompletteringar och nyinstallationer. De åtgärder som krävs för att nå den ansökta produktionsnivån kommer dessutom att genomföras successivt.

Det finns inte indikationer på att ökad bullernivå kommer att uppkomma vid en ökad produktion till den nu ansökta produktionsnivån, i vart fall inte märkbart. I den mån externbuller skulle komma att påverkas hanteras detta med extra ljuddämpare eller andra bullerbegränsande åtgärder på sätt som framgår av Externbullerkartläggningen.

Lastbilar

Vid ansökt produktion kommer en ökning av fordonstransporter att öka med cirka 7 % i förhållande till de 220 000 ton/år massa som utgör nollalternativet, vilket i praktiken innebär ungefär en ökning med 10 transportrörelser från fordon per dygn. Den ökningen bedöms ge en marginell förhöjning av det ekvivalenta ljudnivåbidraget från denna aktivitet.

Tåg

Vid ansökt produktion kommer en ökning av tågtransporter att ske med cirka 76 tågtransporter i förhållande till de vid 220 000 ton/år massa som utgör nollalternativet. Lossningen av tåg tar cirka 6-8 timmar och sker såväl dag- som kvällstid. Oaktat den ökade mängden tågtransporter kommer dock inte antalet lossningar per dag att påverkas, vilket i sin tur

innebär att ljudnivåbidraget från lossningen inte kommer att öka i förhållande till nollalternativet.

Bolaget genomför normalt intern bullerkontroll vid 17 definierade platser inom fabriksområdet, i närheten av stora bullerkällor, en gång per kvartal samt fyra externa mätpunkter två gånger per år. Enligt resultaten från egenkontrollen såvitt avser buller framgår att gällande villkor för buller innehållits för de senaste åren (2009-2012).

Under arbetet inför upprättandet av denna ansökan har Bolaget utfört en ny, betydligt mer omfattande bullerkartläggning avseende samtliga verksamheter och bullerkällor, cirka 160 stycken. Detta har Bolaget inte haft anledning att göra under mycket lång tid (15 år). Enligt den kartläggning som nu genomförts och som Bolaget fått del av i samband med att ansökan färdigställts, har Bolaget kunnat konstatera att det tillkommit ett stort antal mätpunkter från fler ljudkällor än vad som tidigare varit fallet då bullermätningar skett, vilket är en följd av kartläggningens omfattning. Det innebär i sin tur att Bolaget kunnat utläsa att Bolaget i samband med lossningsmoment som sker vid något tillfälle per vecka bidrar till ljudnivåer som är något högre än vad de interna bullerkontrollerna utvisat. För den momentana ljudnivån har i vissa mätpunkter värden uppmätts över 65 dB(A) samt har konstaterats att dessa ljudnivåer är kopplade till verksamhet vid hamnen främst vid in- och utpassage av ved-/fliståg samt lossning av ved-/fliståg. Dessa verksamheter bedrivs emellertid endast under dag- och kvällstid, vilket innebär att det gällande bullervillkoret avseende momentana ljud, 65 dB(A) inte överskrids då villkoret endast avser momentana ljud nattetid.

Ovanstående har beaktats i den Externbullerkartläggning och utredning som utförts. Bolaget har således, såvitt avser några mätpunkter vid några tillfällen, kommit att överskrida bullervillkoret beträffande ekvivalenta ljudnivåer. Det ska i det sammanhanget noteras att det vid de löpande ordinära bullermätningarna sker mätningar i 17 mätpunkter inne på fabriksområdet och det sker vid 4 tillfällen per år, vilket således är annat än de mätningar som skett inför denna ansökan. Bolaget har efter att ha tagit del av den genomförda externbullerkartläggningen omedelbart vidtagit ett antal åtgärder för att så långt möjligt reducera bullernivån. Den ansökta produktionen innebär inte någon förändring i denna del utan det

är helt relaterat till nuvarande situation. Mot bakgrund av vad som framkommit är den av Bolaget föreslagna ekvivalenta ljudnivån 56 dB(A) under dag- och kvällstid (06.00 - 22.00) inte en extremt hög ljudnivå och kan jämföras med riktvärde för trafikbuller vid bostadsbebyggelse. Det bör även tilläggas att närboende är positivt inställda till att utöka transporter på järnväg och båt istället för lastbilar.

I tillägg till vad som anförts ovan kan noteras att de förhöjda bullernivåerna i vissa redovisade mätpunkter är kopplade till just lossningsmomenten och har sin grund i bl.a. tåglokens tomgångsdrift, vilket Bolaget numer förbjudit.

Det ska noteras att de närboende, liksom flera myndigheter, uttalat att de hellre ser att tåg- och båttrafik ökar än att transport sker med lastfordon. Detta är även att föredra ur miljösynpunkt.

Båt

Hamnverksamhet har bedrivits sedan bruksverksamheten startade i början av 1900-talet. En av de externa mätpunkterna finns på den s.k. "Holmen" där det finns två boende.

Tidsåtgången för lastning eller lossning av ett fartyg uppgår normalt till mellan 8-24 timmar beroende på fartygsstorlek. Lastning av massabalar sker med baltruck från något av intilliggande massalager på fabriksområdet. Lossning av massaved sker till lastbil för vidare transport till Vallviks vedgård. Lossning av flis sker till en flisficka på kajen som lastbilar kan köra under och fyllas från.

När det gäller hamnens bidrag till ljudpåverkan så innebär den ansökta produktionen att ökningen av antalet anlöp inte kommer att bli fler per dag och därmed kommer inte heller ljudbidraget från hamnverksamheten att öka jämfört med nollalternativet. Lastning/lossning av fartyg tar normalt mellan 10-12 timmar och bedrivs dag- och kvällstid.

På sätt som redovisats ovan framgår att bullervillkoret avseende ekvivalent ljud haft en högre nivå än vad som framkommit vid de interna kontrollmätningar som Bolaget genomfört. Mot den bakgrunden har Bolaget föreslagit ett något förändrat bullervillkor. När det gäller just ljudet i samband med lossning från/på båt i Vallviks hamn sker detta vid få till-

fällen per månad och att åtgärda detta är något som ligger utanför Vallviks kontroll då Bolaget inte äger de båtar som har de kranar som lossar och som medför en viss ljudnivå i samband med lossningsmomenten. Vidare skulle eventuella åtgärder vara förenade med stora kostnader som inte är rimliga att genomföra. Det ska i sammanhanget även beaktas att det endast finns en närboende vid denna ljudkälla samt att de flesta närboende kring anläggningen önskar att transporter sker med båt eller tåg.

Friblåsning – ångutsläpp

När det gäller det buller i samband med ångutsläppen, som påverkat den ekvivalenta ljudnivån, förekommer detta numer så sällan (0,4 % per månad) innebärande att buller från denna ljudkälla är att betrakta som momentan och ska således inte omfattas av bullervillkoret för ekvivalent ljudnivå. När det gäller mätpunkt 151, så används denna endast vid uppstart och stopp av sodapannan, vilket således innebär att detta buller är att betrakta som momentant och ska således inte heller omfattas av bullervillkoret för ekvivalent ljudnivå.

Under 2013 installerades en dumpkondensor för att minska behovet av friblåsning av ånga med åtföljande buller.

Buller övrigt

Under 2012-2013 har en kartläggning av buller genomförts med inriktning på ljudnivåer från hela verksamheten, process, lastbils- och järnvägstransporter samt hamnverksamhet, kompletterat med ansökta förhållanden.

Den ekvivalenta ljudnivån vid Nollalternativet bedöms nattetid att uppgå till högst 50 dB(A) vid närmaste bostäder och övrig tid i samband med tågtransporter och hamnverksamhet till högst 56 dB(A). Ansökt produktion kommer att nås genom trimning av befintlig process, varför inga negativa effekter på extern ljudnivå förutses.

Vid ansökt produktion bedöms de ökade transportvolymerna att ske främst med järnväg och/eller med båt. Vid ansökt produktion kommer inte driftstider av transporterna att förändras. Lossning och lastning av tåg och fartyg sker dag- och kvällstid.

Ökningen av lastbilar, tågtransporter och fartygsanlöp bedöms ge en marginell förhöjning av det ekvivalenta ljudnivåbidraget vid ansökt produktion jämfört med Nollalternativet.

Arbeten som typiskt sett ger upphov till momentana ljudnivåer högre än 65 dB(A) kan undvikas nattetid.

Den ekvivalenta ljudnivån nattetid bedöms att uppgå till högst 50 dB(A) vid närmaste bostäder. Den ekvivalenta ljudnivån 56 dB(A) under dag- och kvällstid, i samband med tågtransporter och hamnverksamhet, bedöms inte vara en extremt hög ljudnivå och kan jämföras med riktvärden för trafikbuller vid bostadsbebyggelse. Det bör noteras att närboende är positivt inställda till att utöka transportererna på järnväg istället för lastbilar.

Hamn

Lokaliseringen av hamnen är naturlig och lämplig. Hamnförhållandena är mycket väl fungerande med goda inseglingsförhållanden. Hamnverksamheten har tidigare inte bedömts medföra någon påverkan på fiskpopulationen i Ljusnefjärden eller i tillrinnande vattendrag.

En tidigare spridningsberäkning avseende utsläpp till luft från hamnverksamheten visade att haltpåslagen närmast verksamheten var mycket små i förhållande till gällande miljökvalitetsnormer. Riskanalyser har utförts för hamnverksamheten. Inga olyckshändelser med höga risknivåer för miljön har identifierats. Sludge (oljeblandat vatten) från fartyg tas om hand av extern entreprenör. Gällande villkor avseende kemikalier, avfall och buller har hållits.

Bullerberäkningar visar att den ekvivalenta ljudnivån från hamnverksamheten tillsammans med ljud från anläggningarna vid normal drift är < 50 dB(A).

Vid ansökt produktion kommer utsläpp till luft från fartyg att öka marginellt. Risknivån vid nu ansökt produktion bedöms inte avvika från tidigare gjord analys. Rutiner kring hanteringen av avfall och spill kommer inte att förändras vid ansökt produktion. Vid ansökt produktion kommer Bolaget att följa samma rutiner som tidigare för att undgå miljöpåverkan

från hamnens verksamhet. Vid ansökt produktion kommer ljudnivåbidraget från hamnverksamheten att öka marginellt.

Markförorening

Som angivits ovan bedöms inte några större ombyggnationer behöva genomföras vid ansökt produktion. Vid större markarbeten tar Bolaget prover för att säkerställa att eventuell förorening inte sprids och att uppkomna massor hanteras på ett säkert och korrekt sätt.

Bolaget har genomfört en kartläggning av markföroreningar inom MIFO fas 1.

Miljörisker

En utredning av riskerna för miljöolyckor vid anläggningen har genomförts under 2013. Syftet med miljörisikanalysen har varit att identifiera potentiella olyckshändelser, som kan leda till skador på miljö och hälsa i omgivningen kring anläggningen. Generellt sett bedöms dock miljöriskerna inom anläggningen som låga och några risker som bedömts som oacceptabla har inte kunnat identifieras. Anläggningens placering relativt långt från bostads- och rekreationsområden är positivt ur ett miljörisikperspektiv.

De relativt största miljöriskerna är utsläpp till mark och vatten som kan inträffa till följd av att vissa cisterners invallningar inte är dimensionerade för rämnad tank. Vidare är en sådan risk utsläpp till vatten till följd av att bioreningen slås ut eller att utsläpp sker till avlopp som inte genomgår biorening. Förebyggande åtgärder har vidtagits såsom t.ex. asfaltering av delar av fabriksområdet. Konsekvensen av ett utsläpp mildras dessutom genom Ljusnans utspädningseffekt. För de cisterner som Bolaget använder för lagring av miljöfarliga kemikalier pågår en inventering av invallningar. De kemikalier som kan ha en allvarlig miljöpåverkan, med hänsyn till recipienten, bör prioriteras.

Produktionsökningen kommer att även medföra ett ökat antal transporter till och från verksamheten, ökad kemikalieförbrukning/-hantering samt ökat flöde av ved, massa, lutar, avloppsvatten, olja m.m. inom verksamheten. Genom detta ökar sannolikheten för en olycka under transport eller vid lossning medan konsekvenserna emellertid kan antas vara oför-

ändrade. Det kan dock fortfarande konstateras att konsekvens av ett utsläpp mildras genom Ljusunns utspädningseffekt.

Anläggningens placering relativt långt från bostads- och rekreationsområden, är positivt ur ett miljöriskperspektiv och inga risker har bedömts som oacceptabla.

Produktionsökningen kommer att medföra ett ökat antal transporter till och från verksamheten, ökad kemikalieförbrukning/-hantering samt ökat flöde av ved, massa, lutar, avloppsvatten, olja etc. inom verksamheten. Genom detta ökar sannolikheten för en olycka under transport eller vid lossning medan konsekvenserna kan antas vara oförändrade. Det kan dock fortfarande konstateras att konsekvens av ett utsläpp mildras genom Ljusunns utspädningseffekt.

Sammanfattning

Bolagets bedömning baserat på de utredningar som genomförts är att de miljökonsekvenser som ansökt produktionen ger upphov till inte kommer att medföra betydande effekter ur hälso- och miljösynpunkt med hänsyn till de skyddsåtgärder Bolaget har genomfört och som planeras genomföras.

Hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken

Bevisbörderegeln

Bolaget redovisar i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen att de allmänna hänsynsreglerna är uppfyllda.

Kunskapsprincipen

Bolaget har genom litteraturstudier, beräkningar, samråd och inventeringar av tillgängliga planeringsunderlag inhämtat information om påverkan av den planerade utökade tillfälliga produktionsökningen (och därvid inte endast bedömt påverkan av den tillfälliga produktionsökningen utan påverkan av hela verksamheten inkluderande den tillfälliga verksamhetsförändringen i form av tillfällig produktionsökning). Miljöpåverkan, effekter och konsekvenser av verksamheten har således bedömts, beskrivits och analyserats. Bolaget har

erforderlig kunskap om påverkan från verksamheten vid Vallviks anläggning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik

Bolaget har i ansökan och i miljökonsekvensbeskrivningen redovisat de försiktighetsåtgärder vilka avser begränsa påverkan från verksamheten som helhet och den ansökta produktionsökningen.

Bolaget strävar efter att nyttja bästa möjliga teknik och även bästa tillgängliga teknik, vilket framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Vid en jämförelse med bästa möjliga teknik enligt BREF för sulfatmassa, dvs. den massa som produceras av Bolaget, och verksamhetens förväntade emissioner samt energiförbrukning framgår att utsläppen till vatten ligger på nivåer precis över med vad som utgör BAT och energiförbrukningen i nivå med BAT. Bolaget arbetar för närvarande med intrimningen av den installerade bioreningsreningsanläggningen för processvatten, vilken således kommer att minska emissionerna av främst COD per ton massa.

Bolagets hantering av avfall och energianvändning uppfyller nivåer för bästa möjliga teknik enligt BREF. När det sedan gäller det nya regelverk och de BAT-slutsatser som kommer att införas genom IED-direktivet så hänvisas till vad som framgår av IED-bilaga.

De skyddsåtgärder och försiktighetsmått som kan vidtas för att minimera verksamhetens miljö- och hälsoeffekter sammanfattas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Lokaliseringsprincipen

På sätt redovisats i miljökonsekvensbeskrivningen finns inga tekniska eller ekonomiska möjligheter att lokalisera den planerade utökningen av verksamheten på någon annan plats.

Resursanvändningsprincipen

På sätt som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen kommer förbrukningen av vissa resurser att öka med en produktionsökning men en ökad produktion medför samtidigt förutsättning för ett effektivare utnyttjande av resurser som elenergi.

Produktvalsprincipen

I den utsträckning det är möjligt använder och kommer Bolaget alltjämt att använda de mest miljövänliga produkterna. Bolaget gör löpande bedömningar i samband med val av produkter som används i verksamheten och verksamheten bedrivs med beaktande av produktvalsprincipen, enligt vilken sådana produkter och processer ska väljas där effekten kan uppnås med minsta möjliga miljöpåverkan.

Skälighetsprincipen

De hänsynsåtgärder som planeras och har planerats i samband med det för verksamheten befintliga tillståndet beskrivs i ansökan med bilagor, vilka bedöms vara ekonomiskt rimliga i förhållande till miljönyttan.

Övriga tillåtlighetsfrågor

Verksamheten är förenligt med 3 och 4 kap miljöbalken. Den ansökta verksamheten strider ej mot gällande plan.

Verksamheten och den produktionsökning som ansökan avser försvårar inte uppfyllandet av någon miljökvalitetsnorm.

Yrkanden

Bolaget yrkar i första hand att mark- och miljödomstolen, med upphävande av tidigare tillstånd, lämnar Bolaget tillstånd enligt 9 kap miljöbalken (1998:808) att vid Bolagets anläggning öka produktionen av sulfatmassa från nu tillåtna 220 000 ton/år till 255 000 ton/år samt att fortsätta deponera processavfall, i form av icke-farligt avfall, från Bolagets massafabrik i Vallvik till en total mängd om 200 000 ton på den nya deponin i Vallvik och att vid Bolagets hamn bedriva hamnverksamhet i den omfattning som följer av verksamhetens fartygstransporter av massa och råvaror jämte en mindre del externt gods.

Bolaget yrkar vidare att tillståndet ska förenas med de villkor som framgår nedan.

Bolaget yrkar i andra hand att mark- och miljödomstolen lämnar Bolaget tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) att vid Vallviks anläggning bedriva verksamhet med produktion av

sulfatmassa uppgående till 220 000 ton/år samt att fortsätta deponera processavfall, i form av icke-farligt avfall, från bolagets massafabrik i Vallvik till en total mängd om 200 000 ton på den nya deponin i Vallvik och att vid bolagets hamn bedriva hamnverksamhet i den omfattning som följer av verksamhetens fartygstransporter av massa och råvaror jämte en mindre del externt gods.

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen godkänner i målet upprättad miljökonsekvensbeskrivning.

Vidare hemställer Bolaget att mark- och miljödomstolen förordnar att beslutet ska gälla omedelbart.

Villkorsförslag

Den aktuella ansökan innebär att Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen beslutar om nya villkor för hela verksamheten vid anläggningen i Vallvik och således ersätter samtliga de olika villkor som finns för verksamheten enligt de nu gällande tillstånden, som är ett flertal.

Vid bedömningen av de villkor som föreslås av Bolaget ska beaktas att det numer är fråga om s.k. begränsningsvärden, vilket i realiteten innebär att det är ett gränsvärde. Mot den bakgrunden måste utrymme finnas vid bedömning av fastställandet av villkoren och sättas utifrån vad som är möjligt samt kontrollerbart.

På sätt framgått ovan håller Bolaget alltjämt på att arbeta med intrimningen och utvärderingen av bl.a. bioreningsanläggningen och det är inte möjligt med det underlag som finns att föreslå slutliga villkor utan Bolaget hemställer att provotiden förlängs och förenas med ett utredningsvillkor samt provisoriskt villkor.

Förslag till slutliga villkor

Allmänt villkor

1. Massaproduktion samt deponi- och hamnverksamheten ska bedrivas i huvudsaklig

överensstämmelse med vad Bolaget har uppgett eller åtagit sig i ansökan, såvida annat inte framgår av meddelat tillståndsbeslut.

Utsläpp till luft

Svavel

2. Utsläpp av gasformigt svavel från sodapannan, mesaugnen, gasdestruktionsugnen och starka gaser som facklas eller släpps ut oförbrända får sammantaget inte överstiga 80 ton/år.

Stoft barkpanna

3. Utsläpp av stoft från barkpannan, får som årsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 50 mg/m³ relativt 6 % O₂. Barkpannan ska vara försedd med kontinuerligt arbetande instrument för registrering av rökgasernas innehåll av stoft. Kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom fyra manuella kontrollmätningar per år.

Stoft och H₂S från mesaugnen

4. Utsläpp av stoft från mesaugnen, får som årsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 50 mg/m³ ntg relativt 6 % O₂ som ska utgöra medelvärdet av sex kontrollmätningar per år.
5. Utsläpp av H₂S från mesaugnen, får överskrida 50 mg/m³ ntg relativt 6 % O₂ högst 10 % av den normala drifttiden per månad som begränsningsvärde.

Stoft och H₂S från sodapannan

6. Utsläpp av stoft från sodapannan, får som årsmedelvärde och begränsningsvärde uppgå till högst 50 mg/m³ ntg, vilket ska utgöra medelvärdet av sex kontrollmätningar per år.
7. Utsläpp av H₂S, får överskrida 10 mg/m³ ntg relativt 6 % O₂ högst 5 % av den normala drifttiden per månad som begränsningsvärde.

Klor och klordioxid

8. Utsläpp av klor och klordioxid till luft, får räknat som klor uppgå till högst 0,1 kg/t ECF-massa som årsmedelvärde och begränsningsvärde, vilket ska utgöra medelvärdet av fyra kontrollmätningar per år.

NO_x från barkpannan

9. Utsläpp av kväveoxider - omräknat till NO₂ - från barkpanna får som årsmedelsvärde och begränsningsvärde inte överstiga 60 mg/MJ bränsle.

Illaluktande gaser

10. Destruktion av luktande gaser från stripper, kokeri och indunstning ska ske genom förbränning eller på annat likvärdigt sätt. Tillgängligheten på systemet ska vara minst 99 % som årsmedelvärde och begränsningsvärde.

Buller

11. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 55 dB(A) under dagtid (06.00 - 22.00), dock att buller från verksamheten inte får ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 50 dB(A) nattetid (22.00 - 06.00).

Arbeten som typiskt sett ger upphov till momentana ljudnivåer högre än 65 dB(A) får inte förekomma nattetid (22 - 06).

Förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer ska föregås av beräkningar med digital ljudkarta. Resultatet av sådana beräkningar ska beaktas för att säkerställa att en förändring av verksamheten inte får till följd att värdena överskrids.

Ekvivalentvärden ska beräknas för de tidsperioder som anges. Kontroll ska ske så snart det skett förändring i verksamheten som kan påverka ljudnivån eller efter anmodan från tillsynsmyndigheten. Kontroll ska dock ske minst en gång per år. Om värdena överskrids vid en mätning ska åtgärder vidtas så att värdena kan innehållas vid en uppföljande mätning vid tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Släckvatten

12. Bolaget ska upprätta skriftliga rutiner för uppsamling och omhändertagande av släckvattenhantering på anläggningen. Vidare ska nödvändig utrustning för omhändertagande av släckvatten finnas tillgänglig.

Deponi

13. Under tätskiktet kan avfall som kan tas emot vid deponier för icke-farligt avfall användas som konstruktionsmaterial under förutsättning att avfallet har lämpliga tekniska egenskaper för ändamålet.
14. För användning över tätskiktet kan material med föroreningshalter som underskrider Naturvårdsverkets generella riktvärde för mindre känslig markanvändning användas. Alternativt kan material som underskrider gränsvärdet alternativt begränsningsvärdet för avfall som får tas emot på deponier för internt avfall användas.
15. Bolaget ska aktivt arbeta för att finna avsättning för de olika avfallsslagen. Arbetet ska årligen redovisas i miljörapporten till tillsynsmyndigheten.
16. Deponins höjd får inte överstiga nivån + 40 m i RH 70.
17. Kontrollprogram avseende botten tätningen ska inges till tillsynsmyndigheten senast 6 veckor innan arbetena påbörjas. Kontrollprogrammet ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan arbetena får påbörjas.
18. Deponeringen ska utföras så att framtida materialåtervinning eller materialanvändning inte försvåras.
19. Verksamheten får inte bedrivas så att lukt, damning, vindspridning av avfall, nedskräpning eller förekomst av skadedjur ger upphov till olägenheter i omgivningen. Skulle olägenheter trots allt uppstå ska åtgärder snarast vidtas för att avhjälpa problemen.

Ekonomisk säkerhet

20. För fullgörandet av de skyldigheter som enligt detta tillstånd och förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller i fråga om denna deponi, ska Bolaget, hos Länsstyrelsen i Gävleborgs län, två månader efter det att lagakraftvunnen dom föreligger, ställa

- i) i första hand en ekonomisk säkerhet efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer till ett belopp om 5 000 000 kr avseende ianspråktagen etapp av deponin, vilket belopp ska revideras vid behov när nästa etapp av deponin ianspråktagas, och Bolaget ska senast den 31 januari varje år till tillsynsmyndigheten redovisa gällande fördelning av ytor på deponin.

Alternativt

en successiv säkerhet efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer i enlighet med den plan som Bolaget presenterat uppgående till belopp för respektive etapp på sätt framgår nedan;

Etapp 1	5 000 000 kr
Etapp 2	5 760 000 kr
Etapp 3	6 080 000 kr
Etapp 4	5 550 000 kr
Etapp 5	5 010 000 kr
Etapp 6	4 200 000 kr
Sluttäckningsfas	2 690 000 kr
Efterbehandlingsfas	680 000 kr

- ii) i andra hand en ekonomisk säkerhet för efterbehandlingsbehovet (totalkostnad) som uppkommer i enlighet med den rapport Bolaget har presenterat uppgående till ett belopp om 7 665 000 kr

För det fall att mark- och miljödomstolen anser det erforderligt att säkerhetens form fastställs i villkoret om ekonomisk säkerhet gör Bolaget gällande att följande ska gälla beträffande den ekonomisk säkerheten avseende deponin.

För fullgörandet av de skyldigheter som enligt detta tillstånd och förordningen (2001:512) om deponering av avfall gäller i fråga om denna deponi, ska Bolaget, hos Länsstyrelsen i Gävleborgs län, två månader efter det att lagakraft vunnit dom föreligger

i) i första hand ställa en ekonomisk säkerhet efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer till ett belopp om 5 000 000 kr avseende ianspråktagen etapp av deponin, vilket belopp ska revideras vid behov när nästa etapp av deponin ianspråktagas, och Bolaget ska senast den 31 januari varje år till tillsynsmyndigheten redovisa gällande fördelning av ytor på deponin samt att såsom ekonomisk säkerhet utförda en moderbolagsborgen ställd av Rottneros AB (publ).

Alternativt

en successiv säkerhet efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer i enlighet med den plan som Bolaget presenterat uppgående till ett belopp som anges nedan för respektive etapp och att såsom ekonomisk säkerhet utförda en moderbolagsborgen ställd av Rottneros AB;

Etapp 1	5 000 000 kr
Etapp 2	5 760 000 kr
Etapp 3	6 080 000 kr
Etapp 4	5 550 000 kr
Etapp 5	5 010 000 kr
Etapp 6	4 200 000 kr
Sluttäckningsfas	2 690 000 kr
Efterbehandlingsfas	680 000 kr

ii) i andra hand en successiv säkerhet efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer med belopp som anges i ovanstående punkt i) och att såsom ekonomisk säkerhet utfärda en

moderbolagsborgen ställd av Rottneros AB, varvid villkoret kompletteras med följande skrivning;

- Om skuldsättningsgrad enligt kvartalsbokslut eller reviderat årsbokslut överstiger 1,0 ska moderbolagsborgen kompletteras med företagsinteckning motsvarande det säkerställda beloppet.
- Om skuldsättningsgrad enligt kvartalsbokslut eller reviderat årsbokslut överstiger 1,5 ska moderbolagsborgen kompletteras med garanti från bank eller annat kreditinstitut motsvarande hela det säkerställda beloppet. Kompletterande säkerhet enligt detta villkor får, i bolagets val, även ställas i form av insättning av medel på spärrat konto till förmån för tillsynsmyndigheten.
- Skuldsättningsgrad rapporteras av Bolaget i samband med Rottneros ABs kvartalsrapport och årsbokslut offentliggörs.
- Om moderbolagsborgen pga. ökad skuldsättning ska kompletteras med garanti från bank eller annat kreditinstitut eller medel på spärrat konto alternativt företagsinteckning, ska Bolaget senast tre månader efter offentliggörande av kvartalsrapporter eller reviderat årsbokslut inge sådan säkerhet till miljödomstolen för prövning (alt tillsynsmyndigheten).

iii) tredje hand en successiv säkerhet efterhand som efterbehandlingsbehovet uppkommer med belopp som anges i punkt i) ovan och att såsom ekonomisk säkerhet utfärda en företagsinteckning i Bolaget.

iv) i fjärde hand en ekonomisk säkerhet för efterbehandlingsbehovet (totalkostnad) som uppkommer i enlighet med den rapport Bolaget har presenterat uppgående till ett belopp om 7 665 000 kr och att såsom ekonomisk säkerhet utfärda en moderbolagsborgen ställd av Rottneros AB.

v) i femte hand en ekonomisk säkerhet för efterbehandlingsbehovet (totalkostnad) som uppkommer i enlighet med den rapport Bolaget har presenterat uppgående till ett belopp om 7 665 000 kr och att såsom ekonomisk säkerhet utfärda en moderbolagsborgen ställd av Rottneros AB, varvid villkoret kompletteras med följande skrivning.

- Om skuldsättningsgrad enligt kvartalsbokslut eller reviderat årsbokslut överstiger 1,0 ska moderbolagsborgen kompletteras med företagsinteckning motsvarande det säkerställda beloppet.
- Om skuldsättningsgrad enligt kvartalsbokslut eller reviderat årsbokslut överstiger 1,5 ska moderbolagsborgen kompletteras med garanti från bank eller annat kreditinstitut motsvarande hela det säkerställda beloppet. Kompletterande säkerhet enligt detta villkor får, i bolagets val, även ställas i form av insättning av medel på spärrat konto till förmån för tillsynsmyndigheten.
- Skuldsättningsgrad rapporteras av Bolaget i samband med Rottneros ABs kvartalsrapport och årsbokslut offentliggörs.
- Om moderbolagsborgen pga. ökad skuldsättning ska kompletteras med garanti från bank eller annat kreditinstitut eller medel på spärrat konto alternativt företagsinteckning, ska Bolaget senast tre månader efter offentliggörande av kvartalsrapporter eller reviderat årsbokslut inge sådan säkerhet till miljödomstolen för prövning (alt tillsynsmyndigheten).

Hamn

21. Andra godstyper än de som angetts i ansökan får transporteras till/från hamnen efter godkännande av tillsynsmyndigheten.
22. Mottagning, hantering och lagring av gods ska ske på sådant sätt att risken för störning i form av damning, lukt eller buller liksom risken för annan påverkan på människors hälsa eller miljö minimeras. Uppkommer olägenheter från verksamheten ska problemen omedelbart avhjälpas.
23. Vid lossning och lastning över kaj ska åtgärder vidtas så att spill på kaj och i vattnet minimeras. Spill av produkt eller avfall ska omgående samlas upp och tas om hand.
24. Förvaring av farligt avfall och kemiska produkter ska ske på tät yta som är beständig mot det som lagras och så att det skyddas mot nederbörd. Behållare ska vara märkta, ändamålsenliga, säkra och skyddade mot påkörning.

25. Hantering av avfall, farligt avfall och kemiska produkter ska ske så att utsläpp till mark, luft eller vatten motverkas. Vid risk för spill eller läckage ska hantering ske så att spridning till mark eller vatten förhindras. Spill ska omgående samlas upp och tas om hand.
26. Ytor där service på arbetsfordon sker ska vara hårdgjorda och oljeförorenat avloppsvatten ska avledas till oljeavskiljare med larm.
27. När det är tekniskt möjligt ska landström anslutas till fartyg med en förväntad liggtid som är längre än 15 timmar. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa hur bolaget arbetat för att möjliggöra detta och vilket resultat som uppnåtts.

Energi

28. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa planerade energihushållningsåtgärder och resultatet av genomförda åtgärder.

Uppskjutna frågor

Utsläpp luft

- U1. Bolaget ska utreda möjligheterna att begränsa utsläppen av kväveoxider från sodapannan genom förbränningstekniska åtgärder, intrimningsåtgärder och dosering av ammoniakgaser. Utredningen, inklusive förslag till slutliga villkor, ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter lagkraftvunnen dom föreligger. Om Bolaget identifierar säkerhetsrisker med någon åtgärd får tillsynsmyndigheten medge undantag från kravet i den delen.
- U2. Bolaget ska under en prövotid utreda vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt för förbättring av tillgängligheten i starkgassystemet med målet att minska drifttiden på facklan till 1 % med undantag för stopp och uppstart i samband med revisionsstopp. Utredningen ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter lagkraftvunnen dom föreligger.

U3. Bolaget ska utreda åtgärder för att begränsa utsläppen av svavel via svaga/diffusa gaser till nivån 0,2 kg/ton massa. Utredningen inklusive förslag till slutliga villkor ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast två år efter lagakraftvunnen dom föreligger.

Deponi

U4. Bolaget föreslår att mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap 7 § miljöbalken under en provotid i samråd med tillsynsmyndigheten ska utföra kemisk och biologisk karaktärisering av avloppsvattnet från den nya deponin. Provotiden löper två (2) år från den tidpunkt då den gamla deponin sluttäckts. Bolaget ska före provotidens utgång till mark- och miljödomstolen redovisa resultaten av karaktäriseringen och i förekommande fall föreslå försiktighetsmått och villkor.

Utsläpp vatten

U5. Bolaget föreslår att mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap 7 § miljöbalken under en provotid uppskjuter avgörandet av vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp till vatten.

Bolaget ska under provotiden utvärdera hur långt de åtgärder som genomförts under slutet av år 2015, dvs. påfyllnad av nya biobärare och nytt luftarsystem i bioreningen samt andra processinterna åtgärder, kommer att reducera utsläppen av COD samt utreda vilka andra åtgärder, interna eller externa, som är tekniskt möjliga, ekonomiskt rimliga och miljömässigt motiverade för att nå uppsatt målvärde om 15 kg/ton.

Prövotidsvillkor

Under provotiden och intill dess att mark- och miljödomstolen förordnar annat ska följande gälla.

Utsläpp till luft

NO_x

P 1. Utsläpp till kväveoxider (NO+NO₂ som NO₂) från sodapannan, mesaugnen och gasdestruktionen får under provotiden och till dess annat beslutas inte såsom riktvärde överstiga 420 ton/år.

Svavel

P2. Utsläpp av svaga/diffusa gaser får under prøvotiden som årsmedelvärde och riktvärde samt till dess annat beslutats inte överstiga 0,3 kg S/ton massa.

Utsläpp till vatten

P3. Årsmedelvärde (och riktvärde) för utsläpp till vatten att gälla som enligt de värden och enheter som anges nedan. Bolaget åtar sig att under prøvotiden till tillsynsmyndigheten kvartalsvis redovisa utsläppen till vatten.

COD (ECF)	15 ton/dygn
COD (UKP)	8 ton/dygn
SÄ (GF/A)	3 ton/dygn
Klorat (ECF)	0,5 ton/dygn
AOX	0,3 kg/ton massa
Fosfor (ECF/UKP)	30 kg/dygn
Kväve (ECF/UKP)	200 kg/dygn

Miljökonsekvensbeskrivningen

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen finner miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken i följd varav den godkänns.

Verkställighetsförordnande

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen medger att bolaget får ta detta tillstånd i anspråk innan det har vunnit laga kraft.

Grund för verkställighetsförordnandet

Bolaget yrkar verkställighetsförordnande med hänsyn till att det föreligger möjlighet till en produktionsökning med omedelbar verkan och detta är även erforderlig för att möjliggöra fortsatta investeringar och åtgärder. Miljökonsekvensbeskrivningen har vidare visat att verksamheten inte ger någon omfattande påverkan på omgivningen och inte heller skadar något riksintresse. Därtill ska tilläggas att verksamheten kommer att bedrivas inom exakt samma område som enligt nu befintligt tillstånd. Mot den bakgrunden måste det anses klarlagt att verksamheten vid Bolagets anläggning är såväl erforderlig som tillätlig.

Samråd

Mot bakgrund av att verksamhetens ansökan i enlighet med gällande lagstiftning utgör en betydande miljöpåverkan har, i enlighet med beslut från Länsstyrelsen, flera samråd hållits. Detta har skett med de berörda myndigheterna enligt vad som framgår nedan.

Samråd kring ansökan hölls 2013-09-05 med representanter för Naturvårdsverket, Länsstyrelsen Gävleborg, Söderhamns kommun, Kommunalförbundet södra Hälsingland (Räddningstjänsten) samt Arbets- och miljömedicin, Uppsala. Till samrådet hade även inbjudits Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) och Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB). MSB meddelade skriftligt sina synpunkter.

Samrådsprotokollet redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. De synpunkter som framlades i samband med samrådsmötet var framförallt de som redovisas nedan:

- *Hur påverkar den utökade kapaciteten befolkningen i Vallvik?
(Arbets- och miljömedicin) Risken för legionella. Riskanalys i MKB.*
- *Beskrivning om miljörisker, kemikalier och släckvatten (MSB)*
- *Säkerhetsrapport betonades samt eventuella anmärkningar
(MSB/ Räddningstjänsten)*
- *I den Tekniska beskrivningen ska redovisas bl.a. reningsanläggningens funktion, spillutssystem, energibalanser, överlöp från bakvattentankar i blekeriet, återanvändning av kondensat i processen samt jämförelser med BAT (Länsstyrelse och Naturvårdsverket).*
- *Trafiken genom samhället Vallvik avseende bl.a. buller, nedskräpning (Söderhamns kommun/Länsstyrelsen).*

Därefter hölls 2013-11-07 ett informations- och samrådsmöte med allmänheten och Söderhamns kommun. Protokollet från informations- och samrådsmötet redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen varvid främst nedanstående synpunkter framfördes;

- *Partiklar i luften, framförallt cellulosafibrer som kommer från flingtorkarna, vid en högre produktion.*
- *Synpunkter kring att tåg nattetid stör nattsömn.*

- *Trafiken genom samhället Vallvik, främst hastighetsöverträdelser, säkerheten efter vägen, bark och pinnar som skräpar ner samt dålig upptagning av sand efter vintern.*

Härvid kan noteras att bl.a. sista punkten inte är något som Bolaget styr över. I tillägg till dessa större samråd har under ärendets gång kommunen och Länsstyrelsen inom ramen för de ordinarie tillsynsbesöken informerats om det pågående arbetet.

Länsstyrelsen har 2013-11-30 beslutat att den ansökta verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

De synpunkter som framkommit vid samråden har så långt möjligt beaktats vid upprättandet av miljökonsekvensbeskrivningen och ansökan.

YTTRANDEN

Naturvårdsverket har anfört följande.

Inställning och yrkanden

Naturvårdsverket bestrider att sökt tillstånd kan meddelas utifrån befintligt provningsunderlag och yrkar i första hand att mark- och miljödomstolen avslår ansökan.

Naturvårdsverket har slutligen bestämt sina villkorsförslag enligt följande.

För det fall tillstånd enligt Bolagets förstahandsyrkande ändå ges yrkar Naturvårdsverket i andra hand att tillståndet förenas med följande villkor (Naturvårdsverket avgränsar sig i denna del till villkor som rör utsläpp till vatten, luft, energi och buller).

Uppskjutna frågor och provotider

Utsläpp till vatten

UVI

Bolaget ska ersätta befintliga bärare med högeffektiva bärare. Bolaget ska tillföra så stor mängd bärare att maximal reningseffekt uppnås. Bolaget ska ersätta luftningssystemen med nya system. Ovanstående åtgärder ska vara genomförda senast 1 mars 2016.

UV2

Bolaget ska trimma in anläggningen och optimera driften så att utsläppen av COD, susp GF/A, N-tot och P-tot minimeras. Redovisningen av intrimningsarbetet och förslag till slutliga villkor ska ges in till mark- och miljödomstolen senast 1 mars 2017.

UV3

Bolaget ska parallellt med intrimningsarbetet utreda, bl a genom laboratorieförsök, om en utbyggnad av anläggningen kan ge en högre COD-reduktion och minskade utsläpp av kväve och fosfor. Redovisningen av resultaten ska ges in till mark- och miljödomstolen senast 1 mars 2017.

UV4

Bolaget ska under utredningstiden och till dess annat bestäms, utnyttja kemisk fällning så att utsläppen från vattenreningen minimeras. Erfarenheterna av kemisk fällning ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast 1 mars 2017.

Energi*UE1.*

Bolaget ska utreda möjligheterna att öka energieffektiviteten vid bruket. Bolaget ska redogöra för det energieffektivitetsprogram som genomförs. Bolaget ska redovisa samtliga åtgärdsalternativ som utretts inom ramen för PFE, även sådana som bolaget valt att inte genomföra. Av utredningarna ska framgå potentialen till energibesparing och kostnaderna för respektive åtgärd.

I samband med detta bör Bolaget dessutom redogöra för vilka tekniska åtgärder som krävs samt kostnader för att minska värme- och elförbrukning med 10 % resp. 5 % jämfört med år 2014. Utredningen, inklusive förslag till slutliga villkor, ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast ett år efter lagkraftvunnen dom.

Provisorisk föreskrift

Utsläpp av COD, SÄ GF/A, P-tot, N-tot, AOX och klorat får inte överstiga nedanstående begränsningsvärden. Om utsläppet under ett kvartal överskrider kvartalsmedelvärdet ska

bolaget så snart detta konstaterats underrätta tillsynsmyndigheten och därefter skyndsamt redovisa vilka försiktighetsåtgärder och andra skyddsåtgärder som bolaget vidtagit och ämnar vidta med anledning av överskridandet.

Parameter	Kvartalsmedelvärde
COD	15 kg/ton blekt massa resp. 8 kg/ton oblekt massa*
SÄ GF/A	30 mg/l**
P-tot	0,3 mg/l**
N-tot	3 mg/l**
AOX	0,2 kg/ton ECF-massa*
Klorat	0,5 kg/ton ECF-massa*

*Värdet avser summan av samtliga utsläppspunkter

**Värdet avser halter i samtliga utsläppspunkter

Slutliga villkor

Buller

1. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än 55 dB(A) under dagtid (06.00-22.00) och 48 dB(A) nattetid (22.00-06.00).

- Arbeten som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 65 dB(A) får inte utföras nattetid (22.00-06.00)*
- Ekvivalentvärden ska kontrolleras genom mätning och beräkning så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller efter anmodan från tillsynsmyndigheten, dock minst en gång per år.*

2. Bolaget ska senast två år efter att produktionen överstigit 220 000 ton massa under ett kalenderår, dock senast fem år efter att denna dom vunnit laga kraft, ta i drift en barkpress. Barkpressen ska säkerställa att använd bark som bränsle har en torrhalt överstigande 50 %. Tvåårsfristen ska räknas fr.o.m. den 1 januari efter det år då den angivna produktionsvolymen överskridits. Bolaget ska anmäla tidpunkten för idrifttagandet till tillsynsmyndigheten.

Utsläpp till luft*Svavel*

1. a) *Utsläpp av gasformigt svavel från sodapannan, mesaugnen och gasdestruktionsugnen får sammantaget inte överstiga 80 ton per år.*
- b) *Utsläpp av gasformigt svavel från övriga källor i processen som inte omfattas av föregående villkor (diffusa svaga gaser) får som årsmedelvärde inte överstiga 0,2 kg S/ton massa. Utsläppet ska kontrolleras genom minst fyra mätningar per år.*

Stoft från barkpannan

2. *Utsläpp av stoft från barkpannan får som årsmedelvärde inte överstiga 50 mg/Nm³ vid 6 % O₂. Barkpannan ska vara försedd med kontinuerligt arbetande instrument för registrering av rökgasernas innehåll av stoft. Utsläppet ska kontrolleras genom minst fyra manuella mätningar per år.*

Stoft och H₂S från mesaugnen

3. *Utsläpp av stoft från mesaugnen får som årsmedelvärde inte överstiga 50 mg/Nm³ vid 6 % O₂.*
4. *Utsläpp av H₂S från mesaugnen får överstiga 50 mg/Nm³ vid 6 % O₂ högst 10 % av drifttiden per år.*

Stoft och H₂S från sodapannan

5. *Utsläpp av stoft från sodapannan får som årsmedelvärde inte överstiga 40 mg/Nm³ vid 6 % O₂.*
6. *Utsläpp av H₂S från sodapannan får överstiga 10 mg/Nm vid 6 % O₂ högst 5 % av drifttiden per år.*

Klor och klordioxid

7. *Utsläpp av klor och klordioxid (räknat som klor) får som årsmedelvärde inte överstiga 0,1 kg Cl/ton ECF-massa.*

Process-NO_x

8. *Utsläpp av kväveoxider (NO + NO₂ som NO₂) från sodapannan, mesaugnen och gasdestruktionen får inte överstiga 420 ton per år.*

NO_x från barkpannan

9. *Utsläpp av kväveoxider (NO + NO₂ som NO₂) från barkpannan får som årsmedelvärde inte överstiga 60 mg/MJ bränsle.*

Illaluktande gaser

10. *Destruktion av luktande gaser från stripper, kokeri och indunstning ska ske genom förbränning eller på annat likvärdigt sätt. Tillgängligheten i systemet ska som årsmedelvärde vara minst 99 % av drifttiden.*

När det gäller den uppskjutna frågan om villkor för utsläpp till vatten yrkar Naturvårdsverket - för det fall ansökan avslås eller tillståndet inte tas i anspråk - att nedanstående villkorspunkt fastställs som slutligt villkor. Villkoret ska vara uppfyllt senast den 1 januari 2017.

Utsläpp till vatten

11. Utsläpp av COD, SÄ GF/A, P-tot och N-tot, AOX och klorat får inte överstiga nedanstående begränsningsvärden.

Parameter	Årsmedelvärde	Totalt (årsvärde)
COD		4 500 ton/år
SA GF/A		400 ton/år
P-tot		8 ton/år
N-tot		70 ton/år
AOX	0,2 kg/ton ECF-massa	
Klorat	0,5 kg/ton ECF-massa	

Uttag av prov ska ske kontinuerligt och flödesproportionellt.

Energi

12. Bolaget ska senast två år efter att produktionen överstigit 220 000 ton massa under ett kalenderår, dock senast fem år efter att denna dom vunnit laga kraft, ta i drift en barkpress. Barkpressen ska säkerställa att använd bark som bränsle har en torrhalt överstigande 50 %. Tvåårsfristen ska räknas fr.o.m. den 1 januari året efter det år då den angivna produktionsvolymen överskridits. Bolaget ska anmäla tidpunkten för idrifttagandet till tillsynsmyndigheten.

Grunder

I tidigare yttrande begärde Naturvårdsverket en lång rad kompletteringar av ansökningshandlingarna. Den rättsliga grunden för denna begäran var att kompletteringarna behövs för att tillståndsansökan ska kunna anses uppfylla kraven i 6 kap. 9 § och 22 kap. 1 § miljöbalken.

Bolaget har därefter inkommit med ett yttrande med stora brister när det gäller begärda kompletteringar. Många av de uppgifter Naturvårdsverket efterfrågat har Bolaget helt enkelt inte lämnat.

Naturvårdsverket bestred i yttrande den 15 september 2014 att tillstånd kunde meddelas utifrån befintligt prövningsunderlag och yrkade i första hand att prövningsunderlaget skulle kompletteras, i andra hand att ansökan skulle avvisas eller avslås.

Mark- och miljödomstolen förelade härefter Bolaget att yttra sig över Naturvårdsverkets och övriga motparters kompletteringsbegäran.

Bolaget yttrade sig på nytt avseende domstolens kompletteringsföreläggande. I yttrandet har Bolaget endast delvis besvarat Naturvårdsverkets kompletteringsbegäran.

När det gäller utsläpp till vatten har Bolaget inte visat att Bolaget kan leva upp till kravet på bästa möjliga teknik i 2 kap. 3 § miljöbalken.

En stor del av de tekniska åtgärder som vidtagits vid anläggningen har inte fallit ut som planerats. Bolaget redovisar ett antal åtgärder som man avser att vidta. Dessa åtgärder ingår i det prøvotidsförordnande som härrör från år 2007/2008, men som ännu inte har kommit till ett avslut. Trots detta föreslår Bolaget att slutliga villkor för utsläpp till vatten skjuts på ytterligare prøvotid.

Såvitt avser utsläpp till luft saknas fortfarande bl.a. uppgifter om utsläpp från imkanalen. En stor brist i provningsunderlaget är dessutom frågan om energihushållning och energieffektivitet, där bolaget inte har visat att man lever upp till kraven i 2 kap. 3 och 5 §§ miljöbalken. Bolaget har inte heller besvarat Naturvårdsverkets och länsstyrelsens frågor i denna del.

Mot bakgrund av ovanstående saknas enligt Naturvårdsverkets bedömning förutsättningar att bifalla Bolagets ansökan. För det fall tillstånd ändå ges bör tillståndet förenas med de villkor som anges ovan.

För det fall ansökan avslås eller tillståndet inte tas i anspråk bör, ifråga om den uppskjutna frågan om utsläpp till vatten ovanstående villkorspunkt 11 fastställas som slutligt villkor.

Utsläpp till luft

Svavel

Bolagets förslag till villkor för utsläpp av processsvavel omfattar de svaga gaserna. Naturvårdsverket anser för det fall tillstånd ges att det bör fastslås två separata villkor för processsvavel, ett för utsläppen från sodapanna, mesaugn och gasdestruktionsugn samt ett för de svaga gaserna. Skälet till detta är att för sodapanna, mesaugn och destruktionsugn sker utsläppen i klart definierade utsläppspunkter och kan mätas kontinuerligt. För de svaga gaserna görs mätningar normalt kampanjvis. Naturvårdsverkets föreslagna villkor överensstämmer med Mark- och miljööverdomstolens praxis (MÖD 2012:21).

Utsläppen av svavel från sodapannan redovisas av Bolaget till 0,02 kg/ADt vilket ryms inom intervallet för BAT-AEL (BAT21).

För mesaugnen är utsläppet av gasformigt svavel 0,01 kg/ton när starka gaser inte förbränns i mesaugnen, vilket uppfyller det högre värdet i BAT-AEL (BAT24). När starka gaser förbränns i ugnen blir utsläppet 0,21 kg S/ADt, vilket är högre än BAT-AEL, som ligger på 0,055-0,12 kg S/ADt.

Svavelutsläppet från sodapannan uppgick år 2012 till cirka 4 ton och har legat på ungefär samma nivå en längre tid. Svavelutsläppet från mesaugnen har varierat mellan 20-60 ton per år. En betydande förbättring skedde då gasdestruktionsugnen med tillhörande skrubber installerades.

Det totala utsläppet av processsvavel från sodapannan, mesaugnen och destruktionspannan uppgick år 2012 till cirka 60 ton och utifrån värdena för första halvåret 2013 kan ett årsutsläpp extrapoleras till cirka 55 ton.

Ett villkor för dessa utsläpp med erforderliga säkerhetsmarginaler bör då kunna sättas till ett årligt utsläpp på 80 ton S.

Bolaget bedömer utsläppen av svaga gaser till 0,3 kg/ton massa. Utsläppet av svaga gaser är den största svavelutsläppskällan av från bruket och uppgick till totalt 88 ton år 2011, medan det totala svavelutsläppet uppgick till 172 ton. I miljörapporten för år 2012 har bolaget angett utsläppet av svaga gaser till 88 ton (som S), vilket motsvarar 0,42 kg/ADt. Att utsläpp av diffusa, luktande gaser dominerar svavelutsläppen är typiskt för sulfatmassabruken. År 2011 var det totala utsläppet av svavel från de svenska sulfatmassabruken 2 059 ton varav 1 355 ton utgjordes av svaga gaser.

De svenska sulfatmassabrukens produktions specifika utsläpp av svaga gaser varierar mellan 0,05 och 0,44 kg/ton (2011 års värden). År 2011 var Vallviks utsläpp av svaga gaser högst i landet räknat som specifikt utsläpp (0,44 kg/ton massa). Av samtliga 21 sulfatmassabruk låg samtliga utom sex under 0,2 kg/ton.

Bolaget har inte åtagit sig att installera ett svaggassystem, inte heller att vidta några alternativa åtgärder för att ytterligare minska utsläppen av svaga gaser. Skälet till detta ställ-

ningstagande är att Bolaget inte bedömer åtgärderna som miljömässigt motiverade enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Bolaget redovisar kostnaderna för ett svaggassystem som förefaller tämligen heltäckande till cirka 40 MSEK. Ett sådant system skulle enligt Bolaget begränsa utsläppen till nivån 0,1-0,15 kg S/ADt. Ett system där färre delar ansluts skulle resultera i en totalkostnad på 30-35 MSEK och resultera i en utsläppsnivå på 0,15 - 0,2 kg/ADt. Kostnaderna för de två systemen bedöms av Bolaget till 120-150 SEK/kg S respektive 110-180 SEK/kg S.

Bolaget redovisar som alternativ till ett svaggassystem med förbränning en lösning där avluftning från tanken för orena kondensat från indunstningen omleds till systemet för starka gaser, vilket minskar utsläppen från hartsokeriskrubbern. Genom att man installerar en ångomformare och på så sätt undviker direkt användning av flashånga i basningsfickan skulle utsläppen av svavel från denna i princip elimineras.

Bolagets bedömning är att dessa åtgärder skulle minska utsläppen av svaga gaser vid ”normal drift” till 0,15 - 0,2 kg S/ADt till en kostnad av 40 - 90 SEK/kg S. Genom att använda färskånga i stället för flashånga kan investeringskostnaden bli ännu lägre medan driftkostnaden skulle öka.

Beträffande kostnader för alternativet med ångomformare anger Bolaget följande uppgifter. Investeringskostnaden bedöms till 10 - 15 miljoner kronor och drifts- och underhållskostnaderna till 500 000 kronor/år. När det gäller alternativet med färskånga till basningsfickan bedöms investeringskostnaden till 5 - 8 miljoner kronor och drifts- och underhållskostnaden till 8,5 miljoner kronor per år. Bolaget har inte kommenterat den höga driftskostnaden. Enligt vad Naturvårdsverket uppfattat finns ett visst överskott av ånga vid bruket. Huruvida hänsyn har tagits till detta då kostnadsbedömningen har gjorts framgår inte.

Det framgår inte hur periodiseringen av investeringen gjorts men det förefaller som att 10 procents ränta och 10 års avskrivning har varit utgångspunkten.

I BREF-dokumentet anges i BAT20 att bästa tillgängliga teknik för att minska luktproblem och utsläppen av TRS (totalt reducerat svavel) från starka och svaga illaluktande gaser är

att fånga in alla processbaserade svavelhaltiga gaser. Det anges även att insamlingsystem ska användas för dessa gaser och att gaserna ska förbrännas. Vidare anges ett antal olika möjliga anläggningar på ett bruk där förbränning kan ske (sodapanna, mesaign, särskild TRS-brännare, ångpannor). I BAT20 anges också att reservsystem för förbränning av lukttande gaser ska finnas tillgängliga. Det framgår också att befintliga anläggningars utformning och utrymmesbegränsningar kan minska teknikernas tillämplighet och att för de fall säkerhetsskäl begränsar möjligheten till förbränning kan i stället våtskrubbar användas. Av BAT20 framgår att BAT-AEL för dessa lukttande gaser är 0,05-0,2 kg/ADt.

Beräkningar av rimliga kostnader för minskningar av svavelutsläpp har gjorts i olika sammanhang. I ASEK 5 (Samhällsekonomiska principer och kalkylvärden för transportsektorn, Trafikverket 2012) anges för utsläpp av SO₂ rekommenderade kalkylvärden för utsläppseffekter (skadekostnader) och vad som kan antas vara rimliga kostnader för åtgärder inom trafiksektorn för att begränsa utsläppen utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Skadekostnaden har ett regionalt bidrag som uppgår till 54 - 72 kronor per kg S beroende på kalkylperiodens längd.

Med en förväntad avskrivningstid på 15 år för utrustningen i det nu aktuella ärendet torde kostnaden kunna sättas till cirka 60 kronor per kg S. Till detta ska en kostnad läggas som relateras till lokala effekter. När det gäller svaga gaser är luktproblemet en stor faktor. I ASEK 5 anges inga skadekostnader för den typen av störning. De lokala effekter som värderas är hälsoeffekter. Vilka hälsoeffekter som kan anses relevanta för Bolaget är okända. De lukttande gaserna bör tillskrivas någon skadekostnad för utsläppet.

Beträffande avskrivningstider och den ränta som bör användas vid beräkningar av periodiseringar av investeringar har Mark- och miljööverdomstolen i ett antal mål redovisat sin syn på detta (se t.ex. MÖD 2000:13). Den avskrivningstid som bör användas är investeringens förväntade tekniska/ekonomiska livslängd. I det nu aktuella fallet bedömer Naturvårdsverket att tio år är en relativt kort avskrivningstid och att minst 15 år bör användas som underlag för beräkningen. Den ränta som bör användas i dessa sammanhang bör enligt Naturvårdsverket vara högst 4 - 6 %. Denna räntenivå har använts i ett antal tillståndsärenden och får anses vedertagen. I ASEK 5 används en diskonteringsränta på 3,5 %.

Med 15 års avskrivning och 5 % ränta erhålls betydligt lägre årlig kostnad än den Bolaget har redovisat och därmed avsevärt lägre kostnad räknat som kg S/ADt (60 % minskning). Naturvårdsverket bedömer mot denna bakgrund att åtgärderna för att minska utsläppen av svaga gaser därmed är rimliga.

Av BREF-dokumentet framgår att det inte finns krav att följa de tekniker som anges och beskrivs i B AT-slutsatserna. Andra tekniker kan användas om de ger åtminstone ett likvärdigt miljöskydd. Däremot är kravet på att uppnå den högre nivån i BAT-AEL (utsläppsnivå) bindande. Naturvårdsverket yrkar därför inte på genomförande av specifika tekniska åtgärder rörande svaggaserna.

Mot bakgrund av att Bolagets utsläpp av svaga gaser är större än de flesta andra svenska bruk, att utsläppen av svaga gaser är den största källan för svavelutsläpp på bruket, att BAT-AEL för svaga gaser är lägre än den nivå som bolaget för närvarande uppnår, att Bolaget redovisat olika tekniker för att begränsa utsläppen vilka Naturvårdsverket bedömer som rimliga enligt 2 kap. 7 § miljöbalken anser Naturvårdsverket vi att, för det fall tillstånd ges, bör mark- och miljödomstolen föreskriva ett villkor med innebörden att Bolaget ska vidta åtgärder så att utsläppen av svaga gaser understiger 0,2 kg S/ADt.

Begränsningsvärdet ska gälla som ett medelvärde per år och mätningar ska genomföras en gång per kvartal.

Stoft från barkpannan

Bolaget har redovisat utsläppen av stoft från barkpannan, angivet som mg/Nm³ vid 6 % O₂ enligt nedan:

	2009	2010	2011	2012	2013
Årsmedelvärde (minvärde-maxvärde)	21 (10 - 53)	33 (11 - 73)	24 (12 - 31)	40 (12 - 60)	36 (6 - 80)
Besiktning	13,5	14,2	6	20,4	88

Naturvårdsverket anser mot bakgrund av redovisade värden samt vad som kan anses som bästa möjliga teknik att ett villkor kan sättas som årsmedelvärde på 50 mg/Nm³ vid 6 % O₂.

Stoft från mesaugnen

I Bolagets ansökan redovisas utsläppen av stoft från mesaugnen. Värdena är angivna som mg/Nm³ vid 6 - 7 % O₂.

	2009	2010	2011	2012	2013 (6 mån)
Medel (min-max)	33 (20 - 116)	13 (4 - 22)	17 (9 - 33)	38 (25 - 51)	31 (27 - 36)

Enligt BAT-slutsats 27 är BAT-AEL för en befintlig mesaugn 10-30 mg/Nm vid 6 % O₂. en fotnot anges att för en befintlig mesaugn med ett elfilter som närmar sig slutet av sin livslängd kan utsläppsnivåer med tiden uppgå till 50 mg/Nm³.

Bolaget har framfört att elfiltret i fråga inte är att anse som ett elfilter som närmar sig slutet av sin livslängd.

Mot bakgrund av vad som anges i BAT27 och bolagets redovisade uppmätta värden, samt vad Bolaget i övrigt anfört finner Naturvårdsverket att villkoret kan sättas striktare än vad bolaget föreslagit. Dock kan Naturvårdsverket konstatera att en nivå motsvarande 30 mg/Nm³ tycks bli svår för Bolaget att klara. Fotnoten till BAT27 ger möjlighet att godta en nivå på 50 mg/Nm³. För det fall tillstånd ges anser Naturvårdsverket att denna nivå bör fastställas i villkor. När det gäller detta villkor godtar Naturvårdsverket Bolagets förslag med vissa justeringar.

Stoft från sodapannan

Nedan återges Bolagets redovisning av stoft från sodapannan angivna som mg/Nm³ vid 6-7 % O₂.

	2009	2010	2011	2012	2013 (6 månader)
Medel (min- max)	8 (7,6 - 7,7)	10 (6 - 13)	29 (8 - 109)	24 (21 - 29)	35 (35 - 36)

Enligt BAT-slutsats 23 är BAT-AEL för en befintlig sodapanna 10-40 mg/Nm³ vid 6 % O₂. I likhet med vad som anges för mesaugn i BAT27 finns en fotnot som anger att för en befintlig sodapanna med ett elfilter som närmar sig slutet av sin livslängd kan utsläppsnivåer med tiden öka upp till 50 mg/Nm³.

Bolaget har angivit att Vallviks elfilter inte är att betrakta som sådana filter. På förfrågan varför Bolaget föreslår betydligt rymligare villkor än de nivåer som uppmätts har Bolaget framfört att en kraftig skärpning av villkoren skedde år 2012.

Mot bakgrund av redovisade uppmätta värden samt BAT23 och vad Bolaget i övrigt anfört anser Naturvårdsverket att ett striktare villkor bör föreskrivas. Verket anser att utsläppsnivån 40 mg/Nm^3 som årsmedelvärde bör fastställas som villkor. Naturvårdsverket godtar Bolagets förslag till villkor 7 med vissa justeringar.

Stoft från imkanalen

Bolaget har i sitt andra kompletteringsyttrande redovisat att rutiner kommer uppgraderas för att säkra stoftnivån. Bolaget föreslår dock inga villkor för dessa stoftutsläpp.

Samtidigt anger Bolaget att man har för avsikt att i november 2014 i samband med stoftmätning genomföra försök för att bestämma andelen ”traditionellt stoft” och andelen lättlösliga salter. Bolaget avser att kommunicera resultatet med länsstyrelsen. Naturvårdsverket anser dock att detta underlag bör ingå i prövningen och att resultatet av undersökningen ska redovisas till alla parter i målet samt domstolen. Först därefter kan ställning tas till ett eventuellt villkor.

Klor och klordioxid

Naturvårdsverket godtar Bolagets förslag till villkor 8 med vissa justeringar.

Process- NO_x

Utsläppet av kväveoxider från bolagets sodapanna är $1,26 \text{ kg/ADt}$ och tycks vara stabilt på den nivån. Nivån är strax under den nivå som är högsta nivå i BAT- AEL-intervallet, $1,4 \text{ kg/ADt}$ (se BAT22). Jämfört med andra sodapannor i Sverige är utsläppen från bolagets panna bland de högsta. I ansökan har Bolaget angett $1,61 \text{ kg/ADt}$ som sammanlagt utsläpp för sodapannan, mesaugnen och gasdestruktionsugnen. Vid en tillståndsgiven produktion på 255 000 ton motsvarar detta ett utsläpp av cirka 410 ton kväveoxider per år.

Bolaget har redogjort för möjligheter att ytterligare begränsa utsläppen från sodapannan, dels genom att utrusta pannan med ett fjärde luftregister, dels genom trimningsåtgärder. Bolaget har vidare angett att vid högre tillförsel av bränsle ökar förutsättningarna för lägre kväveoxidutsläpp. En viss potential för lägre utsläpp föreligger därmed.

Även för gasdestruktionsugnen finns enligt bolaget möjligheter att förbättra kontrollen och begränsa kväveoxidutsläppen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Naturvårdsverket att Bolagets förslag till villkor bör skärpas för det fall tillstånd ges. Med utsläpps begränsande åtgärder bör utsläpp under 400 ton kunna förväntas. För att ge en säkerhetsmarginal förordar Naturvårdsverket en högsta utsläppsnivå på 420 ton.

NO_x från barkpannan

Naturvårdsverket godtar bolagets förslag till villkor 10 med vissa justeringar.

Illaluktande gaser

Naturvårdsverket godtar Bolagets förslag till villkorsutformning (villkor 11) men anser att tillgängligheten bör vara minst 99 %.

Buller

Bolaget har genomfört utredningar för att undersöka åtgärder och kostnader för att klara 45 dB(A) nattetid. Av redovisningen framgår att 26 bullerkällor behöver dämpas till en kostnad av totalt 20 MSEK. Bolaget anser inte att detta är ekonomiskt rimligt.

Bolaget har även utrett förutsättningarna för att nå 48 dB(A) nattetid. Denna redovisning visar att med åtgärder för 7,65 MSEK bör nivån kunna innehållas. Mot bakgrund av de bullernivåer som anges i Naturvårdsverkets nuvarande vägledning samt remissversionen till kommande vägledning (Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller) bedömer Naturvårdsverket att dessa åtgärder inte är orimliga och yrkar därför, för det fall tillstånd ges, att ett villkor med innebörden att 48 dB(A) nattetid ska innehållas. För dagtid bör 55 dB(A) gälla.

Utsläpp till vatten

I BREF-dokumentet (BAT19) anges följande BAT-AEL för utsläpp till vatten vid produktion av blekt och oblekt pappersmassa:

	Blekt massa, kg/ADt årsmedelvärde	Oblekt massa, kg/ADt årsmedelvärde
Kemisk syreförbrukning COD	7-20	2,5-8
Totalt suspenderat material, TSS	0,3-1,5	0,3-1,0
Totalkväve, N-tot	0,05-0,25*	0,1-0,2*
Totalfosfor, P-tot	0,01-0,03*	0,01-0,02*
Adsorberbara organiskt bundna halogener, AOX	0,2**	-

*En kompakt biologisk reningsanläggning kan leda till något högre utsläppsnivåer

**För bruk som tillverkar massa med hög styrka, styvhet och renhet (t.ex. för vätskekartong och LWC) kan AOX-utsläppsnivåer på upp till 0,25 kg/ADt förekomma

Det framgår av BREF-dokumentet (Allmänna överväganden) att för de fall massabruk tillverkar flera olika produkter ska BAT-AEL som definierats för de enskilda produkterna kombineras enligt en blandningsregel som utgår från produkternas respektive andelar av de totala utsläppen.

Bolaget har inte preciserat för hur stor andel man ansöker om blekt respektive oblekt produktion. Av ansökan framgår dock att andelen oblekt massa för närvarande utgör ca 30 % av den totala produktionen. Med antagandet att andelen oblekt massa utgör 30 % på årsbasis kan ett viktat årsmedelbaserat BAT-AEL beräknas enligt nedan. Inom parentes i nedanstående tabell anges ett viktat BAT-AEL där halva produktionen utgör oblekt massa.

COD	5,7 - 16,4	(4,5 - 14)
TSS	0,3 - 1,35	(0,3 - 1,25)
N-tot	0,065 - 0,235	(0,075 - 0,23)
P-tot	0,01 - 0,027	(0,01 - 0,025)
AOX	0,14	(0,1)

Bolaget anger i sitt kompletteringsyttrande att andelen oblekt massa för närvarande ökar. Från att tidigare ha varit ca 20 % anges att den idag uppgår till cirka 40-45 %. Ju större andel oblekt massa desto lägre blir ett viktat BAT-AEL.

Naturvårdsverket har bemött bolagets utredningar tidigare i detta ärende. Naturvårdsverket vidhåller vad som framförts i dessa yttranden. Bolaget föreslår nu att slutliga villkor för utsläpp till vatten skjuts upp under ytterligare provotid under 2015 för att förbättra den biologiska reningsanläggningen och få vattenreningen att fungera på ett tillfredsställande sätt. Bolaget föreslår också att man under denna provotid ska utreda frågor om de kondensatproblem bolaget har, och har haft sedan provotiden började löpa. Vidare vill Bolaget utreda andra processinterna åtgärder som på sikt kan minska utsläppen till vatten. I de föreslagna utredningarna ska Bolaget ha som målvärde att uppnå 65 % reduktion av COD för hela bruket, vilket motsvarar 15 kg COD/ton ECF-massa.

Bolaget anger inga målvärden för utsläpp av kväve och fosfor, trots att dessa parametrar ingick i de tidigare avgörandena.

Under provotiden föreslår Bolaget provisoriska villkor enligt nedan. Värdena ska enligt Bolaget gälla som årsmedelvärden och riktvärden.

COD (vid ECF-produktion)	15 ton/dygn
COD (vid UKP-produktion)	8 ton/dygn
SÄGF/A	3,0 ton/dygn
Klorat (ECF)	0,5 ton/dygn
AOX (ECF)	0,3 kg/ton massa
N-tot	200 kg/dygn
P-tot	30 kg/dygn

Bolagets förslag på ett riktvärde på 15 ton/dygn motsvarar 25 kg COD/ton (motsvarande bolaget nuvarande produktionsnivå 210 000 ton/år). Detta ska jämföras med BAT-AEL för produktion av blekt massa, 7-20 kg/ton.

Motsvarande av bolaget föreslaget utsläppsvärde för oblekt massa, 8 ton/dygn, motsvarar drygt 13 kg COD/ton massa. Värdet ska jämföras med BAT-AEL för oblekt massa 2,5-8 kg/ton.

Det av Bolaget föreslagna riktvärdet för N-tot, 200 kg/dygn, motsvarar knappt 0,35 kg/ton massa, vilket är över BAT-AEL (0,07 - 0,24 kg/ton). För P-tot svarar det föreslagna värdet 30 kg/dygn mot 0,05 kg/ton, vilket ska jämföras med BAT-AEL 0,01-0,03 kg/ton.

Bolaget har ställt sig frågande till Naturvårdsverkets uppgift att länsstyrelsen förväntat en högre reduktion av COD än 65 % över den biologiska reningsanläggningen. Svaret är att Naturvårdsverket under prøvotiden regelbundet har kommunicerat med länsstyrelsen och att länsstyrelsen har lämnat dessa uppgifter till oss. Även frågan om den kemiska reningen har diskuterats.

Bolaget pekar på åtgärder man avser att utreda/vidta för att försöka uppnå målet 15 kg COD/ton ECF-massa.

- förbättra den biologiska reningen så att hög reduktion av COD kan åstadkommas
- åtgärder för att minska spill
- minska mängden bakvatten från blekeriet som leds till avlopp
- åtgärder i blekeriet för att minska COD-utsläpp
- öka den interna användningen av kondensat
- förbättra reningseffekten hos strippern.

Den biologiska reningen

Naturvårdsverket hänvisar till sitt tidigare yttrande daterat 2014-09-15. Verket står fast vid vår inställning att uppehållstiden i den biologiska reningen, 6 timmar, är mycket kort jämfört med andra biologiska reningsanläggningar på sulfatmassabruk.

Bakvatten från blekeriet

Bolaget har satt upp som mål att maximalt 1 kg COD/ton (månadsmedelvärde) ska komma från blekeribakvatten. Bolaget bedömer att ökad volym av bakvattentankar inte minskar

risker för överbräddning. Naturvårdsverket anser dock inte att denna fråga har belysts tillräckligt.

Kondensat

Den installerade strippern har under en längre tid (eller möjligen aldrig) fungerat som avsett. Bolaget har pekat på att delar av anläggningen har varit trasig. Vad som framkommit i Bolagets senaste komplettering är att mängden ånga till strippern varit alltför låg (långt under designvärde) för att åstadkomma en godtagbar avskiljning av föroreningar.

Naturvårdsverket bedömer att de åtgärder Bolaget har föreslagit rimligen kommer att leda till minskade utsläpp. Det kan emellertid inte säkerställas att dessa åtgärder kommer att räcka för att uppfylla kravet på bästa möjliga teknik och de utsläppkrav som anges i BREF-dokumentet.

Flera av åtgärderna som Bolaget hittills har gjort har inte haft önskad effekt. Genom att utnyttja kemisk fällning av det biologiskt behandlade avloppsvattnet kan utsläppen minskas betydligt. Naturvårdsverket hänvisar även i denna del till tidigare yttranden i detta ärende. För det fall tillstånd ges ska Bolaget uppfylla kravet på bästa möjliga teknik, varvid Naturvårdsverkets villkorsyrkande bör fastställas.

Energi

Naturvårdsverket har i vårt yttrande 2014-09-15 angivit sin inställning till energieffektivitetsaspekterna på Bolagets verksamhet. Bolaget har i sitt senaste yttrande daterad november 2014, kommenterat effekterna av installation av en barktork. Bolaget anger att en högre torrhalt skulle innebära ett bättre bränslevärde på barken och dessutom lägre kväioxidutsläpp från barkpannan. Bolaget har dock inte angett vilken miljömässig/energieffektivitetsmässig effekt detta högre bränslevärde skulle innebära. Bolaget har inte heller angivit hur mycket lägre utsläpp av kväveoxider som skulle kunna förväntas.

Bolaget redogör översiktligt beträffande värdet av försåld bark att prisbilden inte påverkas för fukthalter upp till 60 %. Mellan 60 och 70 % sjunker priset och bark med en fukthalt över 70 % har enligt Bolaget inget försäljningsvärde alls. Vidare anges att en barkpress

medför nytta endast under årets första kvartal, eftersom barken då har en relativt hög, men fortfarande säljbar fukthalt.

Av Bolagets redovisning framgår inte vilken ökad försäljningspotential en barkpress skulle ha, mot bakgrund av att denna sannolikt skulle vara möjlig att använda även på idag osäljbar bark. Bolaget anger att en investering i en barkpress för närvarande är mindre lönsam än alternativa investeringar vid bruket, t.ex. tillgänglighetsökande investeringar. Bolaget har inte redovisat möjligheten att utnyttja spillvärme för torkning av bark.

Naturvårdsverket anser att Bolaget inte har visat att det är ekonomiskt orimligt enligt 2 kap. 3, 5 och 7 §§ miljöbalken att installera en barkpress. Tvärtom har Bolaget konstaterat att åtgärden är lönsam (om än mindre lönsam än övriga investeringar). Naturvårdsverket anser mot denna bakgrund att Bolaget bör åläggas att installera en barkpress.

Uppskjuten fråga - energi

Beträffande möjligheterna att nyttiggöra överskottsvärme hänvisar bolaget till affärshemligheter. Detta gör att det inte går att bedöma hur väl Bolaget tillvaratar överskottsvärme. Ett alternativ skulle kunna vara att nyttja värme inom bruket, t.ex. för torkning av bränsle.

Såväl Naturvårdsverket som länsstyrelsen har efterfrågat vilka möjligheter som identifierats inom ramen för PFE men som inte genomförts. Bolaget har inte besvarat detta och inte heller besvarat Naturvårdsverkets kompletteringsfråga om möjliga åtgärder för att minska förbrukningen av värme och elektricitet. För det fall tillstånd ges bör dessa frågor utredas.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har anfört följande.

Allmänt

Bolaget har inte uppfyllt de krav som ställts i tidigare domar vad gäller rening av avloppsvatten. Bolaget har inte heller uppfyllt de utfästelser angående utsläpp till vatten som överenskommit med länsstyrelsen. Detta medför att de specifika utsläppen till vatten från bruket fortfarande måste betraktas som höga i jämförelse med andra massabruk. De utredningar angående kväveoxider, stoft, buller m.m. som Bolaget genomfört har inte resulterat i att de målvärden som angivits kan nås.

Bolagets utredningar och intrimningar har pågått under en lång rad av år och kommer enligt ingivna handlingar att fortsätta.

Något tillstånd till utökad verksamhet, utöver grundtillståndets 220 000 ton, förefaller enligt länsstyrelsens uppfattning inte möjligt under nuvarande omständigheter. Bolagets förstahandsyrkande bör avslås. Även en produktionsnivå på 220 000 ton innebär en betydande ökning i jämförelse med tidigare års produktion.

Länsstyrelsen anser att det, trots långa utredningstider, finns ett flertal frågor som bör klarläggas eller förtydligas för att domstolen ska få ett bättre underlag för att kunna ställa relevanta krav på fortsatta utredningar.

Utsläpp till vatten

Extern rening

De specifika utsläppen till vatten från Bolagets verksamhet har under flera decennier varit mycket höga i jämförelse med andra massabruk.

Den överenskomna utsläppsnivån för COD 15 kg/ton massa (motsvarande 65 % reningsgrad) ser inte ut att kunna nås med befintlig processutrustning och nuvarande biologisk rening. De redan idag höga vattenflödena, ca 57 000 m³/dygn, kommer vid en produktionsökning att öka till ca 70 000 m³/dygn. Bolagets huvudskäl till att bygga en mindre reningsanläggning var att avloppsmängderna skulle minska.

Av länsstyrelsens underrättelse till Bolaget daterad 2010-05-04 framgår bl a.

”Detta kan enligt länsstyrelsens uppfattning innebära att det vatten som passerar reningsanläggningen behöver en effektivare rening än 65 % eftersom denna nivå ska gälla som medelvärde för de totala utsläppen. Genom att bolaget avser att kombinera den biologiska reningen med en anläggning för kemfällning/flockning så finns enligt länsstyrelsens bedömning potential till en betydligt högre avskiljning än 65 % med avseende på COD förutsatt att kemfällningen dimensioneras efter det aktuella flödet och att tillsatsen av kemikalier optimeras. Av samrådsunderlaget framgår att bolaget planerar en utökad produktion utöver den tillståndsgivna på 220 000 ton per år. Länsstyrelsen har under samråden

tydligt markerat vikten av att bolaget dimensionerar reningen så att den klarar flöden från en ökad produktion i framtiden.”

Utrustningen för den kemiska fällningen fanns med i den begagnade anläggningen från Utansjö Bruk som utgjorde basen för bioreningen. Bedömningen gjordes att den skulle vara kvar utifall behov skulle uppstå i framtiden. Bolaget framförde vid samråden att utsläppen av COD kan reduceras ytterligare med 40 procent och fosfor med 50 procent genom att kemfälla med ett metallsalt (samrådsunderlag 2 daterat 2010-04-12). Bolaget har även framfört att en biologisk reningsanläggning med möjlighet till kemisk fällning är mer robust mot tillfälliga utsläpp jämfört med en aktivslamanläggning

Bolaget framförde dock att kemisk fällning sannolikt inte kommer att bli nödvändigt eftersom de målvärden som överenskommit med länsstyrelsen med stöd av Miljööverdomstolens dom skulle nås utan dessa åtgärder. Kemisk fällning var således inte en förutsättning för att nå utsläppsnivåerna men en av möjligheterna utifall Bolagets beräkningar inte skulle stämma.

Överenskommelsen att reningsanläggningen ska utföras så att reningseffekten kan uppraderas vid behov innefattade utöver möjligheter till kemisk fällning även utökad biologisk rening. Vad gäller avskiljningsgraden i den biologiska reningsanläggningen uppgavs av bolaget att den kan ökas t ex genom att öka mängden biobärare (samrådsunderlag 2 daterat 2010-04-12). Förutsättningarna för länsstyrelsens medgivande för uppförande av reningsanläggningen har således mycket tydligt framförts både skriftligt och muntligt vid tillsynsbesök. Bolaget har inte såvitt länsstyrelsen kan erinra framfört någon avvikande mening mot detta vid tillsyns- och samrådsmöten.

Skillnaderna i Bolagets och länsstyrelsens uppfattning ligger uppenbarligen i att Bolaget bedömt att ytterligare kompletteringar av reningsanläggningen inte är nödvändiga för att nå målen medan länsstyrelsen ända sedan första samrådet framfört farhågor om att potentialen i nuvarande reningskoncept inte är tillräcklig för att klara domstolskraven.

Grundförutsättningen för länsstyrelsens medgivande var dock att Bolaget i händelse av att inte nå utsläppsmålen skulle vidta ytterligare åtgärder i enlighet med vad som presenterades vid samrådsmötena.

Det framgår inte helt tydligt hur Bolaget avser att gå vidare med intrimningen av bioreningen samt hur de ökade vattenmängderna och den högre organiska belastningen ska renas i en reningsanläggning som redan i dagsläget förefaller underdimensionerad.

Mot bakgrund av de utredningskrav domstolen ställt vad avser utsläpp av kväve och fosfor förefaller även närsaltsproblematiken mycket svårlöst med enbart den nuvarande bioreningen.

Det är fortfarande oklart hur en till synes underdimensionerad reningsanläggning ska klara att rena både nuvarande och ökade flöden i reningsanläggningen.

För att klara kraven för utsläpp till vatten måste sannolikt kemfällningsanläggningen utnyttjas. Denna möjlighet till uppgradering har enligt länsstyrelsens uppfattning varit en av förutsättningarna för dimensionering av en extern reningsanläggning. Mot den bakgrunden känns det inte tillräckligt att de försök som gjorts med kemfällning utförts under en period av endast några enstaka dagar.

De försök som utförts med den kemiska fällningen i drift indikerar dock att det går att minska utsläppen till vatten till mycket låga nivåer även om kostnaderna enligt Bolagets förmenande blir höga. Länsstyrelsen anser att dessa kostnader kan vara försvarbara eftersom Bolaget valt att bygga en betydligt mindre och billigare reningsanläggning än vad som krävdes för att rena allt avloppsvatten.

Enligt Bolaget finns det fortfarande stora möjligheter att förbättra reningseffekten i bioreningen. Bolaget bör vid sidan om fortsatt intrimning även belysa tekniska möjligheter och kostnader för att bygga ut den biologiska reningen så att en större mängd avloppsvatten kan behandlas eller förlänga den mycket korta uppehållstiden i anläggningen. En sådan utredning kan lämpligen ske inom ramen för en provotid i det fall Bolaget inte redan har underlag för att göra denna bedömning.

Spill

Spillsystemet vid Bolagets verksamhet uppvisar trots ombyggnad fortfarande vissa brister. De problem som uppmärksammats är att kvistnötter följer med spill till pumpgrop och medför driftstörningar i pumpar och ventiler vilket leder till onödiga utsläpp.

Mesaugnsstoff i avlopp 6

Utsläppen av suspenderade ämnen i avlopp 6 har varierat kraftigt och periodvis uppgått till tusentals mg/l. De stora utsläppen av suspenderade ämnen har även medfört att även en stor del av fosforutsläppen (30 - 40 %) gått ut i detta avlopp.

Det är i dagsläget oklart i vilken utsträckning stoftet från mesaugnens elektrofilter kommer att blödas ut till recipienten i framtiden. Det är vidare oklart hur utsläppssituationen och sedimenteringsfunktionen kommer att se ut i avlopp 6 även med en fungerande återledning av mesaugnsstoff. De krav som ska ställas på utsläpp av suspenderade ämnen i avlopp 6 bör enligt länsstyrelsens uppfattning överensstämma med miljödomstolens prestandakrav för den externa reningsanläggningen.

Kondensat

Utsläppen av kondensat är betydligt högre än vad som förespeglats i samråden med länsstyrelsen. Skälen uppges vara trasiga bottnar i stripperkolonnen och driftsproblem i indunstningen. Enligt leverantören kan orsaken vara att terpentinavskiljningen inte fungerar som den ska.

Minskade utsläpp av kondensat och spill utgör de miljöåtgärder som ger den största miljövinsten i dagens sulfatmassafabriker enligt flera branschgemensamma utredningar. Länsstyrelsen anser därför att dessa åtgärder måste ges hög prioritet. Kondensat lämpar sig väl att behandla i biologiska reningsanläggningar vilket innebär att ytterligare fokus måste ske vad avser detta reningsalternativ och särskilt vid tillverkning av oblekt massa då reningsanläggningen har en betydligt lägre belastning av organisk substans.

Renseriavlopp

Till avlopp 7 leds förutom överskottsvatten från renseri även avloppsvatten från truckverkstad samt vatten från köpflisficka. För att avskilja olja i avloppsvattnet finns två seriekoplade oljeavskiljare. Enligt Bolagets utredning är det inte ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat att leda renseriavloppet till bioreningen. Någon uppgift om möjligheterna att leda avloppet till indunstning har inte vad länsstyrelsen erfarit redovisats. Tidigare har även diskussioner om att föra avlopp 7 till avlopp 6 i syfte att eliminera toxiciteten förts. Utspädning av avloppsvatten i syfte att minska miljöstörningar är inget länsstyrelsen normalt förespråkar men mot bakgrund av den enligt Bolaget mycket begränsade möjligheten att leda renseriets toxiska avloppsvatten till bioreningen förefaller inte denna åtgärd som orimlig i dagsläget.

Överlöp av bakvatten från blekeriet

Mot bakgrund av att det periodvis sker stora överlöp från blekeriet anser länsstyrelsen att det finns anledning att ifrågasätta bakvattensystemens buffertkapacitet. Vidare råder oklarhet om vilka åtgärder Bolaget avser att vidta för att minska överlöpen t.ex. möjligheterna att installera ytterligare tankar för bakvattenöverlöp eller byta ut befintliga mot större. Bakvattentankarna har enligt vad länsstyrelsen erfar en mycket begränsad volym och frågeställning är därför relevant i vart fall så länge bioreningen inte har kapacitet att ta emot avloppsvattnet.

Kvalitetsbyte

Bolagets ständiga byten av massakvalitet hämmar funktionen i reningsanläggningen.

*Utsläpp till luft**NO_x*

Av Bolagets utredningar framgår att målet för prøvotidsutredningen 1,2 kg/ton inte är möjlig. Åtgärder för att minska processutsläppen av NO_x bedöms enligt Bolaget som mycket begränsade med möjligt undantag för destruktionsugnen där osäkerhet fortfarande råder om vilken NO_x-nivå som är uthållig. Vad gäller sodapannan som står för huvuddelen av utsläppen är den möjlighet som återstår optimering och trimning. Vilka ytterligare trim-

ningar och optimeringar som ska göras framgår inte. Högre belastning på pannan kommer sannolikt att leda till ökade utsläpp.

Imkanal (imkondensor)

Utsläppen av stoft från imkanalen har varierat mycket under de senaste fem åren vilket innebär att utsläppen periodvis har varit högre än utsläppen från sodapannan. Av ansökan framgår att stofthalten från imkanalen kan begränsas till nivån 200 mg/m^3 ntg med åtgärder i form av förbättrade rengöringsrutiner och underhåll på imkondensorn.

Enligt Bolaget består utsläppet till stor del av vätskedroppar och kallas oegentligt för ”stof”. Länsstyrelsen anser att det mot bakgrund av de förhållandevis stora mängderna måste utredas vad som är stoft och vad som är vätskedroppar samt att det bör specificeras hur rengöringsrutinerna för värmväxlaren ska uppgraderas.

Svaggassystem

Bolaget har utrett kostnader för ett svaggassystem samt kostnader för alternativ som blir betydligt billigare. Av utredningen framgår att det finns några dominerande källor som bör åtgärdas. Idag leds avluftningen för orena kondensat till en hartsokeriskrubber. Denna avluftning kan istället ledas till starkgassystemet vilket skulle minska utsläppen påtagligt. Vidare finns möjligheter att ersätta flashången till basningsfickan endera med ren färskånga eller ånga från ångomformare från flashången. Dessa åtgärder skulle innebära att utsläppen av svaga gaser skulle minska till $0,15 - 0,20 \text{ kg/ton}$ massa till en kostnad av 10 - 15 miljoner kr.

Stoft från barkpanna

Av prövotidsutredningen framgår att utsläppen av stoft omräknat till 6 % syrgashalt ligger i samma nivå som de utsläppsvärden som tidigare redovisats till länsstyrelsen. Utsläppen varierar mellan $20 - 40 \text{ mg/nm}^3$ som månadsmedelvärde under en femårsperiod. Nuvarande villkorsnivå, 50 mg/nm^3 , speglar enligt länsstyrelsens uppfattning vad som är att betrakta som ett normalvillkor för äldre barkpannor.

Buller

Bolaget ålades av mark- och miljödomstolen i dom 2012-02-19 att utreda tekniska och ekonomiska konsekvenser för att minska buller nattetid så att värdet 45 dB(A) ekvivalent ljudnivå nattetid kan innehållas.

Under 2012 genomfördes en större kartläggning av buller vilken visade att friblåsning av överskottsånga riskerar ge upphov till bullernivåer över gällande villkor i en av mätpunkterna varefter åtgärder avseende friblåsning har genomförts. Under 2013 genomfördes en omfattande externbullerkartläggning med inriktning på ljudnivåer från hela verksamheten dvs. massatillverkning, lastbils- och järnvägstransporter samt hamnverksamhet, vilken visade på högre bullernivåer än vad som tidigare redovisats. Anledningen till detta är förutom ljud från utsläpp av ånga, lossningar och lastningar av tåg och båtar beroende på hur lång tid detta sker. Bolaget ansöker därför om en interimistisk ändring av bullervillkoren.

Av utredningen framgår att 26 bullerkällor måste dämpas till en kostnad av minst 20 MSEK för att klara nivån 45 dB(A) nattetid och att detta inte är ekonomiskt rimligt.

Sanitärt avlopp

Enligt dom 2012-07-19 har Bolaget ålagts att redovisa de tekniska, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av att leda det sanitära avloppsvattnet från vädermätarstation, truckverkstad, renseri och hamnkontor till kommunens reningsverk. Någon sådan redovisning har inte gjorts. Av handlingarna framgår att diskussioner med Söderhamns kommun för att hitta en teknisk lösning har inletts. Bolaget har beslutat att arbeta vidare på att hitta en lösning för att leda samtliga sanitära avloppsvatten till kommunens reningsverk. Arbetet kommer att inledas under 2014 och stå klart senast 2015.

Energi

Bolaget har under ett antal år medverkat i Energimyndighetens program för energibesparing, PFE. För att uppfylla kraven och erhålla skattelättnader ska bl a energibesparande åtgärder som har en återbetalningstid motsvarande 3 år identifieras. De deltagande verksamhetsutövarna väljer sedan ut ett antal åtgärder för genomförande.

Det förefaller inte som Bolaget redogjort för samtliga identifierade energibesparande åtgärder inom ramen för programmet för energieffektivisering (PFE). Att Energimyndigheten godkänt åtgärderna med stöd av PFE-lagstiftningen innebär inte att ytterligare krav inte kan ställas enligt miljöbalken. Bolaget bör således redovisa samtliga inom PFE identifierade energibesparingsåtgärder som betalar sig på tre år med rak avskrivning tillsammans med kostnader och ställningstagande om genomförande.

Avfall

De avfall som deponeras utgörs av grönlutsslam, aska från barkpannan, rejektkalk och slam från brukets sedimenteringsdamm i avlopp 6 samt cisternrengöringar mm. Länsstyrelsen anser att det ska framgå tydligt vilket avfall som ska läggas på Bolagets nya deponi. Uttryck som ”slam från cisternrengöringar med mera” och ”övriga branschspecifika avfall som uppkommer vid driftstörningar” bör specificeras ytterligare för att inte riskera framtida missförstånd. Vidare bör alternativ till att avvattna avfallen i grävda gropar belysas.

Invallningar

Av Bolagets utredning framgår att nya riskanalyser och alternativa invallningsförslag måste tas fram för flera positioner. Länsstyrelsen godtar den invallningsplan med den prioriteringsordning som framtagits av ÅF.

Övrigt

Mesaugnen har inte kapacitet för varken för nuvarande eller den högre produktionsnivån varför mesa skickas till ombränning i den närbelägna Sandarneanläggningen. Under 2012 togs ca 3 000 ton till ombränning i Sandarne. Vid nollalternativet bedöms motsvarande mängd uppgå till 5 000 ton och vid ansökta förhållanden 25 000 ton. Ett alternativ är att installera en flash-tork för mesaugnen vilket minskar behovet av extern ombränning av mesa. Bolaget bör även tydligare redogöra för utfallet av vidtagna och planerade åtgärder i avlopp 6, spillsystem, och imkondensator. Även frågor som rör NO_x-trimningar, destruktion av starka gaser samt miljö- och energimässiga konsekvenser med barkpress kan belysas ytterligare.

Länsstyrelsens yrkanden

De yrkanden länsstyrelsen framför i är kopplade till bolagets andrahandsyrkande om tillstånd till produktionsnivån 220 000 ton.

Länsstyrelsen anser vidare att ett miljöbalkstillstånd bör innebära krav på att Bolaget tar den kemiska fällningsanläggningen i drift i vart fall till dess den biologiska reningen och övriga utsläppsminskningar som bolaget redovisat uppfyller kraven.

Allmänt villkor

Länsstyrelsen godtar Bolagets förslag till villkor.

Utsläpp till vatten

Utredningar angående rening av utsläpp till vatten har pågått under en mycket lång rad av år varför länsstyrelsen anser att det är hög tid att skärpa kraven på åtgärder för Bolagets verksamhet.

Bolaget har medvetet tagit en mycket stor risk genom att bygga en reningsanläggning som behandlar endast en mindre del av avloppsvattnet från bruket och bör nu utan dröjsmål vidta tydliga åtgärder för att uppfylla kraven. Länsstyrelsen befarar att de ytterligare utredningar Bolaget åtagit sig inte kommer att leda till att gällande kravnivåer uppfylls under den föreslagna prøvotiden. Länsstyrelsen anser därför att Bolaget i första hand ska åläggas att så snart möjligt ta i drift den kemiska fällningsanläggningen i den utsträckning att de domstolskrav och överenskommelser som ligger till grund för Bolagets verksamhet kan nås.

Länsstyrelsen yrkar i andra hand att Bolaget under prøvotiden åläggs att i detalj projektera en utbyggd biologisk reningsanläggning som kan behandla allt utsläpp av kondensat, renseriavlopp, blekeribakvattenöverlöp och, i förekommande fall, vatten från barkpressning, med målsättningen att en sådan utbyggnad kan tas i drift senast 31 december 2016.

Bolaget bör under utredningstiden även åläggas att göra långtidsförsök med kemfällning av avloppsvattnet från bioreningen.

Prövotidsvillkor

Förslagen till prövotidsvillkor synes vara ordentligt tilltagna, speciellt som de är angivna som riktvärden och årsmedelvärden.

Vad gäller utsläpp av suspenderade ämnen ska enligt länsstyrelsens uppfattning även SÄ/GFA gälla som parameter och analysmetod.

Länsstyrelsen kan acceptera Bolagets förslag till villkor för SÄ 70.

Mot bakgrund av de svårigheter som Bolaget redovisat vad gäller dosering av kväve och fosfor kan länsstyrelsen acceptera att de generösa förslagen till villkor för dessa parametrar gäller under prövotiden.

Länsstyrelsen anser att följande prövotidsvillkor ska gälla för övriga parametrar:

COD (ECF): 15 ton/d rikt- och månadsmedelvärde och begränsnings- och årsmedelvärde.

COD (UKP): 5 ton/d rikt- och månadsmedelvärde och begränsnings- och årsmedelvärde.

SÄ (GF/A): 3 ton/d rikt- och månadsmedelvärde och begränsnings- och årsmedelvärde.

Dessutom ska 30 mg/l gälla som målsättningsvärde för varje avlopp i anläggningen.

Klorat (ECF): 0,5 ton/d rikt- och månadsmedelvärde och begränsnings- och årsmedelvärde.

AOX (ECF): 0,3 kg/ton rikt- och månadsmedelvärde och begränsnings- och årsmedelvärde

Utredningsvillkor

U1. Länsstyrelsen godtar Bolagets förslag till villkor vad gäller kemisk och biologisk karaktärisering av avloppsvattnet från den nya deponin.

U2. Länsstyrelsen kan godta Bolagets förslag med följande tillägg

- de befintliga biobärarna ska snarast bytas ut och ersättas med nya i en omfattning så att maximal fyllnadsgrad erhålls
- Bolaget ska göra försök med att leda kondensat till bioreningen

Utsläpp till luft*Svavel*

Bolagets förslag till utsläpp av processsvavel till luft kan godtas. Som förutsättning ska dock gälla att åtgärder ska vidtas för destruktion av svaga gaser enligt nedan.

Svaga gaser

Bolaget ska vidta de åtgärder som krävs för att utsläppen från svaga (diffusa) gaser inte överstiger 0,2 kg svavel per ton massa from 1 jan 2016. De åtgärder som kan komma ifråga är främst att leda avluftningen för orena kondensat till starkgassystemet i stället för som idag till hartskokeriskrubber. Vidare finns möjligheter att ersätta flashången till basningsfickan endera med ren färskånga eller ånga från ångformare från flashången.

Illaluktande starka gaser

Destruktion av luktande gaser från stripper, kokeri och indunstning ska ske genom förbränning i gaspanna. Vid driftstörningar i gaspannan ska förbränning i första hand ske i mesaugnen och i andra hand i flamman. Tillgängligheten på systemet ska vara minst 99 % som årsmedelvärde och begränsningsvärde.

Stoft

Utsläppet av stoft från *sodapannan* får som månadsmedelvärde uppgå till högst 50 mg/nm³ relativt 6 % O₂. Kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom minimum 12 manuella mätningar per år eller det intervall tillsynsmyndigheten bestämmer.

Utsläppet av stoft från *barkpannan* får som månadsmedelvärde uppgå till högst 50 mg/nm³ relativt 6 % O₂. Barkpannan ska vara försedd med kontinuerligt arbetande instrument för registrering av rökgasernas innehåll av stoft och kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom som minimum fyra manuella mätningar per år eller det intervall tillsynsmyndigheten bestämmer.

Utsläppet av stoft från *mesaugnen* får som månadsmedelvärde uppgå till högst 50 mg/nm³ vid 6 % O₂. Kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom minimum 12 manuella mätningar per år eller det intervall tillsynsmyndigheten bestämmer.

Utsläppet av stoft från *sodalösaren* får som årsmedelvärde högst uppgå till 250 mg/nm³. Kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom 12 manuella mätningar per år eller det intervall tillsynsmyndigheten bestämmer.

H₂S

Länsstyrelsen godtar Bolagets förslag till villkor.

Process-NO_x

Länsstyrelsen godtar Bolagets förslag 420 ton/år som provisorisk föreskrift och anser därmed att fortsatta utredningar måste ske för att minska utsläppen av NO_x framförallt från destruktionsugnen där osäkerhet fortfarande råder om vilken NO_x-nivå som är uthållig. Vidare finns potential att genom trimningar ytterligare minska utsläppen från sodapannan.

NO_x från barkpannan

Länsstyrelsen kan godta Bolagets förslag till villkor fram tom utgången av 2016. Fr.o.m. 1 januari 2017 får dock ingen bark understigande 50 % torrhalt eldas i barkpannan varefter 55 mg/MJ bör gälla som årsmedelvärde. Länsstyrelsen anser att en barkpress ska installeras för att säkra att den föreskrivna torrhalten nås. Avloppsvattnet från denna bör renas i extern reningsanläggning.

Klor och klordioxid

Länsstyrelsen godtar Bolagets förslag till villkor. Kontroll för villkorsuppfyllelse ska ske genom som minimum 12 manuella mätningar per år eller det intervall tillsynsmyndigheten bestämmer.

Buller

För att innehålla ett villkor med en ekvivalent ljudnivå på 48 dB(A) nattetid i bebyggelsen erfordras bullerdämpande åtgärder på totalt ca 12 st. bullerkällor enligt beräkningarna. Länsstyrelsen anser att dessa åtgärder ska vidtas senast 31 december 2015. Från och med 1 januari 2016 ska bullernivåerna nattetid (22.00 - 06.00) ha begränsats till 48 dB(A) samt 55 dB(A) dagtid.

Ekonomisk säkerhet - deponi

Länsstyrelsen anser att nuvarande villkor ska fortsätta att gälla.

Avfall***Deponi***

Länsstyrelsen godkänner Bolagets förslag till villkor med tillägg i följande punkter.

- 1. Konstruktionsmaterialet ska godkännas av tillsynsmyndigheten*
- 2. Materialet som används ovan tätskiktet ska godkännas av tillsynsmyndigheten*

Farligt avfall

Farligt avfall ska samlas upp och lagras i avvaktan på bortskaffande. Flytande farligt avfall ska förvaras inom invallade områden som är täta och beständiga mot det som förvaras.

Invallningarna ska vara dimensionerade så att de rymmer volymen av det största kärlet och 10 % av resterande volym. Alternativt får dubbelmantlade behållare användas. Behållarna ska vara märkta, ändamålsenliga, säkra och skyddade mot påkörning. Spill ska omgående samlas upp och tas omhand.

Släckvatten

Länsstyrelsen godtar Bolagets förslag till villkor.

Hamn

Länsstyrelsen kan godta Bolagets villkorsförslag med undantag av villkorsförslag 24 som bör ha följande lydelse:

Lossning och lastning av flytande kemiska produkter ska ske på ogenomsläpplig markbeläggning på sådant sätt att kemikalieutsläpp kan samlas upp och omhändertas på ett säkert sätt. Eventuella åtgärder ska vara genomförda senast den 31 december 2016.

Påkörningsskydd ska finnas vid cisterner och tankar som innehåller miljöfarliga, giftiga, oxiderande och brandfarliga kemiska produkter. Åtgärderna ska i förekommande fall vara genomförda senast den 31 december 2016. Eventuella undantag från kraven i denna punkt ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Säkerhet för deponering av avfall

Länsstyrelsen finner ingen anledning att ändra kraven vad gäller säkerhet för deponering av avfall ovanpå den gamla deponin. Kraven ligger i paritet med, eller lägre än, vad som krävts för andra massabruk i länet. Den av länsstyrelsen yrkade säkerheten 300 kr/m² ligger lägre än vad som krävdes för t ex Iggesunds Bruk (350 kr/m²).

I övrigt motsätter sig länsstyrelsen såväl moderbolagsborgen som nuvärdesberäkning samt succesiv säkerhet för uppbyggnadsfasen vilket även framfördes vid huvudförhandlingen.

Barkpress

Mot bakgrund vad Bolaget nu framför om eventuella missförstånd vad gäller barkpress förtydligas härmed i skrift det villkorsförslag som länsstyrelsen framförde muntligt vid huvudförhandlingen.

From 1 januari 2017 får ingen bark som inte har ett positivt värmevärde (och där olja måste tillsättas för att klara förbränningen) eldas i barkpannan

Buller

Mot bakgrund av den tid som förflutit mellan länsstyrelsens yttrande 2014-12-19 och huvudförhandlingen kan länsstyrelsen medge den förlängda tiden för att genomföra åtgärder så att 48 dB(A) kan innehållas nattetid även om den förefaller tilltagen i överkant. I övrigt hänvisas till tidigare yttrande.

Länsstyrelsen har slutligen anfört följande ytterligare synpunkter

Bolaget har inte redovisat något som ändrar länsstyrelsens tidigare ställningstaganden. Några av Bolagets svar på mark- och miljödomstolens kompletteringsfrågor förtjänar dock att kommenteras ytterligare.

Fråga 1

Bolaget jämför resultat från 4 dygns rening i luftad damm med resultaten efter 1-2 timmar i en Moving Bed Biofilm Reactor. Länsstyrelsen vill tydliggöra att luftade dammar utgör en

teknik som infördes på 70-talet och vars reningsresultat inte kan sägas utgöra bästa teknik i dagsläget.

Den kostnad Bolaget redovisat för utbyggnad av bioreningen behöver specificeras ytterligare vad avser vilka resultat som kan nås med denna investering.

Vad beträffar skälighetsavvägningen enligt 2 kap 7 § miljöbalken avseende bioreningsanläggningen så är den frågan redan avgjord i Mark- och miljööverdomstolen. Att Bolaget tagit en risk genom att bygga en betydligt mindre reningsanläggning än en som renar allt avloppsvatten ändrar inte denna bedömning

Fråga 2

Länsstyrelsen anser att Bolaget bör åläggas att så snart som möjligt ta i drift den kemiska fällningsanläggningen. Detta krav bör i vart fall gälla fram till dess att utsläppsmålen nåtts med andra åtgärder.

Fråga 4

Länsstyrelsen har ingen möjlighet att avgöra vilken fyllnadsgrad som ska gälla för biobärarna och förutsätter att verksamhetsutövaren har kunskap om detta. Vad beträffar de trasiga biobärarna så har länsstyrelsen uppfattat att dessa medför en försämring av reningen, i vart fall under de perioder anläggningen måste stängas av för rengöring.

Fråga 5

Utvärderingen av kondensatströmmarna kommer att redovisas med förslag till försiktighetsmått under andra kvartalet 2015 varför länsstyrelsen avvaktar med synpunkter. Länsstyrelsen har i tidigare yttranden framfört önskemål om att utreda möjligheten till att behandla kondensat i bioreningen.

Den studie som Bolaget hänvisar till i syfte att minimera COD-utsläppen från blekeriet kommer inte att vara färdigställd förrän vid halvårsskiftet 2015 vilket medför att länsstyrelsen inte kan ge några synpunkter på eventuella förslag till åtgärder. Bolagets påstående om att åtgärder inte är rimliga för att rena renseriavloppet delas inte av länsstyrelsen.

Avloppet innehåller ämnen som medför toxicitet mot organismer och bör därför renas ytterligare. Länsstyrelsen har i kompletteringsyttrande efterfrågat, förutom möjligheter till biorening, även möjligheter till att leda avloppet till indunstning samt att föra avloppet till avlopp 6 i syfte att eliminera toxiciteten.

Fråga 6

Länsstyrelsen har inte känt till att Bolaget drivit kondensatstrippern med en för låg ång/-kondensatkvot. Verksamhetsutövaren bör ha kännedom om vilken kvot som ska användas i en kondensatstripper. Att mängden lutånga inte räcker till borde inte vara ett skäl eftersom färskånga kan användas även om kostnaderna ökar.

Fråga 9

Länsstyrelsen har inte känt till att närsaltdoseringsutrustningen varit låst till ett fast förhållande mellan fosfor och kväve. Att doseringsutrustningen har varit låst kan i efterhand förefalla märkligt, speciellt under en intrimningsperiod.

Bolaget saknar inte möjlighet att påverka de utsläpp av fosfor som kommer från veden. Biologisk rening men framförallt kemisk fällning ger betydande utsläppsminskningar av fosfor.

Fråga 12

Länsstyrelsen konstaterar att Bolaget inte har besvarat mark- och miljödomstolens fråga angående möjligheterna att innehålla en utsläppsnivå av högst 30 mg suspenderade ämnen per liter i detta avlopp.

Fråga 13

Åtgärderna är inte redovisade varför länsstyrelsen inte kan ta ställning till om dessa är ändamålsenliga.

Fråga 14

Bolaget hävdar att leverantören inte kan garantera någon sänkning av NO_x- utsläppen vid installation av ett fjärde luftregister eftersom det fjärde luftregistret skulle hamna för nära det tredje luftregistret. Det bör klargöras om detta ställningstagande även gäller med nu-

varande luttorrhalt och efter installationen av den nya lutförvärmaren. Det bör även klargöras om det finns kompletterande åtgärder som t ex ombyggnad av primär- och sekundär-lufts-system som kan vidtas för att få en modern konfiguration av luftsystemen och på så sätt möjliggöra ett fjärde luftregister.

Sammanfattning

Bolagets inlaga medför ingen ändring av de ståndpunkter länsstyrelsen framfört i tidigare yttranden.

Länsstyrelsen delar inte Bolagets bedömning att Bolaget fullgjort sina åtaganden i enlighet med dom från Miljööverdomstolen 2008-04-30 i mål M 2753-07.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att det föreligger en stor skillnad mellan parterna i bedömningen vad som är ekonomiskt rimligt vad gäller ytterligare åtgärder för utsläpp till vatten trots att frågan redan är avgjord vid produktionsnivån 220 000 ton.

Länsstyrelsen står fast vid att produktionen inte ska tillåtas öka till över 220 000 ton innan Bolaget vidtagit ytterligare reningsåtgärder och nått de resultat som föreskrivits och utlovats.

Byggnads- och Miljönämnden i Söderhamns kommun har anfört följande.

Lukt

Klagomål angående lukt från Bolagets verksamhet har återkommande kommit in till nämnden, dels från tätorterna Ljusne och Söderhamn men ibland också från kommunmedborgare flera mil inåt land. Olägenheter uppstår när illaluktande gaser släpps ut utan eller med minskad rening. Det är nämndens uppfattning att det under 2013 förekom fler incidenter från Bolaget avseende lukt än tidigare år.

Bolaget anför att nämndens farhåga om fler klagomål angående lukt endast är en farhåga och inte något som kan anses utrett. Förutom att kommunen fått in klagomål så har kommunen inte gjort någon egen utredning. Inte heller Bolaget har utrett frågan om det finns risk att luktolägenheterna kommer att öka.

Nämnden är positiv till att Bolagets förslag angående tid för rening av gaser nu är 99 % av tiden istället för tidigare förslag på 98 % av tiden. Ett villkor om rening av gaserna under 99 % av tiden ger ändå ca 80 timmar per år som det är möjligt för Bolaget att släppa ut orenade och illaluktande gaser. Det behövs väldigt lite utsläpp av dessa illaluktande gaser för att kunna ge stora områden i kommunen problem dålig lukt, varför nämnden anser att 80 timmar är väldigt mycket. Bolaget har uppgivit att det klarar ca 99,8 %. Nämnden anser därför att det är ok med ett villkor på 99 % de första åren men att det är rimligt med ett slutligt villkor på sikt som är närmare 99,8 %.

Transporter

Klagomål har också förekommit angående transporter till och från fabriken. Transporterna är en förutsättning för att verksamheten ska kunna fungera. Bolaget bör därför ansvara för konsekvenser som uppstår pga. transporter och bör också ha med transporter i sin miljöriskanalys. Klagomålen rör höga hastigheter, nedskräpning från lastbilar, brist på säkerhet för gående och dålig kvalitet på vägen.

Bolaget har anfört att transporter till och från fabriksområdet i närområdet inte ska ingå i riskanalys eller miljökonsekvensbeskrivning, och hänvisar till NJA 2004 s 421 där det framgår att det inte finns stöd i miljöbalken för att ha villkor som skulle innebära en indirekt reglering av transportsektorn samt att det inte är erforderligt med en miljöriskanalys avseende externa transporter.

Nämnden delar denna uppfattning men nämnden vill framhålla att det av mål NJA 2004 även framkommer att externa transporter kan tas med i miljökonsekvensbeskrivningen. Bolaget anför att man ej har rådighet över problemen med transporter utanför fabriksområdet. Nämnden är av den åsikten att Vallvik borde ha rådighet över sina entreprenörers agerande samt även ha ett intresse av att de sköter sina åtaganden såsom Bolaget önskar.

Om transporter skräpar ner med bl.a. kvistar och grenar i närområdet så har Bolaget rådighet över problemet genom att till exempel se till att bilarna städas innan de åker från fabriksområdet samt att om transporter åker fortare än hastighetsbegränsningarna i närområdet så kan Bolaget till exempel ha en dialog med sina entreprenörer om att Bolaget

vill att de håller hastighetsbegränsningarna. I och med en utökad produktion finns farhågor om att klagomål angående lukt och trafik blir fler.

Buller

För externt industribuller är Naturvårdsverkets vägledning 50 dB(A) dag kl. 07-18 och 45 dB(A) kl. 18-22 medan det är 40 dB(A) för natt kl. 22-07. Det är en stor skillnad mellan dessa riktvärden och Bolagets yrkande på 56 dB(A) mellan kl. 06-22 och 50 dB(A) kl. 06-22.

Då den ansökta produktionen inte ska innebära någon förändring angående ljud anser nämnden att det inte finns skäl för en höjning av bullervillkoret. Om bullernivåerna inte kan hållas bör åtgärder vidtas så att dessa nivåer hålls. Bolaget bör försöka få ner bullernivåerna till nivåer som överensstämmer med Naturvårdsverkets vägledning.

Nämnden vill trycka på att en förtydligan angående gränsvärde och riktvärde kan behövas när diskussion om dB(A) förs. Ett gränsvärde gällande dB(A) får inte överskridas och kan därför anses hårt. Naturvårdsverkets riktvärden är däremot inte lika hårda. Nämnden vill också förtydliga att den anser att för att lösa problemen med överskridande av bullervillkoren bör Bolaget göra åtgärder för att minska bullernivåer istället för att få tillstånd att höja bullernivåerna. Nämnden anser att Bolaget bör försöka få ner bullernivåerna till Naturvårdsverkets riktvärden 50 dB(A) dag, 07 - 18, 45 dB(A) kväll, 18 - 22, 40 dB(A) natt, 22 - 07, exempelvis genom att bli villkorade dessa, om inte på en gång så genom en nedfasning under exempelvis 5 år.

Bolaget yrkar på bullervillkor 55 dB(A) dag/kväll och 50 dB(A) natt. Jämfört med Naturvårdsverkets riktlinjer för industrier (50 dB(A) dag, 45 dB(A) kväll, 40 dB(A) natt) så är 55 dB(A) kväll och 50 dB(A) natt väldigt generösa villkor. Det bor 258 personer i Vallvik, några av dessa bor inom området där 50 dB(A) uppnås, och många bor inom området där 40 dB(A) uppnås. Enligt Bolagets presentation under huvudförhandlingen så verkar fabriken gå ekonomiskt väldigt bra och verkar ha stabila kunder värden över. Nämnden anser att det är rimligt att Bolaget försöker få ner bullernivåerna till Naturvårdsverkets riktvärden (50 dB(A) dag, 45 dB(A) kväll, 40 dB(A) natt). Nämnden anser att det är rimligt att ge

Bolaget bullervillkor liknande Naturvårdsverkets riktvärden, om inte på en gång så genom ett slutligt villkor på sikt. Att ge Bolaget ett mer generöst villkor än 48 dB(A) natt anser nämnden vara olämpligt med så många boenden i närheten av fabriken. Naturvårdsverket, länsstyrelsen och kommun framhöll vid huvudförhandlingen att Bolaget borde ha 48 dB(A) natt.

Övrigt

Nämnden har erfarenheter av läckage från stor cistern till mark och hav som lett till ett långdraget saneringsarbete i kommunen. Det är viktigt för kommunen att Bolagets cisterner är säkra.

Nämnden anser också att om ny deponi ska byggas på den gamla deponin bör alla frågetecken angående den gamla deponin (ex läckage, lakvatten, ekonomisk säkerhet) först vara undanröjda. Den nya deponin bör ges villkor så läckage av miljöfarliga ämnen minimeras. Överskridningar av nuvarande tillståndsvillkor angående utsläppsnivåer har förekommit. Om utsläppsvillkor inte kan hållas bör åtgärder göras för att nivåerna ska kunna hållas. Nämnden är positiv till att beslut och villkor för Bolaget uppdateras, att villkor som inte gäller tas bort och att så många beslut och villkor gällande Bolagets verksamhet samlas i ett och samma dokument.

Nämnden är positiv till ansökan om tillstånd för 220 000 ton under förutsättning att bullervillkoren inte höjs. Nämnden är även positiv till ansökan om tillstånd för 255 000 ton under förutsättning att bullervillkoren inte höjs samt att Bolaget kan hålla utsläppsvillkoren. Utsläppsvillkorens storlek överläts till prövningsmyndigheten att bedöma.

Bolaget har i bemötande anfört bl a följande.

Villkor/samråd

Bioreningsanläggningens uppförande har skett i samråd med Länsstyrelsen, som sedan också löpande informerats om arbetets fortskridande. Bolaget hade önskemål om att inte leda hela flödet till bioreningen. För att därför få dela upp avloppen och således undvika leda hela flödet till bioreningen träffades överenskommelse med Länsstyrelsen innebä-

rande att i den mån Bolaget kunde reducera COD-utsläppet från hela fabriken med 65 % skulle kravet i Miljödomstolens dom anses uppfyllt. Som referensår sattes år 2007 och då utsläppet från fabriken 2007 var 42 kg/ton är målvärdet satt till 15 kg/ton.

Målet har hela tiden varit en 65 % rening för den del av flödet som går till bioreningen samt motsvarande reningsgrad i övriga delströmmar, bl.a. med hjälp av strippern. Mot den ovan redovisade bakgrunden ställer sig Bolaget frågande till varifrån Naturvårdsverkets påstående att Länsstyrelsen förväntat sig högre reduktion i bioreningen kommer ifrån. Likaså Naturvårdsverkets påstående att Länsstyrelsen förutsatt att den kemiska fällningen skulle utnyttjas.

Allmänt biorening

Eftersom det i yttrandet från Naturvårdsverket verkar ha uppstått en missuppfattning kring betydelsen av anoxiska förhållanden i en biologisk vattenrening följer här en kort sammanfattning av den biologiska processen vid Bolagets verksamhet.

Bioreningen är utformad som en kompaktbiologi inklusive en flotationsanläggning. Bioreningen innehåller två seriekopplade bassänger som båda innehåller biofilmsbärare följt av en flotationsanläggning med kringutrustning för flockningskemikalier.

Genom att indela biologin i två steg, med olika syreförhållanden åstadkommes en selektion av mikroorganismer, vilket i sin tur leder till en mer kontrollerbar och stabilare process. Detta innebär i sin tur att volymbehovet blir betydligt lägre jämfört med konventionella aktivslamanläggningar, för att åstadkomma en höggradig reduktion av inkommande föroreningar.

Olika mikroorganismer i bioreningen har olika funktioner för att rena vattnet från ovanstående ämnen. För att reningen ska fungera måste de olika organismerna få rätt förutsättningar.

Det organiska materialet (COD, BOD) utnyttjas som kol- och energikälla av mikroorganismer om de har tillgång till syre, kväve och fosfor. Syret tillsätts genom inblåsning av luft.

Fosfor och kväve finns naturligt i avloppsvattnet men i för små mängder varför en fosfor- och kvävelösning måste doseras. Vid nedbrytningen bildas koldioxid och vatten. En del av det organiska materialet används av organismerna för bildning av nya organismer, s.k. bioslam. Reduktionen av organiskt material kan schematiskt beskrivas enligt nedan:

COD + syre + mikroorganismer -> mikroorganismer (bioslam) + koldioxid + vatten

Kloratreduktionen sker under anoxiska (syrefattiga) förhållanden. Detta för att förbruka det kemiskt bundna syret i kloratjonen. För att åstadkomma syrefria förhållanden, trots inblåsning av luft, används bärarmaterial. På bärarna bildas en biofilm som är syrefri längst in mot bäraren ifall syrehalten i bassängen inte är för hög. Detta innebär att en maximal COD reduktion sker samtidigt som klorat reduceras. Syrehalten i vattenfasen och yttre delarna av biofilmen kommer att vara ca 0,1-0,5 mg O₂/l. Det är endast bakterier som kan reducera COD och dessa kräver inte högre syrehalt. De högre organismerna som lever på bakterier kräver betydligt högre syrehalter, vilket finns i steg 2. Genom att högre organismer missgynnas i steg 1 kommer inte de högre organismerna att konkurrera ut bakterierna i detta steg.

I steg 2 skall de högre organismerna gynnas genom högre syrehalt ca 1,5 - 3 mg O₂/l.

I detta steg skall bakterierna konsumeras av de högre organismerna dels för att minska slamm mängden dels för att de större organismerna är lättare att avskilja i efterföljande flo-tationssteg. I steg 2 sker en fortsatt COD reduktion med hjälp av kvarvarande bakterier.

Projektering/anläggningsutformning

Viktiga förutsättningar vid projekteringen av bioreningen var följande:

- Att anläggningen skulle vara kompakt så att den kunde förläggas nära blekeriet vars personal skall ansvara för driften av anläggningen.
- Att, om möjligt, återanvända utrustning från koncernens nedlagda anläggning i Utansjö. Utrustningen från Utansjö var främst, värmeväxlare, luftningsystem, bärare, flo-tation med kringutrustning.
- Att utgående mängd COD skulle uppgå till högst 8,8 kg/ton ECF-massa
- Allt avloppsvatten som leds till bioreningen utgörs av filtrat från blekeriet. Det betyder att inga golvavlopp leds till externreningen.

De sura respektive alkaliska vattnet kyls var för sig därför att det erfarenhetsmässigt visat sig att om dessa vatten samkyls är risken för inkrusterbildning hög.

Länsstyrelsen fick löpande information gällande projekteringen vid de samråd och tillsynsmöten som hölls innan byggnationen stod klar.

Avloppsflöden

Vattenflödena vid verksamheten fördelar sig på en rad olika avlopp med olika föroreningsgrad.

Det stämmer, som Länsstyrelsen anger, att den totala vattenförbrukningen vid bruket kommer att öka från 57 000 m³ till 70 000 m³ men av detta är till största delen matarvatten och kylvatten. Av resterande processavlopp är det endast de 2 bakvattnen från blekeriet samt kondensat som innehåller stora mängder COD och därför renas i bioreningen.

Den biologiska reningsanläggningen är dimensionerad av ledande experter på området baserat på tidigare erfarenheter från branschen för att klara flödet och belastningen av biologiskt nedbrytbart material från blekeriet vid en produktion motsvarande 255 000 årston. Likaså är strippern dimensionerad för att klara de förväntade flödena av orent kondensat vid den högre produktionen.

Resterande ökning av processvatten är icke COD-rika avlopp främst från mixeri, mesahus och sodahus.

Position		Nuläge 2012	Nollalternativ	Ansökt
Bioreningen	m ³ /dygn	10 500	11000	12 000
Övriga processavlopp	m ³ /dygn	30 500	32 000	36 000
Renvatten/matarvatten	m ³ /dygn	16 000	17 000	22 500
Totalt		57 000	61 000	70 000

Möjligheten till att bygga ut bioreningen

Det är Bolagets bedömning att det inte är en utbyggnad av bioreningen kommer att behövas utan ett fokuserat arbete på att få samtliga processdelar att fungera som tänkt.

Biobärare

Eftersom tidigare utredningar tydde på att en ökad mängd biobärare skulle bidra till en bättre reningseffekt upphandlades nya bärare. Som tidigare redovisats i prövotidsredovisningen uppkom efter upphandlingen påståendet om att Bolaget skulle komma att begå patentintrång i den mån biobärarna fylldes på i bioreningen samt att parten ifråga hotade med vites- och förbuds föreläggande i domstol. Bolaget underströk vid upprepade tillfällen för motpartsombuden vikten av en skyndsam handläggning av patentfrågan då Bolaget hade att vidta åtgärder ur miljösynpunkt men trots dessa propåer drog ärendet ut på tiden. Bolaget gjorde ett flertal försök att på något sätt lösa tvisten, vilken dock kom att pågå under närmare 6 månader mellan de juridiska ombuden för Bolagets leverantör och biobärarnas licensgivare innan köpet slutligen kunde hävas av Bolaget trots att det förelåg risk för skadeståndsansvar om än mindre än vid ett patentintrång. En ny upphandling fick sedan påbörjas. För att försöka minska tiden för leverans och slippa ytterligare patentstrider köptes begagnade bärare in och tillsattes bioreaktorerna hösten 2013.

De begagnade biobärarna har under våren 2014 börjat gå sönder. De trasiga bitarna fastnar i avskiljningsgallren vid utloppen från bioreaktorerna. Förutom störningar i nivån påverkar igensättningarna även biologin, eftersom instrument för styrning av syre och pH sitter på andra sidan gallret där genomströmningen är sämre än tidigare.

Den kortsiktiga lösningen, som nu tillämpas, är att backspola gallren när det börjar sätta igen så mycket att nivån i reaktorerna stiger. En slutgiltig lösning på problemet detaljstuderas för närvarande.

Syfte med studien är att hitta en teknisk lösning som säkerställer den biologiska miljön i bioreaktorerna, dvs att en optimal kontakt mellan bioorganismer och nedbrytbart material nås, samtidigt som lufttillförseln optimeras och slitage på luftare och biobärare minimeras. Lösningen ska också kunna hantera de skilda krav på anläggningen som tillverkningen av blekt respektive oblekt massa ställer. Mot bakgrund av att tidigare tekniska utförande inte fallit ut som planerats genomförs nu en ingående utredning innan beslut kommer att fattas. Utredningen kommer att utmynna i ett färdigt förslag till åtgärder under första halvåret 2015.

Planerade åtgärder innebär i stora drag:

Utbyte av de trasiga biobärarna mot nya som har en bättre hållfasthet i den miljö som gäller i Bolagets bioreaktorer. Tömning av reaktorerna och inköp av nya biobärare beräknas kosta cirka 5 Mkr.

För att få en mildare mekanisk miljö i reaktorerna och förhindra att de nya bärarna går sönder samt möjliggöra en bättre styrning av lufttillförseln till reaktorerna vid låg COD-belastning, dvs. under UKP-produktionen kommer luftarsystemet att bytas ut. Ytterligare kostnad upp emot 5 Mkr.

Beslut om åtgärder kommer att tas efter färdigställd studie, och avsikten är att genomföra åtgärderna under år 2015.

Fyllnadsgrad

Bolaget har inte sedan tillsatsen av de nyinköpta bärarna hösten 2013 sett någon förbättring i reningseffekt i bioreningen. Däremot har vid ett par tillfällen mycket låga halter kvarvarande biologiskt nedbrytbart material uppmätts, halter i nivå med BAT, vilket betyder att allt biologiskt nedbrytbart material har visats kunna brytas ned med nuvarande anläggning och biobärlarmängd.

Kvalitetsbyte

Varje kampanj med UKP innebär en avdöd av biologin i bioreaktorerna pga. ”matbrist”. Vid byte till ECF tar det 1-2 dagar innan biologin börjar återhämta sig. Genom att börja dosera närsalt till bioreaktorn redan i slutet av UKP-kampanjen kan tillväxten påskyndas. Under de år som bioreningen varit i drift har kvalitetsbytena mest ställt till problem med intrimningen då finjusteringar av syrehalter och kemikaliedoseringar inte kunnat följas upp mer än några veckor i taget innan det är dags för UKP.

Kvalitetsbytena är inte speciellt täta, de förekommer ca 4 gånger per år. När en kampanj med UKP avslutas är lagret av ECF alltid i behov av påfyllning för att säkra kommande leveranser.

Det ligger i Bolagets intresse att ha så få växlingar mellan oblekt och blekt massa och vice versa som möjligt eftersom varje kvalitetsväxling ger produktionsförluster. Bolaget har trots att andelen oblekt massa ökat, minskat andelen kvalitetsväxlingar under de senaste åren. För att kunna klara av att utföra leveranser enligt kundernas/marknadens krav kan Bolaget inte ha färre kampanjer med oblekt massa än de 4-5, vilket antal Bolaget idag har kommit ner till.

Svårigheten att klara kundernas leveranskrav kan exemplifieras med e-massa till USA, som är en viktig marknad. Med fyra tillverkningsperioder per år av denna massa och en leveranstid på minimum fyra veckor så innebär det att om en kund får ett utökat behov så kan det ta 14 veckor innan en utökad kvantitet kan levereras. Detta ställer extremt höga krav på säkerhetslager, som medför en minskad flexibilitet gentemot andra kunder.

Åtgärder för att nå 15 kg COD/ton vid ECF-produktion

Som framgår av tidigare inskickat material och kommande avsnitt i denna skrift pågår ett intensivt arbete för att sänka de totala utsläppen av COD från Bolagets verksamhet. Detta innebär att få den biologiska reningen att nå maximal reningseffekt, att sänka utsläppen från kondensatsidan samt att minska risken för spill och bräddningar av bakvatten.

Maximering av den biologiska reningen

Vid byggnationen av bioreningen installerades närsaltdoseringsutrustning anpassat för en lösning innehållande kväve och fosfor i ett fast förhållande. Det har under tiden som gått visat sig att tillväxten hämmas av kvävebrist samtidigt som ett stort överskott av fosfor föreligger. För att öka möjligheten att maximera den biologiska tillväxten kommer en ombyggnation av doseringsutrustningen att ske under fjärde kvartalet 2014. Efter ombyggnationen kommer förutsättningar att finnas för att kunna styra dosering av kväve och fosfor oberoende av varandra och därmed intensifieras intrimningen av närsalter. Det har redan visat sig att mer kväve ger ökad biologisk tillväxt och därmed en bättre COD-reduktion. Analyser av BOD7 vid ett par tillfällen har visat att mängden biologisk nedbrytbart material som finns kvar i utgående vatten från anläggningen ligger i nivå med BAT. Det måste därför anses att det är fullt möjligt att med hjälp av närsalter driva reningen så långt att inget biologisk nedbrytbart material finns kvar.

Spill

Som svar på Länsstyrelsens fundering kring vilka åtgärder som planerats för att eliminera störningar i spillhanteringssystemet orsakat av kvistnötter avges följande svar.

Kvistnötter kan komma ned i golvavloppet i kokeriet. Detta händer om det kommer mycket kvist från sileriet och det blir fullt i kvistbaljan innan traktorföraren hinner uppmärksamma att det blir fullt. Kvisten hamnar sedan i pumpgruppen och pumpas med lutspill till spillfibrertanken.

Den kan där täppa igen pumpar och rör. För att förhindra att kvistnötter följer med kan en fälla byggas där eventuella kvistnötter som hamnar utanför baljan stoppas upp och kan tas omhand utan att de kommer till pumpgruppen. Detaljprojektering kring detta pågår.

Bakvatten från blekeriet

Bolaget kommer under sista kvartalet år 2014 att ta i drift ett system för automatisk styrning av tvättflöden i blekeriet. Detta kommer att minska risken för överbräddning av bakvattentankar och därmed innebära minskade utsläpp av COD. Målet är att maximalt 1 kg/ton COD som månadsmedelvärde ska komma från blekeribakvatten

Det är Bolagets bedömning av större bufferttankar inte skulle minska risken för överbräddning.

Åtgärder i blekeriet

En studie av blekeriprocessen i syfte att minimera COD-utsläppen från blekeriet pågår och kommer att färdigställas vid halvårsskiftet 2015. Studien är omfattande eftersom åtgärderna har påverkan på massakvaliteten och därför måste försök hos viktiga massakunder genomföras.

A-och B-kondensat

Det stämmer som länsstyrelsen anger att försök att använda B-kondensat som tvättvätska på mesafiltret testats tidigare med negativt resultat pga. föroreningshalten i kondensatet. Sedan detta försök gjordes har en ny stripper installerats och de smutsigaste B-konden-

saten, de från Lockmankolonnen, går nu till strippern vilket innebär att B-kondensatet är mycket renare än det var då. Det är därför planerat att genomföra ett nytt försök för att se om detta kan vara en kontinuerlig lösning.

Som redovisats i tidigare handlingar har COD-halten i A- och B-kondensat stigit sedan föregående revisionsstopp och därmed bidragit till utsläppen av COD i avlopp 3, kondensatavloppet. Under revisionsstoppet 2014 har en hel del åtgärder har gjorts i industningen. Bland annat byte av ett trasigt lamellpaket inklusive kondensatsystem i effekt 1 samt rengöring och ombyggnation av inloppslådor i slutkoncentratorn. Dessutom har ledningsförmågemätare monterats på kondensat ut från effekt 1 för att förenkla felsökning framöver.

Efter åtgärderna i industningen under revisionsstoppet kan det nu konstateras att den nu fungerar mekaniskt på avsett sätt, vilket också har haft avsedd effekt på COD-nivåerna i A- respektive B-kondensaten som är åter nere på rätt nivåer.

Stripper

Under revisionsstoppet har strippern genomgått med hjälp av leverantören. Den har kontrollerats invändigt, från topp till botten. Två bottnar långt upp i strippern och två bottnar längst ner var påverkade men fortfarande hela. För att säkerställa funktionen är dessa bottnar nu utbytta mot nya i ett tjockare material.

Terpentindekantören efter metanolkolonnen har rengjorts i samband med besiktning och nivåmätningen har kalibrerats. Fel nivå i dekantören kan påverka strippern genom att terpentin då kan recirkulera till strippern via orent kondensattanken och störa avskiljningen i strippern.

De mätningar av strippereffekt som hittills gjorts efter revisionsstoppet visar att reningen inte motsvarar ställda krav. Det stora problemet är för lite ånga i förhållande till den mängd kondensat som ska renas.

Den nya strippern som är installerad 2010 är en integrerad del i industningen vilket gör att mängden ånga som kan användas för att rena kondensat i strippern är beroende av mängd-

den lut som går igenom indunstningen. Enligt tillverkaren ska den fungera så, men erfarenheten visar att så inte alltid är fallet. För att nå den nödvändiga ång/kondensatkvoten krävs färskånga. Vid tillsättning av färskånga uppstår emellertid obalanser i andra delar av indunstningen. För att undvika dessa obalanser krävs att en viss ångmängd kondenseras, vilket görs i en kondensator fristående från indunstningen. En sådan kan installeras under underhållsstoppet i oktober 2015. Vid samma tillfälle installeras mätare för ångflöden.

Fram till underhållsstoppet 2015 körs indunstningen m.h.a. beräkningsalgoritmer för att hålla upp stripperns verkningsgrad och arbete pågår för att hitta möjligheter att justera mängden kondensat i förhållande till tillgänglig ånga så att förhållandet mellan ånga och kondensat ändå blir optimalt. Detta arbete kommer att pågå under en tid framöver och kunna uppvisa resultat redan under första kvartalet.

Kondensat till bioreningen

De arbeten som gjorts och kommer att göras för att sänka utsläppen av COD i kondensatavloppet som beskrivits ovan kommer att innebära att utsläppen av COD i kondensatavloppet når den nivå som tidigare angetts som mål för att nå 15 kg COD/ton totalt vid ECF-produktion.

Om kondensat skulle renas i bioreningen kommer detta att innebära att den hydrologiska belastningen blir högre. Det måste då säkerställas att den kortare uppehållstiden inte påverkar reningen av biologiskt nedbrytbart material negativt. A-kondensat och strippat kondensat SKA vara så rent att de bara påverkar hydrauliskt. En utvärdering kommer ändå att genomföras för att klargöra om någon av kondensatströmmarna skulle kunna vara lämplig att rena i bioreningen och vilka åtgärder som skulle krävas för att möjliggöra detta. Utvärderingen kommer att färdigställas under andra kvartalet 2015.

Kemisk fällning

Utrustningen för den kemiska fällningen fanns med i den begagnade anläggningen från Utansjö Bruk som utgjorde basen för bioreningen. Bedömningen gjordes att den skulle vara kvar utifall behov skulle uppstå i framtiden. Kemisk fällning var inte med som förutsättning för att nå utsläppsnivåerna.

Försöket med kemisk fällning gjordes för att se om det var möjligt med befintlig utrustning och för att få en uppfattning om hur mycket kemikalier som måste doseras och hur mycket slam som bildas.

Slutsatser: Kostnaderna för kemikalier blir mycket höga då det krävs en hög dosering för att få fällningseffekt. Mängden slam som bildades var en mångdubbling av nuvarande. Det är dessutom oklart om det finns en möjlig mottagare till den typen slam, nuvarande mottagare har endast godkänt provlass.

Försöket visar att kemikaliekostnaden skulle bli hög, närmare bestämt 5,4 Mkr/år och mängden slam ca 43 ton/dygn vilket innebär en kostnad på 6,5 Mkr/år. Totalkostnaden skulle därför bli nästan 12 Mkr/år vilket skulle innebära en merkostnad på 10 Mkr/år eller 37 kkr/dygn.

Kemisk fällning innebär förutom stora kostnader dessutom en ökad miljöbelastning på många sätt. Detta genom att bidra till en ökad resursförbrukning, generera en stor mängd avfall samt öka energiförbrukningen. Denna negativa miljöpåverkan måste ställas mot den mycket marginellt positiva effekt som en sänkning av COD-utsläppen från Bolagets verksamhet skulle kunna ha på recipienten.

Åtgärder för att nå 2,5-8 kg COD/ton vid UKP-produktion

Den största enskilda utsläppskällan av COD vid UKP-produktion är kondensatavloppet. Se åtgärder och resultat ovan.

E-massa

Andelen oblekt massa, där den s.k. e-massan är en av produkterna, har ökat successivt från 20 % av produktionen till nivån 40 - 45 % idag. Bolaget förutser en ytterligare ökning.

E-massan har extremt höga renhetskrav, vilket innebär att systemet renas genom att under en oblekt kampanj inledningsvis köra oblekt massa för andra ändamål. När systemet är tillräckligt rent så produceras e-massa. Det finns därför inte några möjligheter att köra den

övriga oblekta massan med andra betingelser än e-massan eftersom den erforderliga renhetsnivån för e-massan då inte kan nås.

Det kan noteras att utsläppen från oblekt massa generellt är lägre än för blekt massa, varför en ökad produktion av e-massa leder till lägre totala utsläpp.

Åtgärder för att nå BAT-nivåer för SÄ GF/A, kväve och fosfor.

För suspenderade ämnen är det framförallt två källor som bidrar, bioreningen och avlopp 6. Optimering av flotationsanläggningen efter bioreningen kan ge en förbättring av halten suspenderat material ut från bioreningen.

Som nämnts i tidigare handlingar har åtgärder gjorts för att minska mängden suspenderat material i avlopp 6, våt återföring av elfilterstoft från mesaugnen. En provisorisk lösning har testats sedan slutet av mars 2014 med bra utfall. Några tekniska förbättringar krävs dock för att nå full tillgänglighet.

De slutliga tekniska lösningarna för återföring av elfilterstoft studeras nu. Ett alternativ till att använda vatten är att använda mesa, vilket ger fördelen att mesan inte späds. Systemutformningen inklusive askåterföringen, med den befintliga omröraren, utreds nu. Inkopplingen av ett system kan göras under underhållsstoppet 2015. Den tillfälliga lösningen, som nu är i drift, fungerar tillfredsställande fram till den slutliga installationen är genomförd.

Det är fortfarande oklart vilken utsläppsnivå som kan nås med dessa åtgärder. Ytterligare åtgärder kommer att undersökas och planeras in för att klara BAT-nivåerna senast 2018.

För kväve ligger utsläppsnivån redan under högsta BAT-nivå. För fosfor är det framförallt 2 källor som bidrar, bioreningen och avlopp 6.

I bioreningen pågår en ombyggnation för att kunna dosera fosfor till bioreaktor 1 oberoende av kvävedosering. Tidigare har dessa haft ett fast förhållande 1:6. Möjligheten att reglera fosforhalten i utgående vatten från bioreningen kommer att öka markant redan under kvartal 4 2014.

De åtgärder som genomförts och fortfarande utvärderas för att sänka utsläppen av suspenderade ämnen från avlopp 6 innebär också en sänkning i utsläppen av fosfor från detta avlopp.

Det är fortfarande oklart vilken utsläppsnivå som kan nås med dessa åtgärder. Ytterligare åtgärder kommer att undersökas och planeras in för att klara BAT-nivåerna senast 2018.

Provisoriska villkor kväve och fosfor

Det är fortfarande Bolagets åsikt att krav på utsläpp av närsalter kommer att påverka möjligheterna att trimma den biologiska reningen, men Bolaget presenterar ändå ett förslag till provisoriska villkor för kväve och fosfor.

Mesaugnsstoff avlopp 6

Stoft från elfiltret på mesaugnen har tidigare endast återförts till mesaugnen med en elevator för torrt stoft. Då detta lett till en ansamling av fint stoft vid ugnens inlopp som stört ugnens drift och dess elfilter. För att säkra drift av mesaugn och elfilter har därför en del av elfilterstoffet blötts ut till avlopp vilket lett till höga halter susp GF/A och höga halter fosfor ut i avlopp 6. I slutet av mars 2014 togs en våt stoftåterföring i drift på prov. Detta har fallit väl ut men eftersom utrustningen installerats provisoriskt fungerar den inte tekniskt till 100 %.

Förutom elfilterstoffet kommer en del andra partiklar till avlopp 6 t ex kalkrester från golvspolningar i mixeriet och grönlutsslam från rengöring av grönlutsfilter (clarifiler). När den våta återföringen fungerar till 100 % kommer inget elfilterstoff att nå avloppet.

När ovanstående åtgärder fungerar kommer det inte finnas behov av en större sedimenteringsbassäng.

Susp GF/A från avlopp 6 varierar kraftigt, från ca 15 till 1 000 mg/l. En halt på 30 mg/l kan inte hållas kontinuerligt.

Suspenderade ämnen

Eftersom nu gällande villkor är i SÄ 70 är samtliga data i den inskickade ansökans dokument, t ex den tekniska beskrivningen, uttryckta i SÄ70 vilket också framgår i tabellerna.

På efterfrågan från både Länsstyrelsen som Naturvårdsverket presenterades i "Yttrande avseende kompletteringsföreläggande " en tabell med suspenderade ämnen analyserade enligt GF/A-metoden, samt förslag till provisoriskt villkor. Observera att Bolagets laboratorium inte är ackrediterat för SÄ GF/A ännu och att redovisade siffror därför baseras på icke-ackrediterad analys.

Renseriavlopp

Att leda avloppet till indunstningen innebär en lika stor investeringskostnad som att leda till bioreningen, ca 2 MSEK, då avståndet är i stort sett lika långt. Det skulle dessutom öka energibehovet i indunstningen för att bli av med den ökade vätskemängden.

Det behandlade renseriavloppet från Bolaget är medeltoxiskt vilket kan jämföras med obehandlat rensrivatten som brukar vara högttoxiskt. Den sedimenteringsdamm som finns vid renseriavloppet tar bort drygt 75 % av alla partiklar i vattnet och med dem en stor andel av de toxiska ämnena.

Den medeltoxicitet som finns i det utgående, behandlade rensrivattnet reduceras direkt vid initialutspädningen i recipienten, ca 20 ggr utspädning, vilket stöds av de utredningar på utspädningar av rensrivattnet som genomförts tidigare och som Länsstyrelsen hänvisar till.

Efter den initiala utspädningen sker dessutom en snabb utspädning i mynningsområdet till Ljusnan, som har ett medelflöde på ca 250 m³/s. Detta ska ställas i relation till det mycket låga flödet från rensriet, 6-12 liter/s (500 - 1 000 m³/dygn).

DOMSKÄL**Allmänt**

Bolaget har i första hand ansökt om tillstånd innefattande en utbyggnad av fabriken i Vallvik från nuvarande tillåtna massaproduktion om 220 000 ton per år till 255 000 ton per år. I andra hand har Bolaget ansökt om nytt tillstånd på den nuvarande nivån om produktion av 220 000 ton massa per år. Under åren 2012 – 2014 har Bolaget haft ett tillfälligt tillstånd att tillverka 242 000 ton massa. Remissmyndigheterna, speciellt Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Gävleborgs län, har varit kritiska till Bolagets planer på utökning av massaproduktionen i ett nytt tillstånd och har ansett sig bara kunna tillstyrka ett tillstånd på nuvarande nivå.

Bolagets ansökan omfattar även övriga delar av verksamheten som tidigare prövats genom enskilda tillstånd.

Ställningstagande till miljökonsekvensbeskrivningen

Mark- och miljödomstolen konstaterar att Bolaget och remissmyndigheterna inte heller varit överens om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och vad den innebär.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att miljökonsekvensbeskrivningen kompletterats i olika omgångar och därför kommit att bli svåröverskådlig. Efter genomgång av miljökonsekvensbeskrivningen finner mark- och miljödomstolen, jämlikt 6 kap 9 § miljöbalken, att miljökonsekvensbeskrivningen trots vissa brister och otydligheter ändå uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Ska tillstånd för nuvarande och utökad verksamhet medges?***Remissmyndigheterna***

Två statliga remissmyndigheter har haft synpunkter på frågan om tillstånd till den utökade verksamheten kan medges, nämligen Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Båda dessa myndigheter har varit kritiska till Bolagets planer på utökning av massaproduktionen i ett nytt tillstånd och har ansett sig bara kunna tillstyrka ett tillstånd på nuvarande nivå.

Slutligen har byggnads- och miljönämnden i Söderhamns kommun (där verksamheten är belägen), yttrat sig i målet. Nämnden tillstyrker utökat tillstånd under vissa givna förutsättningar. Inga enskilda intressenter eller organisationer har yttrat sig i målet.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen har att ta ställning till vilken betydelse de beslutade miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten har vid tillståndsprövningen.

Sverige har genomfört EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) framför allt genom bestämmelser om miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram i 5 kap. miljöbalken. I 5 kap. 2 § miljöbalken finns fyra kategorier av miljökvalitetsnormer angivna i punkterna 1 - 4. Punkten 2 lyder: *Miljökvalitetsnormer ska ange föroreningsnivåer eller störningsnivåer som ska eftersträvas eller som inte bör överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder.*

När det gäller miljökvalitetsnormernas rättsverkan finns det en skillnad mellan gränsvärdesnormer, målsättningsnormer och andra normer, vilket kan utläsas av 2 kap. 7 § miljöbalken. För normer som faller under 5 kap. 2 § första stycket 1-3 miljöbalken ska 2 kap. 7 § andra och tredje stycke tillämpas, vilka innehåller särskilda bestämmelser för gränsvärdesnormer.

Regeringen har vidare, som en del av det svenska genomförandet av ramdirektivet, genom bestämmelser i 4 kap. förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, (vattenförvaltningsförordningen), beslutat att vattenmyndigheterna ska fastställa miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i form av s.k. kvalificeringskrav. Dessa ska fastställas så att tillstånden i vattenförekomster inte försämras och så att god yt- och grundvattenstatus uppnås senast den 22 december 2015, om inte någon av bestämmelserna om undantag och avvikelser från detta kan tillämpas. Vattenmyndigheterna har därefter beslutat om miljökvalitetsnormer för samtliga yt- och grundvattenförekomster. Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner svara för att miljökvalitetsnormerna följs. Normerna ska således tillämpas i bl.a. tillståndsärenden.

För tillståndsprovningen i ett fall som detta innebär bestämmelserna att myndigheter och kommuner har ansvaret för att en miljö kvalitetsnorm för vatten följs och att krav därför kan ställas på skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att normerna ska uppnås vid den angivna tidpunkten. Direktivet är inte begränsat till att gälla enbart vattenföroreningsfrågor.

Vidare är medlemsstaterna bundna av direktivets bestämmelser om icke-försämring och om att målen ska uppnås.

Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt har klassificerat vattenförekomsten Vallviksfjärdens ekologiska status som god. Vidare har Vattenmyndigheten bedömt att det finns skäl att fastställa miljö kvalitetsnormen ”God ekologisk status” även 2015. Beträffande den kemiska ytvattenstatusen har Vattenmyndigheten bedömt att Vallviksfjärden uppnår ”God kemisk status”. Beträffande utsläpp av kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerade fenyletrar uppnår Vallviksfjärden ej god kemisk ytvattenstatus. Dessa ämnen härrör ej primärt från Bolagets verksamhet.

När det gäller de beslutade miljö kvalitetsnormerna för Vallviksfjärden, finner Mark- och miljödomstolen att bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer för vatten innebär att tillståndsmyndigheten ska pröva - med tillämpning av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken - om den sökta verksamheten kommer att medföra att miljö kvalitetsnormen ”God ekologisk status” inte kan uppnås för Vallviksfjärden år 2021 och om verksamheten kan medföra en försämring, som inte är tillfällig av Vallviksfjärdens ekologiska status.

Ytterligare en fråga som domstolen har att ta ställning till är om Bolagets ansökan innehåller det underlag som behövs för att bedöma tillåtligheten av ett ökat utsläpp bl.a. av syreförbrukande ämnen samt fosfor och kväve mot bakgrund av gällande bestämmelser om miljö kvalitetsnormer för vatten.

Ansvaret för att underlaget för provningen är tillräckligt åvilar verksamhetsutövaren. Till ansökan ska fogas en miljökonsekvensbeskrivning. Den har till syfte att identifiera och

beskriva de direkta och indirekta effekter som en planerad verksamhet eller åtgärd kan medföra för bl.a. miljön samt möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljö. Enligt 6 kap. 7 § andra stycket 2 miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning, när det är fråga om verksamhet som medför betydande miljöpåverkan, alltid innehålla bl.a. en beskrivning av hur det ska undvikas att verksamheten eller åtgärden medverkar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Den domstol som prövar en ansökan om tillstånd eller överprövar ett givet tillstånd ska bedöma om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som ställs på en sådan. Om den innehåller sådana väsentliga brister - och som inte har avhjälpats under processens gång - att en bedömning av verksamhetens inverkan på miljön inte kan göras, kan ansökningen komma att avvisas.

Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att miljökonsekvensbeskrivningen i detta fall innehåller det underlag som behövs för att domstolen ska kunna pröva ansökan i sak. Vad härefter avser verksamhetens påverkan på vattenkvaliteten gör domstolen följande bedömning. Vid ett närmare studium av Vattenmyndighetens klassning av både den ekologiska och den kemiska statusen framgår följande.

Beträffande den kemiska statusen är det i princip enbart utsläpp av kadmium och kadmiumföreningar samt i viss mån andra tungmetaller som berör Bolagets verksamhet.

Beträffande den ekologiska statusen visar det sig att beträffande de utsläpp som Bolaget primärt orsakar, nämligen syreförbrukande ämnen (COD), samt näringsämnen (fosfor och kväve) har Vattenmyndigheten bedömt syrgasförhållandena i Vallviksfjärden såsom varande ”höga” samt att näringsförhållandena beträffande kväve och fosfor i Vallviksfjärden är ”goda” (fosfor sommar) eller ”höga” (kväve sommar och vinter samt fosfor vinter), och därför sammanfattas med den i sammanhanget lägre bedömningen ”god.” Det är således andra parametrar än syrgasförhållandena eller tillförseln av näringsämnen som är avgörande för Vattenmyndighetens klassning ”måttlig” ekologisk status för Vallviksfjärden. Ramvattendirektivets krav på icke försämring, liksom för svensk del vattenförvaltningsförordningens motsvarande krav, tar en viss verksamhets påverkan på en viss vattenförekomst

som utgångspunkt. I denna del konstaterar Mark-och miljödomstolen att utsläppen från Bolagets verksamhet i liten utsträckning stannar i närområdet utan utsläppen sprids i mycket stor utsträckning även vidare till nästa vattenförekomst Kusöfjärden samt utsjövattnen, och därefter vidare söderut och österut, varigenom föroreningar sprids i ett betydligt större vattenområde än enbart Vallviksfjärden, och därmed orsakar mindre påverkan än om enbart Vallviksfjärden hade varit mottagare av utsläppen.

Av Vattenmyndighetens beskrivning av vattenförekomsten Vallviksfjärden framgår att det totala vattenutbytet i Vallviksfjärden för bottenvattnet beräknas till spannet 10 - 39 dagar, (bl. a. genom inflödet av sött vatten från älvar och åar, samt den storcirkulation som sker i Östersjön och Bottenhavet/Bottenviken pga. Corioliseffekten med en i huvudsak nordgående strömning längs den finska kusten och en sydgående strömning längs den svenska kusten). Detta medför att hela vattenvolymen omsätts mellan 9 – 36 gånger per år. Det får därför hållas för osannolikt att vattenförekomsten Vallviksfjärden påverkas i någon större utsträckning även om vissa av utsläppen från Bolagets verksamhet i vart fall temporärt skulle tillåtas öka.

Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att det kommer att vara möjligt att meddela slutliga villkor som innebär att Bolagets verksamhet inte står i strid mot vattenförvaltningsförordningen och dess krav på icke försämring samt miljö kvalitetsnormerna i övrigt. Mark- och miljödomstolen finner således att den föreskrivna prøvotiden och bedömningen om nivå för slutliga villkor för tillfället kan anses vara nöjaktigt. Bolaget har yrkat att frågan om slutliga villkor utredas under en prøvotid och att Bolaget under denna ska utreda lämpliga reningsåtgärder och att slutliga villkor ska fastställas senare. Under en prøvotid kommer verksamheten således att regleras av provisoriska föreskrifter. Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att verksamhetens tillåtlighet kan prövas genom denna dom även om de slutliga villkoren kommer att fastställas i ett senare skede.

Mark- och miljödomstolen konstaterar således att den tillståndssökta verksamheten inte kan anses stå i strid med vattenförvaltningsförordningens så kallade icke-försämringskrav.

Denna slutsats kan dras, dels på grund av det stora vattenutbytet som innebär att någon definierad vattenförekomst inte kan sägas påverkas direkt av verksamheten och dels på grund av de reningsåtgärder som kommer att vidtas.

Verksamheten är således förenlig med icke-försämringskravet och miljökvalitetsnormerna för vatten. Kvar står därmed att avgöra verksamhetens förenlighet med miljöbalkens krav i övrigt och då framförallt de generella hänsynreglerna.

I denna del konstaterar mark och miljödomstolen att ansökan innebär en ökning av totala mängden producerad massa från den nu lovgivna maximala mängden 220 000 ton per år till 255 000 ton per år, dvs. den föreliggande ansökan motsvarar en ökning av produktionen med 16 %. Ansökan omfattar därmed en produktionsökning som endast obetydligt överstiger en sådan produktionsökning som skulle kunna omfattas av en ansökan om ändringstillstånd under oförändrade villkor. Jämfört med de förhållanden som rådde 2012-2014 innebär den nuvarande ansökningen en ökning med 5,4 % vilket mer än väl ryms inom en ansökan om ändringstillstånd under oförändrade villkor.

Utsläppen av de vanliga föroreningsparametrarna till vatten har tidigare varit betydligt större trots att produktionen långsamt har ökat under senare år. Någon större och avgörande påverkan på miljön har inte kunnat iakttas, trots detta större tidigare utsläpp.

En utökning av massaproduktionen med 35 000 ton jämfört med nu tillåtna produktion och med 13 000 ton jämfört med åren 2012 - 2014 kommer genom nytt tillstånd med nya villkor således att medföra att totala utsläppet av ett antal ämnen till luft och vatten ändå kommer att minska.

När det gäller utsläpp till luft finner inte mark- och miljödomstolen att sådana utsläpp kan utgöra hinder mot att medge tillstånd för den utökade verksamheten. Villkor bör dock föreskrivas i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Inte heller andra förhållanden eller en bedömning av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken utgör något hinder för en utökad verksamhet vid Vallviks Bruks massafabrik. Med beaktande av de utökade kraven mark- och miljödomstolen nu ställer på Bolaget samt de åtaganden Bolaget har gjort, finner därför mark- och miljödomstolen att tillstånd till den utökade verksamheten kan medges. Tillståndet bör dock förenas med de villkor som anges i domslutet.

Villkor m.m.*Allmänt*

Remissmyndigheterna Naturvårdsverket och länsstyrelsen har haft synpunkter på Bolagets villkorsförslag och ansett att de inte motsvarar vad man kan kräva i enlighet med BAT. Mark- och miljödomstolen delar i viss mån denna uppfattning, speciellt när det gäller frågorna om vad som ska vara ett skäligt åtagande av Bolaget när det gäller dess utsläpp till vatten.

Mark- och miljödomstolen anser därför att utformningen av de villkorsförslag som Naturvårdsverket gjort, i huvudsak kan ligga till grund för domstolens slutliga avgörande beträffande slutliga villkor, provotider m.m när det gäller Bolagets utsläpp till vatten men att mark- och miljödomstolen i viss mån ändrar de numerära siffrorna i Naturvårdsverkets förslag eftersom domstolen finner att Naturvårdsverkets förslag till nivåer för utsläpp i vissa fall är alltför hårda för att kunna fastställas. I vissa fall har dock mark- och miljödomstolen ansett det föreligga skäl att justera Naturvårdsverkets förslag till villkorskonstruktion i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Prövotidsförfarande*Utsläpp till vatten*

Bolaget har generellt beträffande utredningsföreskrifterna inte föreslagit någon redovisning av kostnader för olika åtgärder. Mark- och miljödomstolen finner att detta är ett nödvändigt inslag i en sådan redovisning för att domstolen ska ha en reell möjlighet att kunna föreskriva skäliga slutliga villkor och kunna göra en relevant avvägning mellan miljönyttan och kostnaden i enlighet med 2 kap. 7 § miljöbalken. Domstolen föreskriver därför att Bo-

laget, förutom de av Bolaget föreslagna redovisningarna, dessutom ska redovisa kostnader för olika åtgärder.

Bolaget har i ansökan uppgett att tillsynsmyndigheten och Bolaget ”kommit överens” om att Bolaget ska arbeta mot ett ”målvärde” på 65 % reningsgrad av COD i den biologiska reningsanläggningen, vilket enligt Bolaget medför ett utsläpp av högst 15 kg COD per ton massa. Bolaget har även ansökt om detta som del i sitt förslag till utredningsföreskrift.

Av Bolagets redovisning av nu gällande villkor framgår emellertid att det avser ett ”målvärde” om 65–70 % reningsgrad av COD som föreskrevs i dåvarande miljödomstolens dom 2007-03-06. Detta medför då ett utsläpp av 13 – 15 kg COD per ton massa.

Målvärdet är angett för att Bolaget ska veta vad utredningarna ska inriktas mot och ska också korreleras mot vad de åtgärder kostar som innebär att målvärdet klaras. Det enskilda målvärdet är således bara en indikation på vad domstolen som mest kan komma att föreskriva som villkorsvärde vid en kommande dom. Om ett sådant målvärde ska fylla någon egentlig funktion bör det således sättas relativt högt.

Som Naturvårdsverket har angett så ger 65 % rening av COD ett utsläpp som ligger mycket högt i förhållande till BAT. Mark- och miljödomstolen är självfallet inte bunden av vad Bolaget och tillsynsmyndigheten kommit fram till bör gälla beträffande reningsgraden av COD. Inte heller är mark- och miljödomstolen bunden av vad dåvarande miljödomstolen kommit fram till för knappt tio år sedan. Mark- och miljödomstolen föreskriver således nu ett högre sådant ”målvärde” efter det att Bolaget under snart tio år fortfarande inte nått dithän.

Avseende Bolagets förslag till utsläppsnivåer i de provisoriska föreskrifterna finner domstolen att dessa förslag sammanfattningsvis är tilltagna i överkant. Som Naturvårdsverket visat ligger Bolagets utsläpp, (uttryckta som kilo/ton massa), i den övre delen av de svenska massabrukens utsläpp för huvuddelen av parametrarna. Utsläppen ska därför även under prövotiden kunna minska mer än vad Bolaget i ansökan åtagit sig att göra. Dåvarande Miljööverdomstolen har även uttryckt att den omständigheten att den recipient Bolagets utsläpp till vatten mynnar i, har egenskaper som gör att påverkan blir liten, inte ska

innebära att Bolaget inte ska behöva rena sina utsläpp på samma sätt som övriga svenska massabruk. Detta måste gälla även under prøvotiden, trots att prøvotiden är avsatt just för att prova ut metoder, åtgärder och utrustning som behövs för att minska utsläppen. Som inte minst Naturvårdsverket visat, ligger de av Bolaget föreslagna värdena beträffande flertalet utsläpp även över eller i överkant av de BAT-nivåer som föreskrivs av EU. Mark- och miljödomstolen föreskriver därför i princip överlag provisoriska föreskrifter med betydligt lägre utsläppsvärden än vad Bolaget föreslagit för att erhålla en nivå som ger en marginal till högsta utsläppsnivå i BAT.

Beträffande utredningsföreskriften för avloppsvatten från deponin överensstämmer denna i princip med Bolagets yrkande.

Utsläpp till luft

Mark- och miljödomstolen accepterar i princip Bolagets förslag till utredningsföreskrifter U1 och U2 (men ändrar numrering till U4 och U5).

Slutliga villkor

Kväveoxider

Bolaget och Naturvårdsverket har i princip identiska yrkanden beträffande själva värdena på utsläppen men Bolaget har yrkat att man ska fortsätta utreda storleken av utsläppen av kväveoxider från sodapanna, med provisoriska föreskrifter inbegripet även mesaugn och gasdestruktion av samma storlek som Naturvårdsverket yrkat som slutliga villkor för dessa tre källor. Beträffande utsläpp av kväveoxider från barkpannan är dessa identiska och yrkas som slutligt villkor av både Bolaget och Naturvårdsverket.

Det skulle därmed vara möjligt att föreskriva slutliga villkor avseende kväveoxidutsläppen även för mesaugnen och gasdestruktionen. Emellertid gör mark- och miljödomstolen den bedömningen att det är lämpligt att invänta resultatet av utredningen innan slutliga villkor föreskrivs för samtliga tre enheter tillsammans eftersom detta medger Bolaget en viss flexibilitet då utsläppen tillåts variera i något högre grad än om villkor skrivs för varje enhet för sig.

Stoft

Mark- och miljödomstolen delar Naturvårdsverkets, länsstyrelsens och även Bolagets uppfattning som här är relativt samstämmiga. Bolaget har yrkat om villkor avseende stoftutsläpp på 50 mg/nm³ torr gas vid 6 % O₂ för samtliga enheter sodapanna, mesaugn och barkpanna vilket är likalydande med vad länsstyrelsen yrkat. Naturvårdsverket har yrkat om samma sak för mesaugn och barkpanna men 40 mg/nm³ vid 6 % O₂ för sodapannan. Mark och miljödomstolen finner Naturvårdsverkets yrkande i den delen skäligt.

Svavel

Huvuddelen av Bolagets utsläpp av svavel uppstår från diffusa svaggaser. Som Naturvårdsverket uppgett har Bolagets specifika utsläpp av svavel från svaga gaser så sent som 2011 varit högst i landet med 0,44 kg/ton massa. Endast 6 av 21 massabruk låg då över 0,2 kg/ton massa. Även om Bolaget nu minskat dessa utsläpp ligger man fortfarande högt.

Beträffande Bolagets förslag till utredning av utsläpp av svavel från svaga gaser (U3) finner domstolen att detta relativt nyligen är gjort samt att bolaget även redovisat kostnader för detta. Ytterligare utredningstid förlänger bara tiden för genomförande. Bolaget klarar f.n. ett villkor om 0,3 kg S/ton massa. Bolaget har redovisat kostnader som skulle nedbringa utsläppen ned mot 0,1 kg S/ton massa. Mark- och miljödomstolen finner att ett slutligt villkor som innebär ett utsläpp om 0,18 kg S/ton massa skäligt om Bolaget erhåller en viss respittid för genomförande. Ett slutligt villkor angående detta fastställs således.

Beträffande övriga svavelutsläpp är Bolag och remissmyndigheter i princip eniga. Inte heller domstolen har anledning att ifrågasätta dessa yrkanden som därför fastställs i princip i enlighet med vad Bolaget yrkat.

Buller

Bolaget har nyligen utrett vilka åtgärder man kan vidta för att reducera bullernivåerna i de hus som utgör de närmaste bostadsfastigheterna. Ytterligare utredningar i denna fråga kan inte anses försvarliga i nuvarande läge. Slutligt villkor ska därför fastställas.

Verksamheten utgör en stor bullerkälla i relativ närhet till ett större samhälle. I Naturvårdsverkets nya vägledning om industribuller är de tidigare riktvärdesnivåerna sänkta med 5 dB(A)-enheter eftersom de tidigare skillnaderna mellan befintliga och nya verksamheter nu tagits bort.

Bolaget har angett vad kostnaderna för en reducering av bullernivåerna nattetid kan uppgå till. Mark- och miljödomstolen finner att en reducering av nivåerna ner till 48 dB(A) nattetid, inte kan anses oförsvarligt med hänsyn till kostnadsaspekterna. Det är inte otänkbart att vidtagna åtgärder för att begränsa bullernivån nattetid även i viss mån kommer att begränsa bullret under dagtid. Bolaget bör dock få en viss tid på sig att vidta erforderliga åtgärder innan den hårdare regleringen träder i kraft. Lämpligt datum för denna tidsgräns finner domstolen vara halvårsskiftet 2017.

Säkerhet

Vad avser säkerhet för deponiverksamheten har Bolaget sedan tidigare krav på en relativt hög säkerhet, ställd i form av bankgaranti.

Bolaget har i målet framställt ett antal yrkanden beträffande säkerheten, såväl dess storlek som metoden för säkerställande.

Vad först avser storleken på säkerheten har Bolaget hänvisat till en ingiven konsultrapport beträffande erforderliga återställningsåtgärder mm.

Länsstyrelsen har motsatt sig Bolagets yrkanden och anser att säkerheten ska fastställas till motsvarande belopp som gäller enligt tidigare tillstånd. Någon utredning som talar för att återställningskostanden skulle uppgå till ett högre belopp än vad Bolagets utredning påvisar har inte presenterats.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att syftet med ställande av säkerhet är att säkerställa att kostnaden för verksamhetens miljöskador kan vidtas på verksamhetsutövarens bekostnad och inte stannar på samhället. Åtgärdandet av miljöskador är av naturliga skäl svårt att beräkna. Det finns olika modeller för detta som, såvitt avser deponier, tar hänsyn till de-

ponins yta, hur mycket avfall som deponeras, vilken typ av avfall som deponeras mm. Mark- och miljödomstolen konstaterar att i det enskilda fallet kommer årligen relativt små mängder fallande avfall att deponeras. Avfallet är av för verksamheten sedvanligt slag och inte material av anmärkningsvärd komplexitet. Mark- och miljödomstolen konstaterar dock att den deponi prövningen avser har lokaliserats ovanpå en sedan tidigare avslutad deponi. Lokaliseringen ovanpå en sedan tidigare deponi har tidigare lokaliseringsprövats och domstolen har i detta mål inte sett anledning att frångå den tidigare gjorda lokaliseringsbedömningen. Lokaliseringen ovanpå en deponi kan emellertid medföra komplikationer ur ett efterbehandlingsperspektiv. Domstolen finner det därför skäligt att fastställa säkerhetsbeloppet i enlighet med Bolagets yrkande om ställande av successiv säkerhet. Mark- och miljödomstolen konstaterar i sammahanget att tillsynsmyndigheten inom ramen för sitt arbete har att följa verksamheten och också har att tillse att en säkerhet omprövas om skäl därför föreligger. Om tillsynsmyndigheten under sitt löpande arbete finner att ett åtgärdandearbete kan komma att bli dyrare är beräknat kommer det an på tillsynsmyndigheten att tillse att säkerheten omprövas.

Vad sedan avser sätter för säkerställande har Bolaget yrkat olika typer av säkerhet, i första hand en borgen ställd av Bolagets moderbolag. Härutöver har Bolaget föreslagit företagshypotek mm, eventuellt i kombination med annan säkerhet. Länsstyrelsen har å sin sida framhållit att säkerheten bör ställas i form av bankgaranti eller motsvarande garanti ställd av kreditinstitut.

Vad gäller formen för säkerhet konstaterar mark- och miljödomstolen att säkerheten, för att fylla sitt syfte, måste vara säker över tid.

Bolaget är i dess helhet ägt av Rottneros AB. Rottneros AB majoritetsägs av Arctic Paper SA, ett polskt bolag som i sin tur är majoritetsägt av det svenska bolaget Nemus Holding AB. Nemus Holding AB är i sin tur majoritetsägt av Casandrax Financial AS, ett bolag med säte i Luxemburg.

Bolaget har motsatt sig säkerställande i form av bankgaranti, framförallt på grund av att kostnaden för en bankgaranti är hög. Bolaget har också motsatt sig säkerhet i form av pant-

förskrivning av medel på konto då detta skulle innebära att medel som behövs i verksamheten binds.

Mark och miljödomstolen gör följande bedömning.

Värdet av ett moderbolagsåtagande kan starkt ifrågasättas. Moderbolagets soliditet är beroende av värdet på dotterbolaget. I händelse av en obeståndssituation i dotterbolaget kan värdet på dotterbolagets aktier förväntas vara lågt. Detta innebär att moderbolagets betalningsförmåga i hög grad beror av resultatet hos dotterbolaget. Hos moderbolaget kan det naturligtvis finnas även andra tillgångar men dessa tillgångar kan delas ut till aktieägare och en balansräkning för moderbolaget ger endast en ögonblicksbild av moderbolagets betalningsförmåga.

Mark- och miljödomstolen bedömer därför att en borgen tecknad av moderbolaget typiskt sett är en mindre ändamålsenlig säkerhet då säkerheten inte kan anses säker sett över tid.

Ett företagshypotek innebär säkerhet i Bolagets lösa egendom, dock inte kassabehållning och olika typer av finansiella instrument. Värdet av en säkerhet i form av företagshypotek är svår att bedöma. Mark- och miljödomstolen anser därför att ett företagshypotek, på samma sätt som ett moderbolagsborgensåtagande inte är en lämplig säkerhet.

Mark- och miljödomstolen har emellertid förståelse för Bolagets ovilja att teckna en bankgaranti på ett högt belopp över lång tid. Detsamma gäller Bolagets ovilja att binda medel på ett konto som pantförskrivs.

Som säkerhet för ett åtagande enligt miljöbalken ska typiskt sett alla tänkbara säkerhetsformer kunna ifrågakomma. Mark- och miljödomstolen tar därför fasta på Bolagets förslag till säkerhet i form av ett moderbolagsåtagande som kopplas till Bolagets och moderbolagets betalningsförmåga på lång sikt. Domstolen anser att ett moderbolagsåtagande kan accepteras men att detta åtagande bör kompletteras med en skyldighet att ställa säkerhet i form av bankgaranti om moderbolagets betalningsförmåga försämras. Domstolen anser att skyldigheten att ställa kompletterande säkerhet bör formuleras med större marginal än den av

Bolaget föreslagna varför ett säkerhetsvillkor bör formuleras i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Energi

Beträffande energifrågor finner mark- och miljödomstolen att Naturvårdsverkets yrkanden om villkorsreglering av dessa på det sätt Naturvårdsverket har angivit, på det hela taget skulle motverka villkorets syften. Mark- och miljödomstolen anser att resultatet av en sådan villkorsskrivning skulle bli en suboptimering av vidtagna åtgärder och i vart fall delvis förhindra en marknadsanpassning av Bolagets verksamhet.

Bolaget bedriver idag ett energibesparingsprogram där man kommit en bit på vägen och anser att man genom att följa detta program vidtar de åtgärder som är det bästa sättet att spara energi på. Vidare anser man att frågan är självreglerande eftersom energikostnaden utgör en mycket stor del av den totala produktionskostnaden.

Mark- och miljödomstolen har nyligen i annat mål föreskrivit ett villkor med innebörden att Bolaget ska redovisa vad man under året har gjort beträffande energibesparande åtgärder och redovisa detta till tillsynsmyndigheten i miljörapporten. Domstolen finner en sådan reglering ändamålsenlig och lämplig och föreskriver därför ett villkor med denna innebörd även i detta mål.

Beträffande frågan om barkpress finner mark- och miljödomstolen att Naturvårdsverkets förslag till villkor inte är möjligt att föreskriva med tanke på vad Bolaget uppgett. Frågan är då om Länsstyrelsens villkorsförslag eller annat sådant kan föreskrivas.

Mark- och miljödomstolen finner att en förbränning av bark där tillsats av olja måste ske för att förbränning av barken ska ske, innebär ett bortskaffningsförfarande som inte är godtagbart. Domstolen finner det därför skäligt att Bolaget genom att antingen torka barken genom användning av spillvärme, använda en barkpress eller på annat sätt uppnå en sådan torrhalt på barken att förbränning av denna kan ske utan tillsatsbränsle. Detta ska ske senast med början under år 2017 helt i enlighet med Länsstyrelsens yrkande.

Lukt, damning m.m.

Bolaget har yrkat att nu gällande villkor avseende lukt och damning m.m. även fortsättningsvis ska gälla. Remissmyndigheterna har inte haft synpunkter angående villkorsförslaget. Mark- och miljödomstolen finner att villkorsförslaget kan fastställas trots vissa betänkligheter beträffande möjligheterna att kontrollera villkorsuppfyllnaden.

Avfall samt deponi

Länsstyrelsen har yrkat att man som tillsynsmyndighet ska ha möjlighet att godkänna konstruktionsmaterial samt material ovan tätskiktet. Mark- och miljödomstolen finner att detta lämpligen kan regleras genom delegation till tillsynsmyndigheten.

Hamnverksamheten

För hamnverksamheten gäller nu specifikt ett antal villkor. Dessa villkor föreslås nu av Bolaget gälla även i fortsättningen. Remissmyndigheterna har inte lämnat några speciella yttranden över dessa förslag. Mark- och miljödomstolen finner att Bolagets förslag till villkor i detta hänseende kan godtas.

Emellertid har Bolaget föreslagit ett villkor angående kemikalier som med den rubriksättning Bolaget angivit enbart skulle gälla hamnverksamheten. Mark- och miljödomstolen finner att villkoret bör gälla all verksamhet vid Bolagets verksamhet i Vallvik varför villkoret lyfts ut från själva hamnverksamheten till den allmänna delen.

Kontroll

Beträffande kontrollfrågorna föreskriver mark- och miljödomstolen ett frekvent förekommande villkor när det gäller inlämnande av förslag till kontrollprogram avseende den miljöfarliga verksamheten.

Övriga villkor

Beträffande Bolagets övriga förslag till slutliga villkor eller provisoriska föreskrifter som inte behandlats särskilt, finner domstolen att dessa i princip kan fastställas eftersom de synes uppfylla berättigade krav på reglering av frågorna de avser. Inte heller remissmyndigheterna har några större skillnader i uppfattningar härvidlag.

Sammanfattande bedömning

Vid en sammantagen bedömning finner således mark- och miljödomstolen den tillståndssökta verksamheten tillåten med de villkor som föreskrivits.

Verkställighetsförordnande

Mark- och miljödomstolen finner att Bolaget inte visat att det finns anledning att meddela ett verkställighetsförordnande speciellt som både Naturvårdsverket och Länsstyrelsen motsatt sig att tillstånd för den utökade verksamheten medges.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV425)

Överklagande senast den 2 februari 2016. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars Nyberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Nyberg, ordförande, tekniska rådet Ove Eriksson samt de särskilda ledamöterna Anders Lindh och Mats Deltin.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.